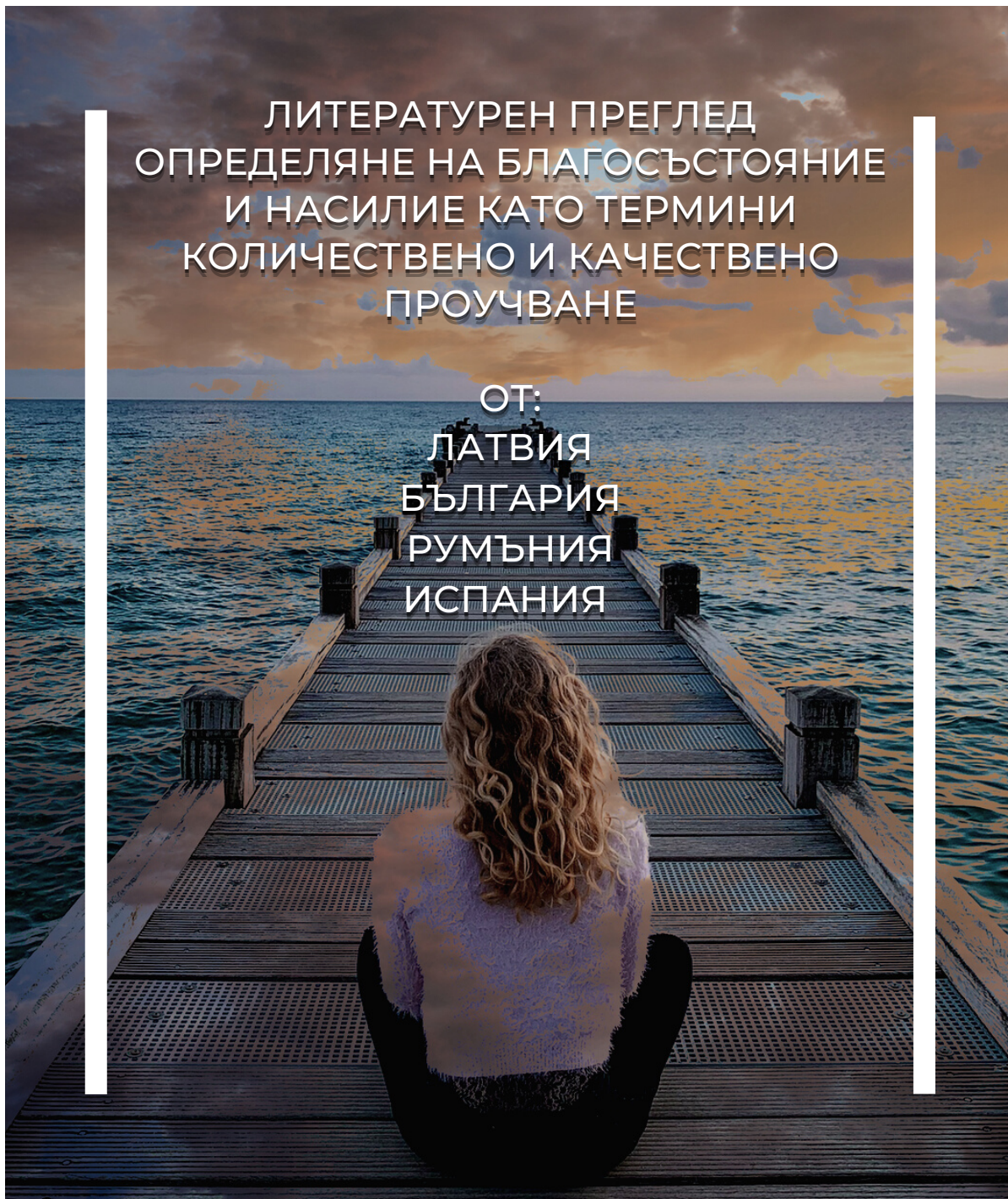

БЛАГОСЪСТОЯНИЕ И НАСИЛИЕ СРЕД МЛАДЕЖИ

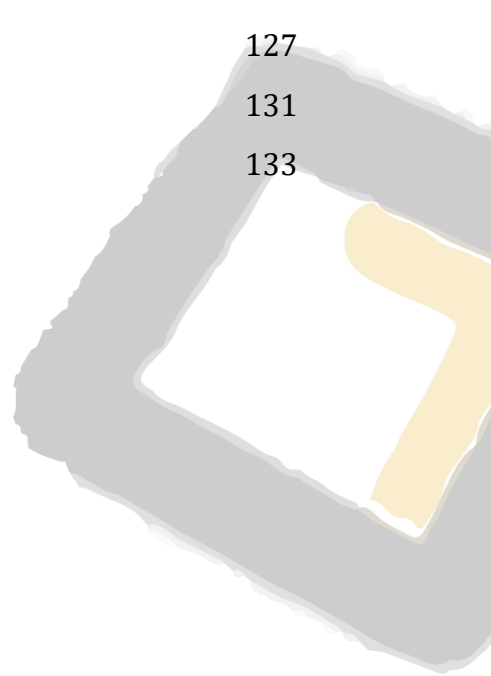
ЛИТЕРАТУРЕН ПРЕГЛЕД
ОПРЕДЕЛЯНЕ НА БЛАГОСЪСТОЯНИЕ
И НАСИЛИЕ КАТО ТЕРМИНИ
КОЛИЧЕСТВЕНО И КАЧЕСТВЕНО
ПРОУЧВАНЕ

ОТ:
ЛАТВИЯ
БЪЛГАРИЯ
РУМЪНИЯ
ИСПАНИЯ

СЪДЪРЖАНИЕ

ЗА ПРОЕКТА И ТОВА ПРОУЧВАНЕ	2
ЛИТЕРАТУРЕН ПРЕГЛЕД	8
БЪЛГАРИЯ	8
ЛАТВИЯ	11
РУМЪНИЯ	13
ИСПАНИЯ	15
МЕТОДОЛОГИЯ И ОГРАНИЧЕНИЯ	17
МЕТОДОЛОГИЯ	17
ОГРАНИЧЕНИЯ	20
РЕЗУЛТАТИ ОТ ВЪПРОСНИКА	21
РАЗДЕЛ 1: ДЕМОГРАФСКИ ДАННИ	21
РАЗДЕЛ 2: БЛАГОСЪСТОЯНИЕ	25
РАЗДЕЛ 3: ТВЪРДЕНИЯ	43
РАЗДЕЛ 4: НАСИЛИЕ	49
РЕЗУЛТАТИ ОТ ФОКУС ГРУПИ С МЛАДЕЖКИ РАБОТНИЦИ	58
РЕЗУЛТАТИ ОТ ФОКУС ГРУПИ С МЛАДЕЖИ	76
ИНТЕРВЮТА С МЛАДЕЖКИ РАБОТНИЦИ	105
ОБОБЩЕНИЕ НА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ИНТЕРВЮТАТА	126
ЗАКЛЮЧЕНИЕ	127
СПИСЪК НА РЕФЕРЕНЦИИТЕ	131
ПРИЛОЖЕНИЕ: ВЪПРОСИ ЗА ИНТЕРВЮТА С МЛАДИ ХОРА	133

ЗА ПРОЕКТА И ТОВА ПРОУЧВАНЕ

Проектът "Методология на младежките групи за изграждане на здравословни взаимоотношения" (Re-GROUP) е проект за стратегическо партньорство, финансиран по програмата "Еразъм+" на Европейския съюз. Проектът се фокусира върху използването на Методологията за младежки групи, разработена от център MARTA в Латвия, както и върху проучване в страните, партньори по проекта - Латвия, България, Румъния, Испания.

През 2010 г. център MARTA стартира програма за превенция – Методология за младежки групи. Тя е създадена в резултат на дългогодишно пилотиране от млади хора за млади хора (на възраст 12-18 години), които тъкмо изграждат своята същност. Методологията създава рамка, в която този преход да бъде възможно най-свободен, здравословен и даващ множество възможности. Методологията се е доказала като значим образователен инструмент в контекста на Латвия. Re-GROUP като проект покри необходимостта от по-голямо и по-широко пилотиране на методологията, но и от проучване по темата.

Методологията за младежки групи обхваща много на брой важни теми, но партньорите в Re-GROUP решиха да се съсредоточат върху провеждането на национални проучвания в нашите четири държави с фокус върху благосъстоянието и насилието сред младите хора. Тъй като работата ни доказва, че твърде често гласът на младите хора не се чува за собствените им нужди, ние проведохме голяма част от това проучване, обръщайки се директно към тях. За да балансираме и придадем мащаб на проучването, се обърнахме и към младежките работници, които ежедневно общуват с тях и познават отблизо техните борби и победи. Също така проучихме съществуващите данни, правната обстановка и литература, за да осигурим необходимата рамка на този изследователски документ.

Вярваме, че констатациите на този документ ще бъдат полезни за работещите с младежи и за други заинтересовани лица в областта на младежта, за бъдещи политически рамки, за справки и за бъдещи инициативи. Откритията, които изследователският документ на Re-GROUP предоставя по темите за насилието сред младите хора, може да окажат въздействие върху бъдещите действия не само на

партньорите по проекта, но и на всички участници в областта на младежта и превенцията на насилието в страните – партньори по проекта.

Това проучване е създадено от: Рая Цветкова, Али Хонарамиз, Мадара Маджане, Курош Хонарамиз, Анна Курска, Алис Свандере, Марта Муижнице, Ако Цекулис, Михай Лупу, Владуц Андрееску.

Методологията на проучването е създадена и координирана от Сдружение "Бъдещето сега" (България).

Всички партньори по проекта допринесоха за събирането на данни от съответните си държави, както следва:

България – [Сдружение „Бъдещето сега“](#)

Латвия – [MARTA Centrs](#)

Румъния – [CRIDL](#)

Испания – [Asociación Mundus](#)

Можете да намерите повече информация за проекта в нашата [уебстраница](#) и [Facebook](#) или [Instagram](#) профили.

Лиценз

Изследователската работа на Re-GROUP или части от нея не могат да бъдат обект на търговски цели под каквато и да е форма. Този документ е достъпен под следния лиценз: Attribution-NonCommercial 3.0 Unported (CC BY-NC 3.0). За повече информация относно този лиценз на Creative Commons, моля вижте тази уебстраница: <https://creativecommons.org/licenses/by-nc/3.0/> . Ако желаете да трансформирате или доразвиете оригиналния научен труд (например да го преведете), моля, уведомете създателя и издателя (представяван от Centrs MARTA, e-mail centrs@marta.lv).

Отказ от отговорност:

Настоящата публикация отразява само възгледите на авторите и е изцяло тяхна отговорност. Европейската комисия не поема никаква отговорност за използването на информацията, съдържаща се в тази публикация.

© Партньорство Re-GROUP, 2022

ВЪВЕДЕНИЕ

Когато се изследва ефектът на насилието върху младите хора и гледната точка на младежките работници, както и как те определят "благосъстоянието", независимо от тяхната националност и пол, се наблюдават определени сходства в начина, по който различните лица от целевата група преживяват тези сложни явления. Проектът Re-GROUP има за цел и обхват да придобие задълбочен поглед сред младежите и младежките работници върху това как те определят и преживяват насилието и благосъстоянието в четири (4) европейски държави (България, Латвия, Румъния и Испания). Чрез методология, която изследва както качествени, така и количествени данни, резултатите от проучването се задълбочават не само в представянето, но и в изследването на по-обогатено и подробно разбиране на насилието и благосъстоянието сред младежите.

Можем да започнем с някои важни определения, които ще проправят пътя и на нашия принос в областта.

Към днешна дата съществуват множество определения на термина "насилие", описващи поведението. Едно от тях, което дава цялостна представа, е "умишленото използване на физическа сила или власт, действителна или под формата на заплаха, срещу себе си, друг човек или срещу група или общност, което води или има голяма вероятност да доведе до нараняване, смърт, психологическо увреждане, лошо развитие или лишения" (СЗО). Освен това:

Насилието над деца се проявява под различни форми, включително физическо, сексуално и емоционално насилие, и може да включва negliжиране или лишаване от грижи. Насилието се проявява в много среди, включително в дома, училището, общността и в интернет. По същия начин има широк кръг от извършители.

[UNICEF](#)

Както насилието, така и благосъстоянието имат множество подтипове и степени, които, когато се разгърнат, хвърлят светлина върху начина, по който влияят на младите хора във физиологически, психологически и социално-икономически план. Насилието може да се случва в различни среди и условия. Проучванията показват, че

има много млади хора, които се сблъскват с насилие и агресия предимно в домовете си от родител, и вторично в училище сред своите връстници. Освен това си струва да се отбележи, че формата на такова поведение не е приета единствено като физическа сред младежите, а по-скоро и като емоционална; включително с използването на социалните мрежи, което тогава ще бъде определено като "кибертормоз" (UNICEF Results from Research of Violence Against Children in Bulgaria, 2021).

По подобен начин "благосъстоянието" е значимо и въздействащо на младите хора по сложен начин. Въпреки че здравето може да се определи като липса на каквото и да е заболяване, то не придобива непременно и не предполага наличието на качествен и цялостно балансиран живот. Физическото здраве е от първостепенно значение за благосъстоянието на младите хора; то обаче не гарантира смисъла, качеството и здравословните условия на живот, които могат да възпрепятстват ежедневието на човека. Оттук следва, че то е свързано с понятието "ресурс за всекидневния живот, а не обект на живота". Установено е, че изграждането на стабилна структура, която е рамкирана от здравословни отношения между връстниците, финансова стабилност, качествено свободно време (включително време, посветено на извънкласни дейности сред връстниците) и здравословна домашна обстановка, се натрупва в цялостното подобряване на качеството на живот и подпомага мотивацията на общността за по-нататъшно развитие (Раздел 3: Концепции за здраве и благосъстояние | Знания за здравето).

Благосъстоянието не се поддава на кратки определения. От самото начало на нашето проучване, въз основа на нашия професионален опит и различни водещи източници за благосъстоянието, съставихме следното оперативно определение за благосъстояние:

Благосъстоянието се състои от:

- Относително здраве и достъп до здравни грижи (психическо и физическо здраве)
- Усещане за щастие
- Усещане за общност и социална връзка (принадлежност)
- Ангажираност в дейности
- Отношения със семейството и значими други хора (разширено семейство, приятели, учители и др.)

- Достъп до образование (и до предпочитано образование)
- Финансова стабилност
- Усещане за достатъчно време
- Онлайн благосъстояние (връзка, достъп до полезни ресурси и др.)

Re-GROUP Оперативно определение на благосъстояние

Освен това е доказано, че отсъствието на тези условия води до натрапчиво мислене, което отвлича вниманието им от посещаването и изпълнението на училищните задачи, като същевременно влошава психичното им здраве (Konstantinovs, N.S, et.al, 2020). За да се обслужва по най-добрия начин целевата група на проучването, е необходимо да се разбере определението за благосъстояние на младите хора и след това да се насочи фокус към предоставянето на мерки за превенция на насилието в съответствие с техните нужди. Следователно осигуряването например на безопасна пространствена среда в рамките на тяхното домакинство с родителите им, установяването и приемането на отворена, здравословна и приемаща среда, заедно със здравословни навици и практики, ще предложи на младите хора подходящите инструменти и възможности за подобряване на качеството на живота им. Също така трябва да се спомене значението на развитието на силни отношения и подобна настройка сред връстниците. Създаването на сходни условия в групата от връстници допринася за чувството за принадлежност и среда, в която младите хора ще се чувстват свободни да изразяват своите желания, трудности и предизвикателства, тъй като другите могат да се отнасят към тях и да имат по-дълбоко разбиране от възрастните. Въпреки това значението на присъствието както на социалните отношения родители-младежи, така и на социалните отношения между връстници е от решаващо значение и в нито едно проучване не се споменава, че единият фактор е по-значим от другия, нито че единият фактор изпълнява другия. (Paricio del Castillo и Pando Velasco, 2020).

По отношение на целевата група, към която е насочено нашето проучване: въпреки че Европейската комисия определя младите хора като хора на възраст между 13 и 30 години, в нашия проект и проучване ние се съсредоточихме специално върху хората на възраст между 13 и 18 години, тъй като се насочихме към същата група и в други дейности по проекта (пилотиране на методологията за младежки групи).

Поради географското разнообразие на проучването по проекта Re-GROUP съществува уникалната възможност да се разгледа въпросът за проучването на национално равнище. Това предполага да се прегледат националните законодателства, разпоредби, както и мерките за превенция, които се прилагат и провеждат на национално или местно равнище. Проведените схеми и инструменти за разкриване и превенция на насилието имат за цел да намалят случаите на насилие в училищата и да напътстват както младежите, така и работещите с тях в процеса на разрешаване на проблема, като същевременно развиват и поддържат добри практики. Освен това всеки партньор в проучването е извършил преглед на текущите доклади за насилието в своята страна и реакцията на национално или местно ниво, като същевременно е конструирал подкрепящи фактори, които биха помогнали на младите хора да потърсят помощ и да предотвратят насилието и инцидентите с насилие.

В настоящото проучване се фокусираме върху насилието и благосъстоянието на младите хора за всяка страна партньор - чрез преглед на литературата, който обхваща гореспоменатите политики, съществуващите в момента изследвания и констатации, и чрез представяне на собственото ни първично проучване, което се състои от въпросник, насочен към поне 100 млади хора във всяка страна, допълнен от фокус групи и интервюта както с млади хора, така и с младежки работници.

Целта ни е да разберем настоящата ситуация и нуждите на нашата целева група, да погледнем трезво на ситуацията, за да дадем възможност на младежките работници и политиците да действат по осведомен начин за подобряване на благосъстоянието на младите хора и намаляване на насилието сред тях и спрямо тях.

ЛИТЕРАТУРЕН ПРЕГЛЕД

БЪЛГАРИЯ

Мащабът на насилието - броят на младите хора, които то засяга, наред с други фактори, създава спешност и важност на този въпрос в България.

По данни на УНИЦЕФ е отчетено, че почти всеки втори млад човек (45,9%) (УНИЦЕФ Резултати от изследване на насилието над деца в България, 2021 г.), преживява форма на емоционално насилие в основните среди, в които младите хора прекарват времето си - домакинството и училището. В рамките на същото изследване, проучването подхожда и към поведението на родителите в домакинството и установява, че 4 от 5 родители са съобщили, че крещят, заплашват или са стигнали дотам да използват унижителни наказания като средство за дисциплина. Нещо повече, в доклад на Министерството на образованието и науката за насилието и докладваните случаи от 2019 г. (Караянчева, 2019 г.) се заключава, че психологическото насилие не се разпознава нито в семействата, нито в институциите (и не се докладва правилно) и че физическото насилие все още се използва от учителите за дисциплиниране.

Разглеждайки училищата като институция в България, се споменава, че педагогическите специалисти имат задължението "да защитават живота и здравето на децата и учениците по време на образователния процес и на други дейности, организирани от институцията" (Tsvetoslav, 2020). Въпреки че в Закона за предучилищното и училищното образование са посочени техните задължения, има обобщение за това кога педагогическите специалисти са призовани да прекратят физическа разправа между ученици. По този начин се пренебрегва високият риск по време на проявлението на подобни инциденти и се позволява те да ескалират до физическа степен, при което моментът за намеса е отминал. Заслужава да се отбележи липсата на обучение на педагогическите специалисти за управление на конфликтни ситуации с акцент върху действията по време на пререкания между ученици. Освен това е важно да се спомене подходът на държавата към класа/групата по-скоро на индивидуално ниво, въпреки че са наясно с лицата, които често инициират конфликта.

Освен това заслужава да се спомене прилагането от страна на държавата на "Алгоритъм" и "Междуйнституционален план за действие за превенция на агресията и за укрепване на сигурността в образователните институции", които поставят цели едновременно в краткосрочен и дългосрочен план, като основният акцент е взаимодействието между педагогическия специалист и родителите (Tsvetoslav, 2020). Съществено значение имат докладваните инциденти и предпоставките, при които те са били докладвани на съответния орган. Очевидно е доказано, че вербалното и психическото насилие се премълчава и не се разпознава от подкрепящите младежите фигури (родител и институция), които след това

биха могли да докладват и да предоставят необходимата подкрепа за тези, които са преживели такова поведение. Следователно това води до неточно приемане и действие на дисциплината, която се преподава с използването на отрицателно подсилване на физическото насилие от страна на техните възпитатели.

Гореспоменатото е представено и в резултатите от изследването на ЛГБТ+ общността, в което допълнително се съобщава във висока степен за усещането за "несигурност" поради сексуалната им ориентация и изразяването на пола им. По-специално, всеки втори млад ЛГБТИ ученик (48,3 %) се чувства "в несигурност" поради сексуалната си ориентация. Още повече ученици изпитват дискриминационно поведение, като са били словесно атакувани (70,6 %) и/или са обиждани (82,9 %) от своите връстници (Фондация "Сингъл Степ", 2020 г.). Според изводите от изследването и политиките, прилагани в училищната среда в България, е очевидно проявлението на продължаващото насилие в училище и сред връстници. Констатациите от проучванията, както и демографските данни, представени от УНИЦЕФ, представят възможността за провеждане на допълнителни задълбочени изследвания и за отправяне на иновативни предложения в сферата на подобряване на благосъстоянието на младите хора в тяхното домакинство и в училищната среда сред връстниците им. Очевидна е липсата на конкретна политика, на обучение за учителите, на информираност за родителите относно това какво е насилието и как се проявява.

И все пак, когато става дума за темата за благосъстоянието в България, в доклада на УНИЦЕФ от 2017 г. "Гласовете на децата" (UNICEF, 2017) 81% от децата като цяло твърдят, че са предимно щастливи. Най-щастливи по собствена преценка са децата, които живеят в селата, и децата от най-малката запитана възраст (9-11 години); децата са най-щастливи, когато са с приятели (85%), със семейството (74%) или когато играят (50%). Децата обаче изпитват умора в училище - за повече от половината от анкетираните учебният материал е труден, домашните са много, трудно се получават високи оценки. Резултатите от изследването дават основание да се заключи, че традиционните форми на преподаване и изпитване не са подходящи за новото поколение деца.

Други ситуации, които предизвикват тревога у респондентите, са най-често семейни проблеми, проблеми в учебния процес, както и това, че 12% от респондентите са били свидетели на физическо насилие у дома. Фактът, че този брой (12%) остава непроменен от предходните години, показва, че не е настъпила промяна и по отношение на превенцията на насилието, докладването и ранното откриване на насилие над деца от страна на институциите. Бедността също е значителен фактор за проблемите в благосъстоянието на младите хора. В същия доклад се разглежда и свободното време като фактор за благосъстоянието на децата и младежите. Само 28 % от анкетираните участват в клуб, организирана дейност или младежко сдружение; това, заедно с малкия брой млади хора, които активно се занимават със спорт, показва цялостния нездравословен начин на живот на младите хора. Доклад на института "Фридрих Еберт" (Митев и др., 2019 г.) показва, че макар 54 % от младите хора да съобщават, че са в отлично здраве, 29 % пушат всеки ден, а 16 % - от

време на време; 12 % пият няколко пъти седмично. В същия доклад се разглежда и какво правят младите хора в свободното си време - младите хора съобщават предимно за две дейности - пасивна почивка и общуване (със семейството, приятелите); участието в граждански/доброволчески дейности е много рядко, което потвърждава констатациите на УНИЦЕФ. По този начин интересите и нуждите на младите хора очевидно не са задоволени и тяхното свободно време, потенциал, а често и здраве, остават незадоволени.

ЛАТВИЯ

Данни от доклад на ОИСП (Violence against women and children in Latvia. Summary of the situation and publicly available statistics (2019) University of Latvia, Department of Anthropology) сочи, че в Латвия 30,6 % от учениците на възраст над 15 години изпитват физическо или емоционално насилие в училище няколко пъти месечно. Макар че това е по-малко от показателя в България, трябва да се отбележи също така, че средният показател в страните от ОИСП е 18,7%.

Докато разглеждаме изследванията в Латвия по въпроса за насилието и мерките за превенция на младежите, следва да се споменат последните проучвания за ефекта, който пандемията COVID-19 е оказала върху психичното здраве на младите хора. Като се има предвид, че благосъстоянието и психичното здраве са взаимосвързани, е подчертана спешната необходимост от план за действие, насочен към последиците както от първоначалната, така и от вторичната вълна на пандемията (TBT Staff, 2021). По-специално, едно проучване показва, че броят на младите хора, които вече са били изправени пред трудности и са споделили, че в емоционално отношение се чувстват "изключително зле", се е удвоил за периода на втората вълна на пандемията. Основната пречка за младежите е била справянето с трудностите при ученето (79,2 %), като се има предвид продължителността, на която те посвещават по-голямата част от времето си. На второ място, мнозинството от младежите споделят общото чувство на депресия (70,4 %). Това е свързано с третата констатация за натрапчивото мислене, което след това прогресира и ги кара да се чувстват раздразнени (60 %) с течение на времето. При изследването на гореспоменатите констатации проучването представя очевидните причини, които по същество имат обща фундаментална основа с предишни проучвания. Основното предизвикателство, с което се сблъскват младежите в Латвия, са трудностите в училище/в работата, чиито последици могат да бъдат показателни за затрудненията им с ученето, както са изразили 79,2 % от целевата група. Освен това, както показват предишни проучвания, липсата както на качествено време след учебните часове, така и на физическа активност е оказала значително въздействие върху психичното им здраве. Както времето, отделено за физически дейности, така и качественото време са го направили очевидно и се считат за ключови ролеви фактори за подобряване на благосъстоянието на младите хора, както от физически, така и от психологически подход (TBT Staff, 2021).

Интересен е и подходът на Латвия за разбиране на кибертормоза сред младите хора. Въпреки че конвенционалната форма на насилие/тормоз продължава да съществува и до днес, тя представлява интерес и заслужава задълбочено проучване. Проучване, проведено чрез подробни интервюта, показва, че учениците възприемат "границата" между "тормоза" и безобидната "шега" като оставаща твърде мъглява, за да бъде обявена. Това впоследствие би допринесло за това съществуването на "кибертормоза" да бъде поставено под въпрос като явление и дали е предотвратимо. Освен това изглежда, че приблизително 1 от всеки 2

ученици (45,7 %) води до насилие поради това, че то се възприема като средство или начин за самозащита и следователно е необходимо и неизбежно да се защитава в тяхната образователна институция. (Dudure et al, 2019). Освен това учениците са склонни да разглеждат "кибертормоза" от гледна точка на индивидуалистичния подход, а не като колективен, който въздейства върху множество целеви групи едновременно, като същевременно намалява обхвата и значението му. Макар и да са разпитвани, когато учениците все пак се сблъскат с тази форма на насилие, те не са наясно как да потърсят помощ и кого могат да информират за това поради липса на вяра в ефективното получаване на помощ или поради страх от влошаване на настоящата ситуация. Наред с това се оказва, че учениците допълнително се обезкуражават да изразяват трудностите си пред възрастните, тъй като възрастните са отбелязали, че или не са в състояние да ги разберат, или характеризират "кибертормоза" като метод за "закаляване" на характера и по този начин се счита за средство в полза на младежите. В същото изследване (Dudure et al, 2019) има три основни вида кибернасилие, които са изведени от интервютата като форми на тормоз. Първият е разпространяване на лична информация, вторият - негативно представяне на индивида във вътрешния и външния кръг, което води до изключване сред връстниците, и последния - използване на вербално насилие с помощта на злобни коментари. Въпреки че учениците са се справяли с еднотипно насилствено поведение и средства на такива практики, беше отбелязано, че момичетата са били подложени на по-строга критика в сравнение с момчетата по отношение на техния външен вид, тяло и сексуално поведение. Възприемането на насилието и тормоза като неизбежно явление в училище, честите и повтарящи се случаи на кибертормоз и отдалеченият му обхват до младите хора, заедно с усещането за липса на разбиране за това как се чувстват младите хора, изискват внимание и продължаване на превенцията на насилието и обучението за по-нататъшно насърчаване на здравословни практики за благосъстояние, които да се прилагат както от младите хора, така и от възрастните.

По темата за благосъстоянието в изследователски доклад (Латвийска мрежа за благосъстояние на децата, 2019 г.) се посочва, че в Латвия (и Литва) всеки четвърти човек се сблъсква с материални или социални лишения - икономическо напрежение, недостатъчни средства за закупуване на стоки за дълготрайна употреба, жилищни лишения. Около 90 % от младите хора смятат, че в обществото съществува напрежение между бедни и богати хора, също и между расови и етнически групи. 73% в Латвия посочват напрежението между хората с различна сексуална ориентация. Въпреки това благосъстоянието на младите хора с нехетеросексуална идентичност остават недостатъчно проучен и скрит проблем в Латвия (MARTA Center, 2019).

Друга констатация от изследването на благосъстоянието в балтийските държави показва, че чувството за принадлежност в училище е по-ниско от средното ниво за страните от ОИСР. Латвия сред страните от ОИСР има най-високия процент на често тормозени ученици.

В Латвия делът на младите хора, които редовно се чувстват потиснати и депресирани, е по-голям от средния за ЕС (Латвия-11%; ЕС-5%).

РУМЪНИЯ

В международен план проучването на насилието и благосъстоянието в различните страни многократно показва, че то е приоритетно в образователните институции (училището) и домакинствата - две среди, в които младежите основно прекарват времето си и са значително засегнати. В Румъния е проведено проучване на национално ниво за по-задълбочена представа за насилието над младежи в училище, включително за поведението на учители и ученици. Паралелно с първата целева група и среда, проучването (Grădinaru and Stănculeanu, 2013) изследва злоупотребите с млади хора в техните семейства и домове. Разглеждайки последното, проучването представя възприемането/познаването от страна на младежите и родителите на това, което се определя като оскърбително физическо поведение, и разминаването между двете групи. От гледна точка на младежите 63% съобщават, че физическото насилие се използва като средство за възпитание и наказание - процент, който противоречи на честотата и последиците в сравнение с родителите им. От друга страна, 38 % от родителите не възприемат и не признават поведение като "пляскане" и "дърпане на ухо" като физическо насилие и следователно разминаването може да се дължи на разминаване в определение на поведението, свързано с физическо насилие. Освен това с помощта на качествени методи е установено, че младежите съобщават, че са се сблъскали с различни форми на насилие в домовете си, вариращи от физическо, вербално, психологическо и пренебрегване - 18% от децата казват, че са били бити вкъщи с пръчка или прът, 13% с колан, 8% с дървена лъжица.

Освен това, националното проучване на Румъния включва и представя как тази форма на насилие, насочена от родител към дете, е също насочена от родител към родител в рамките на домакинството. Това допълнително би допринесло за влошаване на благосъстоянието и психоемоционалното развитие на детето. Трябва да се вземе предвид и фактът, че децата от проучването са могли да наблюдават и да докладват за основните фактори, които са допринесли за поддържането и увеличаването на споменатото поведение. На първо място, поради острия стрес в тяхното домакинство, дължащ се на социално-икономическото състояние на домакинството, на второ място, липсата на допълнителни образователни източници за възпитание на децата и на трето място, липсата на комуникация между родителите и техните деца.

Що се отнася до училищната среда, в проучването е взет предвид факторът на културното разнообразие в класа на децата, израснали в селски райони, и на ромските деца и как това съответно променя поведението/начина на работа на учителя. По този начин децата, които вече са се сблъскали с една или няколко форми на гореспоменатите видове насилие в дома си, биха преживели освен това подобно и аналогично поведение в училището и от страна на

учителите си. Поради допълнителното негативно и сходно поведение на насилие, учениците не могат да продължат образованието си и в крайна сметка се стига до висока степен на отпадане от училище поради негативното поведение към децата. Въпреки това е предложено учителите, заети в селските райони, да посещават позитивно образователно и психолого-педагогическо обучение, за да развият положителни реакции и методи на преподаване към уязвимите групи, които могат да се борят със специфични нужди, и да насърчават учениците си да останат в училище. Заслужава да се отбележи включването на поведението на децата сред връстниците и сходното разминаване между това какво е акт на насилствено поведение и разграничаването на намерението сред връстниците. Според проучването намерението, което стои зад насилственото поведение на учениците, не е ясно дали целта е да се причини вреда или не. Въпреки това поведение като "бутане, пляскане, удряне с ръце или крака, псуване" е изключено от определението за "насилие" и намерението му остава неясно, като то се категоризира като акт на леко или умерено физическо нараняване/удар. Разнообразието сред младите хора, като например тяхната възраст, пол и сексуална ориентация, са ключови променливи и се разглеждат във връзка с тяхната роля по отношение на насилието и благосъстоянието. Независимо от това, поради културното разнообразие на младежта в Румъния, включващо млади хора от селските райони и ученици от ромски произход, проучването включва и посвещава част от фокуса си на учениците от ромски произход в опита си да улови истинска и автентична рамка на това какъв е животът на учениците от ромски произход в рамките на образователната институция и в допълнение към техния домашен статус.

Що се отнася до свободното време и взаимодействието на младите хора с интернет, едно проучване от 2018 г. дава някои много интересни резултати (Grădinaru and Stoika, 2018). 99,3% от децата казват, че имат профил в социална мрежа. 27% от анкетираните казват, че в типичен учебен ден прекарват повече от 6 часа онлайн или постоянно проверяват устройството си, докато в почивен ден, било то уикенд или ваканция, 48,3% от децата прекарват повече от 6 часа на ден онлайн. Почти половината (42%) от децата казват, че знаят за ситуации, в които приятел, съученик или роднина е бил раздразнен или разстроен онлайн. 61% от анкетираните казват, че са се чувствали неудобно в резултат на нещо, видяно в интернет. И все пак, дори да кажат, че са притеснени от определена информация, с която се сблъскват онлайн, по-малко от 2 от 10 деца реагират, като говорят с някого или намират решение за разрешаване на ситуацията.

Когато съотнесем тази връзка с интернет към факторите на благосъстоянието, трябва да отбележим, че участниците в проучването, които казват, че прекарват повече от 6 часа онлайн, независимо дали е учебен или почивен ден:

- са значително по-неудовлетворени от живота си днес;
- са значително по-неудовлетворени от отношенията си с родителите, приятелите и учителите;

- значително по-рядко намират ежедневните дейности за смислени и са по-малко оптимистично настроени за бъдещето;
- казват, че са били по-малко спокойни през последните две седмици и са по-неудовлетворени от решенията си.

ИСПАНИЯ

В Испания са проведени множество изследвания по отношение на насилието, основано на пола, насочено към младите жени (на възраст над 16 години). Проучване от 2019 г. е провело интервюта с около девет и половина хиляди жени, живеещи в Испания (Government Delegation Against Gender Violence., 2019). Проучването е успяло да събере значителен брой казуси и регистрирани доклади от местните и националните органи (полиция и социални служби) от жертви на насилие, основано на пола. Първоначалното заключение на проучването показва, че огромният брой млади жени, които са преживели форма на насилие поради пола си, е 1 на всеки 2 (57,3 %), докато 1 на всеки 5 жени е преживяла насилие през последните 12 месеца. Проучването се спира върху въпроса за изнасилването и насилието над млади жени, които са самотни или са във връзка с партньорите си, и установява, че само 6,5 % от анкетираните не са преживели никакъв вид сексуално насилие. Въпреки че има многобройни случаи, за които се съобщава на властите, в сравнение с недекларираните случаи на насилие над самотни млади жени, едва 8 % от случаите са докладвани. Последиците от престъпленията имат както физиологични, така и психологически последици за живота на младите жени и за отношенията им с техните партньори.

Съгласно националните закони на Испания относно насилието и благосъстоянието на младежите и децата, има изготвени планове за превенция и задържане на насилието над деца и юноши (Министерство на здравеопазването, потреблението и социалното благосъстояние, 2019 г.). Както в глава IV, така и в глава IX от предварителния проект на закона за цялостна защита на децата и юношите от насилие, се отчитат необходимите изисквания към силите и органите за сигурност на държавно, регионално и местно равнище. Тези звена ще работят с надеждата да откриват поведение, което би обидило младия човек, преди да се случи инцидент, както и да прилагат звено за предотвратяване на такива инциденти чрез ограничаване на високорисковите фактори, които биха могли да доведат до това млад човек да се сблъска с насилие. В крайна сметка, както в случая с Румъния, проектът е насочен към младите хора, като ги защитава от множество форми на насилие, като тормоз, кибертормоз, сексуален тормоз и насилие, основано на пола, които се случват в училищна среда.

Що се отнася до благосъстоянието, COVID-19 оказва значително въздействие и върху депресията, тревожността и стреса при младите хора (Tamarit et al., 2020). Що се отнася до депресията, момичетата са били по-склонни да изпитват симптоми на депресия, отколкото момчетата по време на пандемията. Младежите, които са преживели важно житейско събитие по време на пандемията, е по-вероятно да се чувстват депресирани. Колкото повече време

юношите прекарвали у дома, без да излизат от къщи, толкова по-депресирани се чувствали. Юношите, които са се разболели с COVID-19, всъщност е по-малко вероятно да проявят симптоми на депресия.

Що се отнася до тревожността, момичетата са по-склонни да изпитват симптоми на тревожност от момчетата по време на пандемията. Юношите, които са извършвали доброволческа дейност по време на епидемията от COVID-19, е по-вероятно да изпитват тревожност. Младежите, които са преживели важно житейско събитие, също са били по-склонни да проявяват симптоми на тревожност. Колкото повече време юношите са прекарвали в гледане/търсене на новини за COVID-19, толкова по-тревожни са се чувствали.

Що се отнася до стреса, момичетата са по-склонни да изпитват симптоми на стрес, отколкото момчетата по време на пандемията. Извършването на доброволческа дейност и животът в малко домакинство също допринасят за симптомите на стрес. Друго проучване потвърждава тези констатации (Paricio del Castillo, and Pando Velasco, 2020), като потвърждава, че инфекциозните пандемии са свързани с увеличаване на тревожността, депресивните и посттравматичните симптоми сред деца и юноши, както и повдига въпроса, че затварянето на децата в домове води до увеличаване на възможността за злоупотреба с тях и пренебрегване на грижите.

В допълнение към сходствата между четирите държави е очевидно, че значителен процент от младите хора са подложени на насилие, което възпрепятства възможността да развият напълно своя потенциал, както и способността им да потърсят помощ и подкрепа от подходящ орган или група. Въпреки че във всички страни, включително Испания, има политики, органи и изградени схеми за предотвратяване на насилието сред младите хора, се вижда, че във всяка страна всеки втори млад човек се е сблъсквал с някаква форма на насилие.

Ето защо се счита, че е наложително да се продължи с популяризирането на необходимостта от алтернативни методи за превенция и насърчаване на здравословни навици, политики и практики, които биха осигурили подобряване на тяхното благосъстояние и здраве.

МЕТОДОЛОГИЯ И ОГРАНИЧЕНИЯ

МЕТОДОЛОГИЯ

Както вече разгледахме, проучването на Re-GROUP имаше за цел да предостави информация чрез публикувани изследвания и доклади, тъй като всеки партньор разглеждаше "насилието" и "благосъстоянието" в собствената си страна. Допълнителната цел на литературния преглед е да покаже общите предизвикателства и инструменти, които всяка нация прилага, когато се сблъсква със случаи на млади хора, изправени пред насилие. Сходствата в общите важни фактори на благосъстоянието сред проучванията на всеки партньор подчертават значението на социалната група (връстници), статуса на семейството и домакинството, както и социално-икономическите условия в рамките на тяхното домакинство, но и в рамките на страната. Освен това литературният преглед подчерта амбицията на страните да насочат ресурсите си към откриване и предотвратяване на насилието в средата на младите хора, а оттам и към подобряване на тяхното ежедневно психологическо и физическо благосъстояние - но също така подчертават неуспеха при постигането на значима промяна.

В допълнение към вече анализирания проучвания, партньорството Re-GROUP проведе първично проучване на благосъстоянието и нивата на насилие сред младите хора в четирите държави, включени в проекта, за да получи съпоставими, навременни и значими данни, с които да допълни съществуващия обем от работа по тази тема. Методологията на нашето изследване включва:

- (1) въпросник към млади хора (13-18 години) със затворени и отворени въпроси;
- (2) фокус групи с млади хора и (3) фокус групи с младежки работници;
- (4) интервюта с млади хора и (5) интервюта с младежки работници.

(1) Първоначално проектът събра данни чрез използване на въпросници с цел количествено определяне на данните и изготвяне на обобщени констатации за голяма извадка, за да може след това тези констатации да се приспособят към интересувашата ни популация (млади хора - младежки работници). Също така, чрез процеса на случаен подбор за въпросниците, послужи за натрупване на различни гледни точки и мнения по чувствителна тема. Единствено в случая с Испания участниците във въпросника бяха по-малко от необходимото поради елиминирането на някои отговори, които не отговаряха на поставените изисквания. Въпросниците във всичките 4 държави бяха еднакви и включваха три раздела:

1. Демографски въпроси - в този раздел участниците бяха попитани за тяхната страна и район на страната (село, град/голям град, столица); за тяхната възраст и пол; за семейното им положение.

2. Въпроси за благосъстоянието - в този раздел участниците бяха приканени да оценят настоящото си ниво на щастие; да дефинират благосъстоянието за себе си; да определят къде се чувстват най-щастливи, кои елементи допринасят най-много (и най-малко) за тяхното благосъстояние, колко време отделят за своето благосъстояние; накрая в този раздел участниците бяха помолени да оценят твърдения, свързани с тяхното благосъстояние.
3. Въпроси за насилието - в този раздел участниците се приканват да дадат определение за насилие и да определят формите на насилие; в него се пита дали участниците са били жертви на насилие (и уточняващи въпроси), дали са били свидетели на насилие (и уточняващи въпроси), както и допълнителни въпроси относно съобщаването за насилие и форми на насилие.

(2) За да се разбере опитът на целевата група и факторите, които допринасят за чувството за благосъстояние, бяха проведени фокус групи сред млади хора. Фокус групите започнаха с дефиниране на значението на благосъстоянието за участниците, както и на настоящото им благосъстояние (подобно на въпросника) - това беше използвано и като начин за насърчаване на комуникацията и откритото споделяне по време на фокус групата. След това фокус групата прикани младежите да разсъждават върху различни аспекти на благосъстоянието (кой може да помогне за подобряване на собственото им благосъстояние; какви ресурси са необходими за подобряване на благосъстоянието им; какви предизвикателства затрудняват това), както и върху насилието в живота им (дефиниране на насилието, свидетели на насилие, обсъждане на ресурсите, които могат да бъдат полезни за предотвратяване или борба с насилието, както и на външната подкрепа за предотвратяване на насилието). Накрая фокус групата обединява двете понятия и ги разглежда заедно с младите хора. Фокус групите бяха проведени сред целевата група в присъствието на член на една от партньорските организации, който беше инструктиран да разяснява въпросите, да обяснява инструкциите и да модерира сесията, създавайки среда, в която участниците могат да взаимодействат, да обсъждат и да обменят опит помежду си.

(3) За да разшири обхвата на констатациите, партньорството Re-GROUP организира и фокус групи с младежки работници по същите теми. Това беше направено с цел да се създаде по-пълна картина на преживяното от младежите от гледна точка на хора, които професионално обръщат внимание на благосъстоянието и насилието сред младежите. Младежките работници са в тесен контакт и си сътрудничат с младежите през целия период на тяхната професия в сферата на подкрепата и/или подпомагането им. Пример за това са психолози, социални работници, училищни библиотекари и т.н. Степента на контакт на младежките работници с младежите варира в зависимост от тяхната компетентност, поради което психологът може би ще оказва по-голяма подкрепа и ще дава насоки на младежите, изправени пред емоционално насилие, докато социалните служби биха могли да предоставят обществени ресурси и съоръжения. Фокус групите започнаха от по-разговорно установяване на ролите на младежките работници в живота на младите хора, след което преминаха към

темата за благосъстоянието на младите хора (как го определят, какво е средното ниво, как да подобрят благосъстоянието си) и темата за насилието сред младите хора (как го определят, примери за насилие в тяхната действителност, техните убеждения за това какво причинява насилието, как да се борят с насилието и да го предотвратяват, официалните механизми за това и какво липсва). Подобно на тази с младежите, и тази фокус група завърши с няколко въпроса, които обединяват теми за насилие и благосъстояние и ги разглеждат заедно.

(4) В допълнение към метода на фокус групата, индивидуални интервюта позволиха на участниците да обяснят основните си убеждения и опит, които могат да бъдат прескочени поради присъствието на други хора, като също така посветиха цялата сесия на участника, позволявайки му да направлява собствения си мисловен процес и разговор без прекъсвания. В рамките на отворена среда и безопасно пространство интервютата дадоха на участниците свобода да изразят своите мнения и чувства по тема, която е сложна и чувствителна, тъй като те могат да се върнат към предишни насилствени поведения, които са ги засегнали, споделяйки лични и дълбоки преживявания от живота си. Въпросите в интервютата разшириха обсега на въпросите във фокус групите по темите за насилие и благосъстояние.

(5) Подобно на интервютата с млади хора, в рамките на проучването Re-GROUP бяха проведени и интервюта с младежки работници, които имаха за цел да изследват темата по-задълбочено и с повече подробности. Въпреки че не е имало съображение младежките работници да не искат да споделят по време на фокус групите, интервютата като изследователски метод предоставиха на партньорството възможност за по-задълбочено навлизане в темите за насилието и благосъстоянието на младите хора, както се наблюдава в работата на младежките работници.

Като се имат предвид гореспоменатите изследователски методи, целта на проучването като цяло беше да се сведе до минимум ограничаването на всеки метод и да се увеличи възможността участниците да се изразяват свободно и задълбочено. Чрез този процес да се съберат достатъчно количествени и качествени данни, за да се извлекат след това ключовите фактори на благосъстоянието, рисковите фактори на насилието, да се очертаят количествените резултати по демографски признак и накрая да се дадат предложения как да се подобри благосъстоянието на младите хора въз основа на резултатите от изследването.

Важно е да се отбележи, че въпросниците, въпросите за фокус групите и интервютата бяха еднакви и преведени по подходящ начин на езика на страната, в която всеки партньор провеждаше проучването. Трябва да се отбележи, че групите от извадката бяха информирани за своята анонимност съгласно инструкциите, както и за езика, на който са написани въпросниците. Освен това, участниците бяха подбрани на случаен принцип и включваха млади хора както от селски, така и от градски райони в страните.

ОГРАНИЧЕНИЯ

За да се осигури цялостна представа, проучването имаше за цел да събере данни от еднакво големи групи от всички включени географски райони (селски и градски). Макар че обикновено подобни изследвания събират повече информация от столиците и големите градове, въпросникът на Re-GROUP също имаше проблем с баланса, макар и с по-голямо участие от селските райони и нестоличните градове в страните, в които проведохме нашето проучване.

Друг външен фактор, който се оказа предизвикателство за проучването, е културният подход на страната към темата за насилието и благосъстоянието. Пример за такава възможност е участниците да бъдат обезкуражени да споделят своя минал опит при обсъждането на насилието, тъй като културната норма не насърчава споделянето на чувства, емоции и мисли по въпроса за насилието, особено за лицата от мъжки пол поради противоречието му с ролята на мъжкия пол в конкретното общество. Освен това, както установи литературният преглед, много случаи на насилие се нормализират от обществата и понякога дори преките форми на физическо насилие се отхвърлят като нормално наказание, нормално поведение и т.н.

Едно забележително ограничение е, че докато интервюирахме младежките работници, установихме, че обхватът на тяхната работа (който варира в широки граници) наистина оказва влияние върху разбирането им за благосъстоянието и насилието сред младежите. Докато някои видове младежки работници са по-наясно с тези теми, други са по-отделени и не са информирани за това как младите хора се справят със собственото си благосъстояние или как се сблъскват с насилието в живота си. Опитавме се да намерим активни и много ангажирани младежки работници както за нашите фокус групи, така и за интервютата с младежки работници.

Допълнителен фактор, който ограничаваше капацитета и графика на проучването, бяха ограниченията на пандемията Covid-19, която постави всички държави в режим на изчакване. Честите промени на защитните мерки означаваха често адаптиране на изследователите и участниците, значително ограничаване на физическите срещи, променени методи за провеждане на фокус групи и интервюта от качествена гледна точка. Първоначално се наложи да се проучат други пътища и ресурси за комуникация, за да се потърсят участници, заинтересовани да се включат в проучването, и след това да бъдат подробно информирани за целта и етичните им права.

Трябва да се отбележи, че общият обхват на проучването не е напълно представителен за населението на нашите страни. Въпреки че обхватът не е статистически значим, смятаме, че нашите констатации, допълнени от качествените методи на изследване, дават значим принос към разбирането за насилието и благосъстоянието на младите хора.

Разрешаването на горепосочените предизвикателства би обогатило бъдещи проучвания.

РЕЗУЛТАТИ ОТ ВЪПРОСНИКА

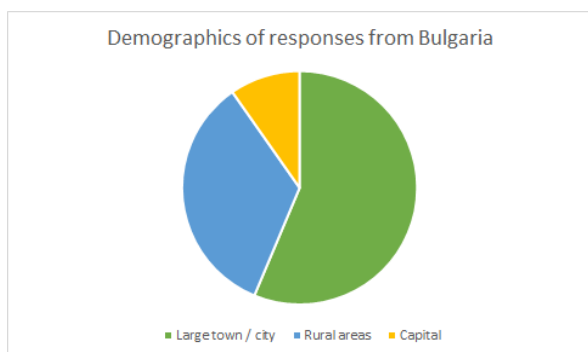
Тъй като всяка страна е използвала въпросници като изследователски метод, като всички те са били еднакви и преведени на родния език на всяка страна, резултатите показват демографските характеристики на извадковите групи и резултатите от всеки въпрос за всяка страна. Всяка държава се стремеше да получи поне 100 отговора от млади хора на възраст 13-18 години. Констатациите по-долу са организирани в три раздела, следващи структурата на въпросника, като на първо място са представени демографските данни на групите от извадката, на второ място - констатациите по темата за благосъстоянието и на трето - констатациите по темата за насилието.

РАЗДЕЛ 1: ДЕМОГРАФСКИ ДАННИ

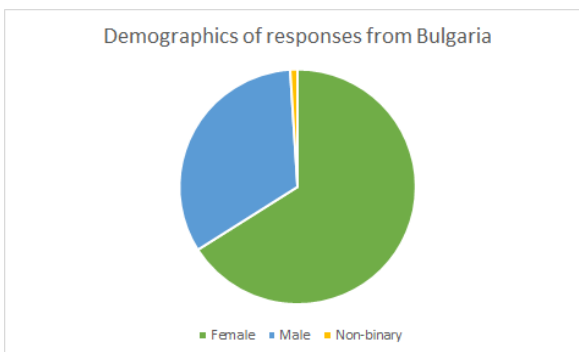
БЪЛГАРИЯ

В България са събрани 109 отговора на въпросника, от които 103 са взети под внимание поради фокусираната целева група.

По-голямата част (53,34 %) от участниците живеят в рамките на голям град/град, с изключение на столицата София. 34% от участниците живеят в селски райони, а малцинството участници - 10,7%, пребивават в столицата София. От 103-те лица 66% се определят като жени, а 33% - като мъже.

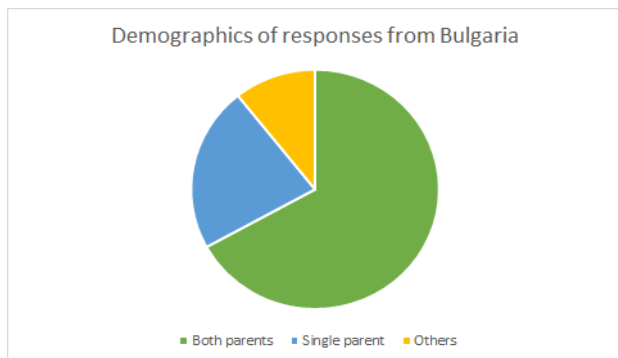
Демографски данни за отговорите в България
Град - Селища - Столица

Демографски данни за отговорите в България
Жени - Мъже - Небинарни

Условията им за живот варират по следния начин: 67% от участниците понастоящем живеят в домакинство с двамата си родители, а 22,3% - с един родител. Останалите варират от участници, които живеят или с двама разведени родители, или с един разведен родител,

както и един-единствен случай, в който респондентът живее с настойник, а не с биологичен родител.

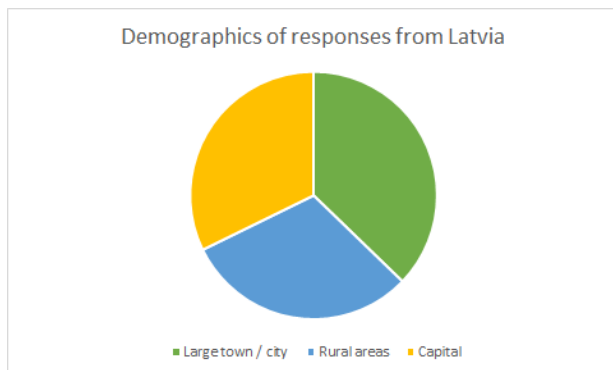
Демографски данни за отговорите в България:

Двама Родители - Един Родител - Други

ЛАТВИЯ

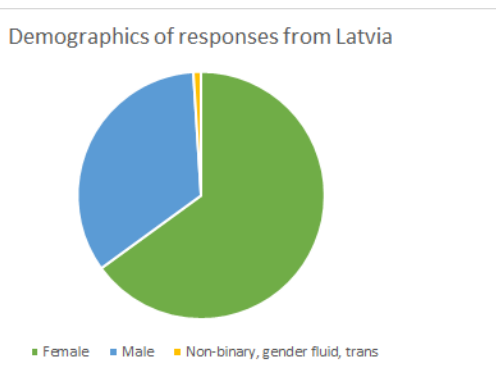
От общо 339 участници, 301 бяха от целевата група (13-18 г.). По-голямата част - 69,44 % от участниците живеят в града/предградията (37,21%) или в столицата (32,23%), а общо 30,56% живеят в провинцията.

От 301-те участници 64,78% се определят като жени, 33,89% като мъже, 0,33% като транс, 0,33% като флуиден пол и 0,33% като небинарен.

Демографски данни за отговорите в Латвия

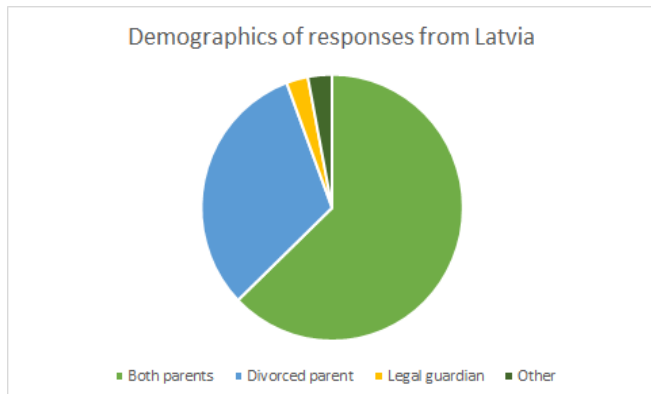
Град - Селища - Столица

Демографски данни за отговорите в Латвия

Жени - Мъже - Небинарни, Флуидни, транс

67,96% съобщават, че живеят в домакинство с двамата си родители, 30,10% съобщават, че родителите им са разведени, 0,97% съобщават, че живеят със законен настойник, а 0,97% съобщават, че родителите им са в чужбина.

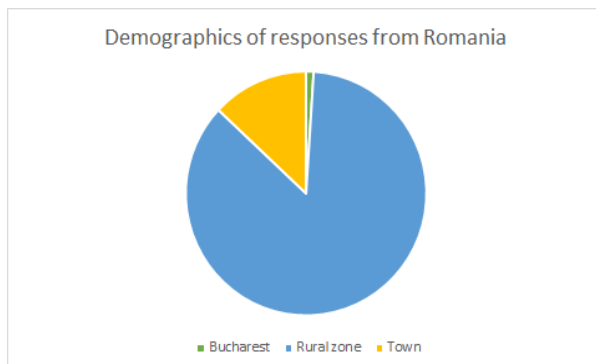

Демографски данни за отговорите в Латвия:

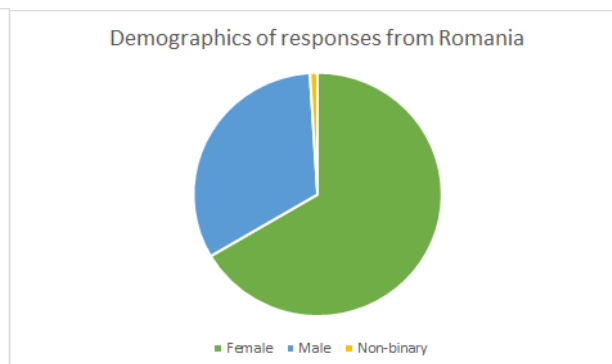
Двама Родители - Един Родител - Други

РУМЪНИЯ

От общо 96 участници по-голямата част (86%) живеят в селски райони, 13% съобщават, че живеят предимно в близките градове, а 1% - в столицата Букурещ. 64,95 % са посочили пола си като женски, а 34,02 % - като мъжки, но има един-единствен случай, в който участник се е представил като небинарен.

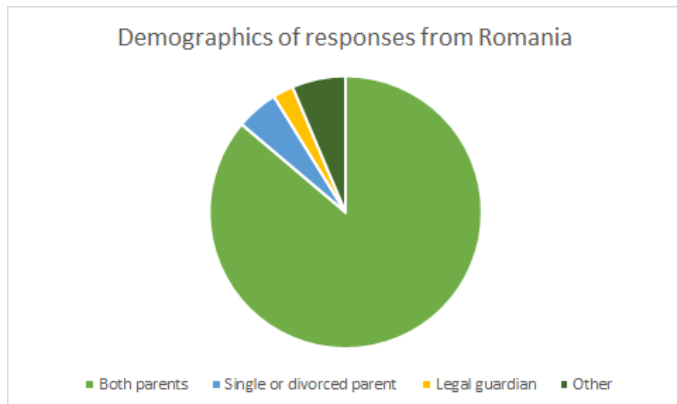

Демографски данни за отговорите в Румъния
Столица - Селища - Град

Демографски данни за отговорите в Румъния
Жени - Мъже - Небинарни

Освен това 86,18% от всички участници са живели в домакинство с двамата си родители, приблизително 5% са живели в домакинство със самотен родител или с разведен родител, а 2,44% са живели със законни настойници.

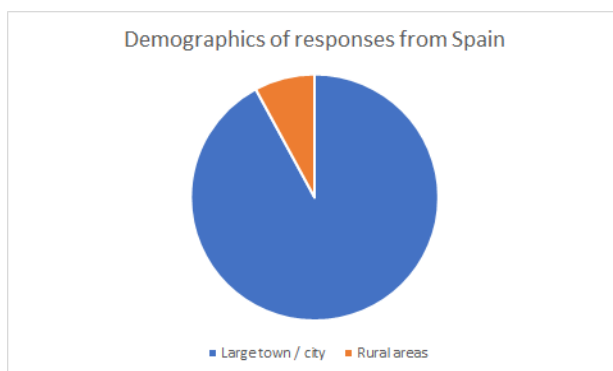
Демографски данни за отговорите в Румъния:

Двама Родители - Един Родител - Настояник - Други

ИСПАНИЯ

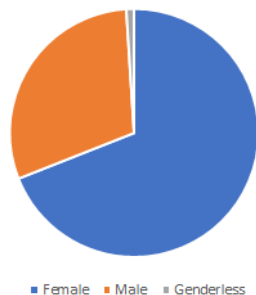
Всеки от 65-те отговорили живее в Испания и е от целевата група, като 64,41% от тях се определят като жени, 33,90% - като мъже, а 1% се определят като "без пол".

Що се отнася до района на местоживеене, 94,92% живеят в град (не в столицата), докато 5,08% живеят в селски райони. Няма отговори от столицата Мадрид.

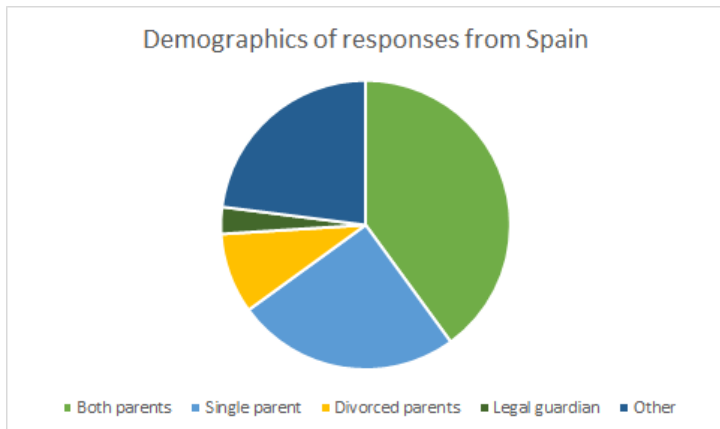
Демографски данни за отговорите в Испания
Град - Селища

Demographics of responses from Spain

Демографски данни за отговорите в Испания
Жени - Мъже - Небинарни

45,76% от участниците живеят и с двамата си родители, 45,76% - с един родител в домакинството, 5,08% с разведени родители, а 3,39% от участниците с назначен законен настойник. Отбелязва се също, че незначителен процент от извадката или е предоставил различни отговори, а малцина са пребивавали с по-големи братя и сестри.

Демографски данни за отговорите в Испания:

Двама Родители - Един Родител - Разведени Родители - Настояник – Други

РАЗДЕЛ 2: БЛАГОСЪСТОЯНИЕ

ВЪПРОС 1. Във въпросника участниците бяха помолени да посочат състоянието на своето благосъстояние по време на проучването. Наличните 5 варианта за отговор бяха вдъхновени от Инструмента за индикация на благосъстоянието за младежи (2015 г.) на Университета в Минесота. По-долу са представени констатациите от всяка държава партньор:

БЪЛГАРИЯ

27% от младите хора, участвали в проучването, съобщават, че благосъстоянието им е "нормално"; 27% съобщават, че се чувстват "добре", 25% са "просто оцеляващи", 10% се чувстват "чудесно" и накрая 11% от младите хора чувстват своето благосъстояние в "криза".

Следващата таблица дава ясна представа за резултатите от проучването:

Благосъстояние	Отговор
В криза	11%
Просто оцелявам	25%
Нормално	27%
Добре	27%
Чудесно	10%

Таблица 1.1

ЛАТВИЯ

32,89% от анкетираните съобщават, че се справят "нормално", 26,2% - че са "добре", 27,24% - че "просто оцеляват", 5,65% - че са "чудесно", а 7,64% - че са в "криза".

Следващата таблица дава ясна представа за констатациите:

Благосъстояние	Отговор
В криза	7.6
Просто оцелявам	27.7
Нормално	32.9
Добре	26.2
Чудесно	5.6

Таблица 1.2

РУМЪНИЯ

От общия брой участници 26,80 % съобщават, че се чувстват "нормално", 32,99 % - "добре", а 24,75 % - "просто оцеляват". 13,40 % са се чувствали "чудесно" и накрая, макар и значително, 2,06 % са се чувствали "в криза". Таблицата по-долу дава ясна представа за отговорите:

Благосъстояние	Отговор
В криза	2.07%
Просто оцелявам	24.75%
Нормално	26.80%
Добре	32.99%
Чудесно	13.40%

Таблица 1.3

ИСПАНИЯ

За 32,20 % от участниците благосъстоянието им е "нормално", 45,77 % се чувстват "добре", 10,17 % са "просто оцеляващи", 10,17 % се чувстват "отлично" и накрая 1,69 % от младите хора чувстват своето благосъстояние "в криза". Таблицата по-долу дава ясна представа за отговорите:

Благосъстояние	Отговор
В криза	1.69%
Просто оцелявам	10.17%
Нормално	32.20%
Добре	45.77%
Чудесно	10.17%

Таблица 1.4

За да се обобщят констатациите по този въпрос, таблицата по-долу дава възможност за комбиниран анализ на получените отговори:

Благосъстояние	България	Латвия	Румъния	Испания
В криза	9%	7.6%	2.07%	1.69%
Просто оцелявам	24.6%	27.2%	24.74%	10.17%
Нормално	29.8%	32.9%	26.80%	32.20%
Добре	26.9%	26.7%	32.99%	45.77%
Чудесно	9.7%	5.6%	13.40%	10.17%

Таблица 1.5

ВЪПРОС 2: След това участниците бяха помолени да споделят определение за "благосъстояние" според собственото си тълкуване. Въпросът беше напълно отворен.

БЪЛГАРИЯ

Участниците отговориха, описвайки състоянието "щастлив", "спокоен", "сигурен и балансиран", "чувствам се добре", "здрав съм", като освен това доказаха още един сантиментален и личен щрих: "удовлетворен си от това, което си постигнал" и "заобиколен си от хора, които те подкрепят". В допълнение към определението на участниците, финансовата стабилност и/или богатството, което им позволява да си позволят начина на живот, е фактор, който допринася и подпомага определянето на тяхното определение за благосъстояние.

ЛАТВИЯ

Една част от участниците описват благосъстоянието като постигане на вътрешно удовлетворение и добра самооценка, докато други описват благосъстоянието като абсолютно състояние, в което благосъстоянието е свършено и те постигат свършенство при отсъствието на каквато и да е лоша ситуация. Имаше само няколко случая, в които участниците се затрудняваха да определят или не бяха в състояние да дадат някакво определение на благосъстоянието.

РУМЪНИЯ

Отговорите варираха, но включваха сходно състояние на близост с най-близките роднини и приятели, щастие, включително отсъствие на чувство за "лошо", тревожност и други свързани негативни емоционални състояния, които излагат на риск и нарушават благосъстоянието.

ИСПАНИЯ

Отговорите бяха разнообразни и се въртяха около идеята за "мир" и "спокойствие" във връзка със здравето и достатъчната финансова възможност за осигуряване на прехрана. Сред другите отговори бяха чувството за благосъстояние и удовлетвореност, животът в настоящето, усещането за любов и чувството за вътрешно благосъстояние.

Облакът от думи по-долу е генериран от отговорите на участниците, за да обобщи дефиницията за благосъстояние, създадена от респондентите (на английски език).

ВЪПРОС 3: При по-нататъшното разглеждане на приписваните фактори за благосъстояние всеки участник беше помолен да оцени вида среда, която го кара да се чувства най-щастлив. Респондентите имаха възможност да изберат повече от един от предложените варианти, както и да добавят свой собствен отговор.

БЪЛГАРИЯ

Резултатите показват, че "извънкласните дейности" са водещият фактор с 29,8 % от гласовете, следвани от времето, прекарано "вкъщи", с 27,9 %, след това е училището с 15,2 %, използването на интернет с 12 %, а с по-малко гласове е времето, прекарано на работа, с 1,9 % от гласовете на младите хора. Въпреки това се забелязва, че 13,2% от участниците са добавили вариант участие в дейности с приятели на различни места, а малка част от младите хора са отговорили, че времето е семейно ориентирано или прекарано сред природата.

Среда, в която се чувствате най-щастливи	Отговор
Извънкласни дейности	29.8%
Вкъщи	27.9%
Училище	15.2%
Онлайн	12%
Работни стажове	1.9%
Приятели	13.2

Таблица 3.1

ЛАТВИЯ

Мнозинството избира "извънкласните дейности" като преобладаващ фактор за благосъстоянието, следван от "дома" - 26,8 %, "училището" - 8,8 %, "онлайн" - 4,5 %, "приятелите" - 3,5 % и работната среда – 0,7 %. В таблицата по-долу е представен редът на горепосочените констатации.

Среда, в която се чувствате най-щастливи	Отговор
Извънкласни дейности	55.7
Вкъщи	26.8
Училище	8.8
Онлайн	4.5
Приятели	3.5
Работни Стажове	0.7

Таблица 3.2

РУМЪНИЯ

Резултатите показват, че мнозинството (71,88%) от участниците са изразили мнение, че средата в дома им играе ключова роля за тяхното благосъстояние, следвани от извънкласните дейности (15,63%), училището (4,13%), времето, прекарано с приятели (6,25%), и времето, прекарано онлайн (2,11%).

Среда, в която се чувствате най-щастливи	Отговор
Вкъщи	71.88
Извънкласни Дейности	15.63
Училище	4.13
Приятели	6.25
Онлайн	2.11
Работни Стажове	-

Таблица 3.3

ИСПАНИЯ

След като проучи факторите, които допринасят за благосъстоянието, всеки участник гласува за това, което го кара да се чувства най-щастлив. Заключениеите резултати показват, че "домът" е водещият фактор с 59,32 % от гласовете, прекарването на времето "в училище" - 11,86 %, извънкласните дейности - 22,03 %, използването на интернет - 5,1 %, а за приятелите са гласували 1,69 %. Бяха споменати и няколко други отговора, като например пътуване, пребиваване сред природата и прекарване на време насаме вкъщи.

Среда, в която се чувствате най-щастливи	Отговор
Извънкласни Дейности	22.03%
Вкъщи	59.32%
Училище	11.86%
Онлайн	5.1%
Приятели	1.69%

Таблица 3.4

За да се сравнят и обобщят резултатите, в таблицата по-долу данните са представени заедно:

Среда, в която се чувствате най-щастливи	България	Латвия	Румъния	Испания
Извънкласни Дейности	29.8%	55.7	15.63	22.03
Вкъщи	27.9%	26.8	71.88	59.32
Училище	15.2%	8.8	4.13	11.86
Онлайн	12%	4.5	2.11	5.1
Работен Стаж	1.9%	3.5	-	-
Приятели	13.2	0.7	6.25	1.69

Таблица 3.5

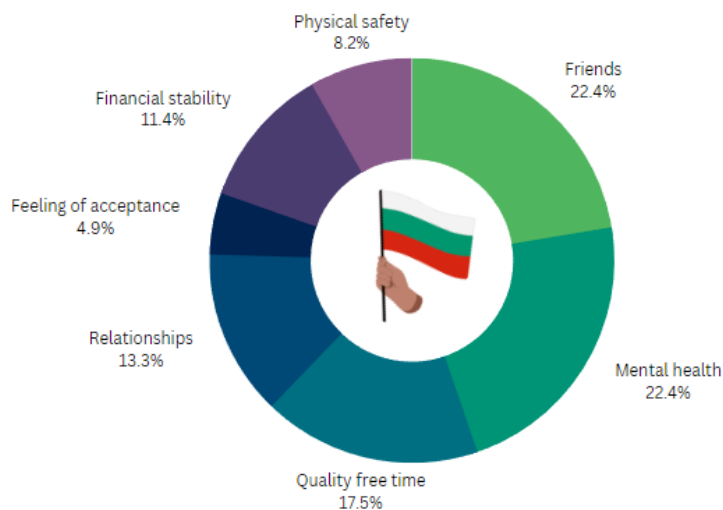
ВЪПРОС 4: Във въпросника бяха включени и фактори, които пряко влияят на благосъстоянието на участниците. И в този въпрос участниците можеха да изберат няколко предварително написани варианта за това кой от елементите допринася най-много. В този въпрос нямаше възможност за добавяне на други отговори, тъй като избраните варианти са идентифицираните основни фактори за благосъстояние според партньорството на проекта.

БЪЛГАРИЯ

Отговорите на участниците разкриват, че "приятелството" и "емоционалната сигурност" са преобладаващите фактори за благосъстояние, като 22,4% от младите хора посочват еднакво и двата фактора. Следван от 17,5% от отговорите е благосъстоянието в свободното време, 13,3% са избрали "връзки", "финансовата стабилност" с 11,4%, а физическата безопасност е избрана от 8,2%; "чувството за принадлежност" от 4,9%.

Елементи на благосъстоянието	на Отговор
Приятели	22.4
Емоционална сигурност	22.4
Свободно Време	17.5
Връзки	13.3
Финансова Стабилност	11.4
Физическа безопасност	8.2
Чувство за Принадлежност	4.9

Таблица 4.1

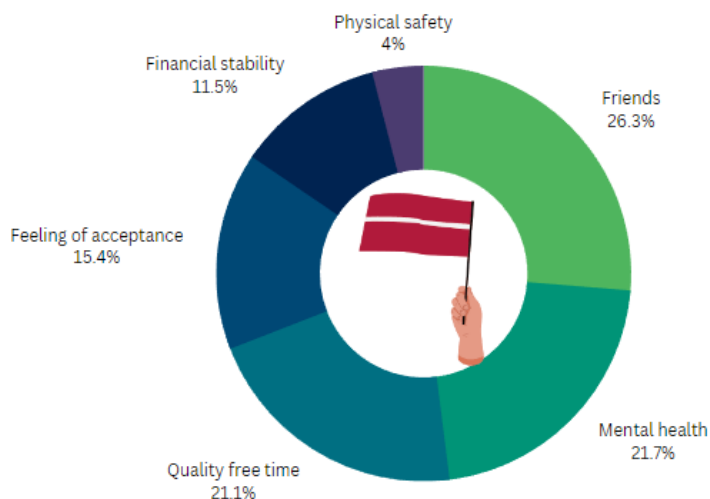

ЛАТВИЯ

Преобладаващият атрибут на благосъстоянието на участниците са техните приятелства, следвани плътно от емоционалната сигурност - 21,7 %, изобилието на време - 21,1 %, чувството за принадлежност и приемане - 15,4 %, финансовата стабилност - 11,5 %, както и физическата безопасност - 4,0 %.

Елементи на благосъстоянието	на	Отговори
Приятели		26.3
Емоционална сигурност		21.7
Свободно Време		21.1
Чувство за Принадлежност	за	15.4
Физическа безопасност		4
Финансова Стабилност		11.5

Таблица 4.2

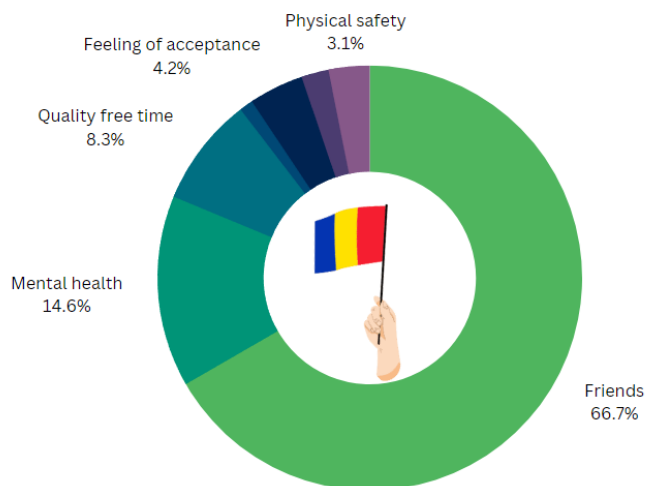

РУМЪНИЯ

Повечето от участниците избраха приятелството като основен фактор, "емоционалната сигурност" беше втори фактор (14,58 %), заедно с изобилието на време (8,33 %), чувството за принадлежност и приемане сред връстниците (4,17 %), физическата сигурност (3,13 %), финансовата стабилност (2,8 %) и на последно място по ред бяха взаимоотношенията (1,04 %).

Елементи на благосъстоянието	на Отговори
Приятели	66.67
Емоционална сигурност	14.58
Изобилие на време	8.33
Чувство за принадлежност	4.17
Физическо Здраве	3.13
Финансова Стабилност	2.08
Връзки	1.04

Таблица 4.3

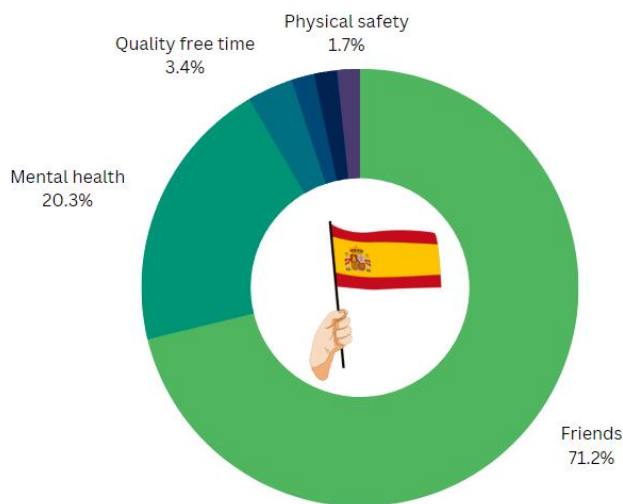

ИСПАНИЯ

Резултатите показват, че "приятелството" и "психическата безопасност" са преобладаващите фактори за благосъстоянието на младите хора. Следващият атрибут с 3,39% от отговорите е изобилието на време, 1,69% са избрали физическата безопасност, 1,69% са избрали взаимоотношенията и накрая, чувството за приемане и принадлежност е избрано от 1,69% от респондентите.

Елементи на благосъстоянието	на Отговор
Приятели	71.20%
Емоционална сигурност	20.34%
Свободно Време	3.39%
Връзки	1.69%
Чувство за принадлежност	1.69%
Физическо Здраве	1.69%

Таблица 4.4

Обобщаваща таблица за този въпрос:

Елементи на благосъстоянието	България	Латвия	Румъния	Испания
Приятели	22.4	26.3	66.67	71.20
Емоционална сигурност	22.4	21.7	14.58	20.34
Свободно Време	17.5	21.1	8.33	3.39
Връзки	13.3		1.04	1.69
Чувство за принадлежност	4.9	15.4	4.17	1.69
Финансова стабилност	11.4	11.5	2.08	-
Физическо здраве	8.2	4	3.13	1.69

Таблица 4.5

ВЪПРОС 5: След като определението и атрибутивните фактори, които обуславят благосъстоянието на всеки участник, бяха дефинирани и посочени, честотата и практиката на благосъстоянието на седмица бяха измерени чрез подобен метод на избор от предварително избран списък с възможности. Участниците бяха помолени да изберат диапазона, който най-добре отговаря на тяхната действителност - от 1-2 часа седмично до над 9 часа.

БЪЛГАРИЯ

Двата най-често избирани отговора, и двата с 26,2 % от анкетираните, са да отделят 1-2 часа и 3-4 часа седмично за своето благосъстояние. Докато 23,3 % от младите хора отделят 5-6 часа седмично за своето благосъстояние, 7,8 % са отговорили, че могат да отделят 7-8 часа, а 16,5 % са в състояние да съобщят, че инвестират по повече от 9 часа седмично в своето благосъстояние.

Таблица 5.1

Часове на седмица	Отговори
1-2	26.2
3-4	26.2
5-6	23.3
7-8	7.8
9+	16.5

ЛАТВИЯ

Резултатите показват, че по-голямата част от участниците са в състояние да отделят 3-4 часа седмично за своето благосъстояние, следвани от 27,2 % за 5-6 часа седмично, 20,2 % за 1-2 часа седмично, 13,3 % за 9+ часа седмично и 10,9 % от участниците са в състояние да отделят 7-8 часа седмично за дейности, които допринасят за тяхното благосъстояние.

Таблица 5.2

Часове на Седмица	Отговори
1-2	20.2
3-4	28.2
5-6	27.4
7-8	10.9
9+	13.3

РУМЪНИЯ

Резултатите показват, че 1-2 часа и 3-4 часа седмично за подобряване на благосъстоянието си са избрали по равно 21,95 %, 17,7 % са отделяли 5-6 часа, 13,1 % - 7-8 часа, а останалото мнозинство от участниците са били в състояние да отделят над 9 часа седмично за дейности, които подобряват благосъстоянието им.

Таблица 5.3

Часове на Седмица	Отговори
1-2	21.92
3-4	23.96
5-6	20.79
7-8	12.50
9+	20.83

ИСПАНИЯ

Резултатите показват, че мнозинството от 33,90 % отделят приблизително 1-2 часа седмично за своето благосъстояние, докато 32,20 % отделят 3-4 часа седмично за своето благосъстояние, 13,56 % отделят приблизително повече от 9 часа седмично, 10,17 % отделят 5-6 часа седмично и накрая, 10,17 % са в състояние да отделят 7-8 часа седмично, за да правят неща, които подобряват тяхното благосъстояние.

Таблица 5.4

Часове на седмица	Отговори
1-2	33.90
3-4	32.20
5-6	10.17
7-8	10.17
9+	13.56

В обобщение, интересно е наблюдението, че във всички изследвани страни поне половината от младите хора прекарват не повече от 4 часа седмично в работа за своето благосъстояние - цифра, която показва по-малко от 1 час дневно. По 1 или повече часа дневно за собственото си благосъстояние успяват да отделят само между 24 и 39 % от младежите. Допълнително обобщение може да бъде разгледано в таблицата по-долу:

Часове на Седмица	България	Латвия	Румъния	Испания
1-2	26.2	20.2	21.92	33.90
3-4	26.2	28.2	23.96	32.20
5-6	23.3	27.2	19.79	10.17
7-8	7.8	10.9	12.50	10.17
9+	16.5	13.3	20.83	13.56

Таблица 5.5

ВЪПРОС 6: За разлика от спомагането за добро благосъстояние, участниците бяха помолени да споделят кои фактори представляват риск за тяхното благосъстояние или кои според тях допринасят най-малко за благосъстоянието им. На участниците отново беше предоставен избор между вече избраните като приети от партньорството елементи на благосъстоянието. Респондентите можеха да изберат повече от един елемент.

БЪЛГАРИЯ

Основната констатация с 27% е присъствието им в интернет, следва чувството за принадлежност с 15%, взаимоотношенията и финансовата стабилност са еднакво избрани с 14,5%, физическата им безопасност с 10%, приятелствата с 9,5% и накрая психическото им здраве с 5% и изобилието от време с 4,5%.

Риск за състоянието	Отговор
Онлайн Присъствие	27%
Психично здраве	5%
Приятелства	9.5%
Финансова Стабилност	14.5%
Връзки	14.5%
Физическо Здраве	10%
Чувство за Принадлежност	15%
Свободно Време	4.5%

Таблица 6.1

ЛАТВИЯ

Резултатите от въпросника показват, че преобладаващият фактор е присъствието в интернет, следван от психичното здраве - 17,1 %, взаимоотношенията - 13,3 %, чувството за приемане и принадлежност - 12,0 %, качеството на свободното време, наричано още изобилие от време - 11,8 %, финансовата стабилност - 10,9 %, приятелствата - 8,6 % и накрая физическата безопасност - 7,0 %. Резултатите са представени в таблицата.

Таблица 6.2

Риск за състоянието	Отговори
Онлайн Присъствие	19.2
Психично здраве	17.2
Приятелства	8.6
Финансова Стабилност	10.9
Връзки	13.3
Физическо Здраве	7
Чувство за Принадлежност	12
Свободно Време	11.8

РУМЪНИЯ

Основният идентифициран рисков фактор е "приятелството", следван по ред от психичното здраве - 19,79%, онлайн присъствието - 15,63%, физическата безопасност - 9,38%, докато финансовата стабилност и чувството за приемане са еднакво важни - 8,33%, взаимоотношенията - 7,29%, а най-слабо е избрано качествено свободното време - 6,25%.

Таблица 6.3

Риск за състоянието	Отговори
Онлайн Присъствие	15.63
Психично здраве	19.79
Приятелства	25.0
Финансова Стабилност	8.33
Връзки	7.29
Физическо Здраве	9.38
Чувство за Принадлежност	8.33
Свободно Време	6.25

ИСПАНИЯ

Основният избран рисков фактор е психичното здраве - 32,20 % и онлайн присъствието - 18,44 %, следвани от физическата безопасност - 15,95 %, финансовата стабилност - 10,66 %, чувството за приемане и принадлежност - 10,17 %, приятелствата - 5,8 % и качеството на свободното време - 6,78 %.

Риск за състоянието	Отговори
Онлайн Присъствие	18.44%
Психично здрав	32.20%
Финансова Стабилност	10.66%
Физическо Здраве	15.95%
Чувство за Принадлежност	10.17%
Приятелства	5.8%
Свободно Време	6.78%

Таблица 6.4

Обобщението на тези отговори ни насочва не само към това кои са най-големите рискови фактори за младите хора (онлайн присъствие, финансова стабилност), но и в кои области от живота си те се чувстват предимно сигурни (свободно време). В таблицата по-долу са представени в обобщен вид всички резултати:

Риск за състоянието	България	Латвия	Румъния	Испания
Онлайн Присъствие	27	19.2	15.63	18.44
Психично здрав	5	17.1	19.79	32.20
Приятелства	9.5	8.6	25.0	5.8
Финансова Стабилност	14.5	10.9	8.33	10.66
Връзки	14.5	13.3	7.29	-
Физическо Здраве	10	7	9.38	15.95
Чувство за Принадлежност	15	12	8.33	10.17
Свободно Време	4.5	11.8	6.25	6.78

Таблица 6.5

РАЗДЕЛ 3: ТВЪРДЕНИЯ

В допълнение към въпросите, участниците бяха помолени да оценят и класифицират поредица от твърдения до степента, в която твърдението е най-приложимо за тях. Тези твърдения бяха разположени в края на втория раздел, свързан с благосъстоянието. По-долу е представена поредица от таблици, които изобразяват констатациите по всяко твърдение, обединени от всички държави за по-лесно сравнение и разбиране. Трябва да се отбележи, че всеки партньор е приложил една и съща серия от въпроси към целевата група. Освен това ще забележите, че за всяка държава има две колони с резултати - първата е с конкретните преки резултати, а втората обобщава отговорите в три категории:

- Отрицателни - обединяващи отговорите "Напълно несъгласен", "Несъгласен" и "Повече или по-малко несъгласен", отбелязани с червено (бледо: под 50 % при комбиниране; нормално: между 50 % и 80 % при комбиниране; тъмно: над 80 % при комбиниране);

Неутрален - само отговорът "Неутрален";

Положителни - обединяване на отговорите "Напълно съгласен", "Съгласен" и "Повече или по-малко съгласен", отбелязани със зелено (бледо: под 50 % при комбиниране; редовно: между 50 % и 80 % при комбиниране; тъмно: над 80 % при комбиниране).

Категорията с най-силна подкрепа, е отбелязана за визуализация на резултатите.

ТВЪРДЕНИЕ 1: ИЗПИТВАМ ЧУВСТВО ЗА ПРИНАДЛЕЖНОСТ (КЪМ СЕМЕЙСТВОТО, ПРИЯТЕЛИТЕ, УЧИЛИЩЕТО И Т.Н.)

Скала	България	Латвия	Румъния	Испания
Силно несъгласен	5.80	3.65	3.13	22.3
Несъгласен	5.80	6.31	3.13	5.6
Горе-Долу Несъгласен	14.6	6.31	2.08	5.5
Неутрален	10.6	14.96	16.66	20.5
Горе-Долу Съгласен	21.4	20.60	16.67	11.5
Съгласен	27	32.89	38.54	15.6
Силно Съгласен	15	15.28	19.79	19

ТВЪРДЕНИЕ 2: ПРЕДПОЧИТАМ ДА ПРЕКАРВАМ ВРЕМЕТО СИ В ОБРАЗОВАТЕЛНИ ДЕЙНОСТИ (В УЧИЛИЩЕ, СЛЕД УЧИЛИЩЕ, ОНЛАЙН)

Скала	България		Латвия		Румъния		Испания	
Силно несъгласен	11.01	43.1	5.98	39.20	8.33	19.79	13.5	43.97
Несъгласен	8.26		12.62		7.29		20.3	
Горе-Долу Несъгласен	23.85		18.6		4.17		10.17	
Неутрален	9.17	9.17	18.23	18.23	12.50	12.50	13.6	13.6
Горе-Долу Съгласен	29.36	47.7	16.67	44.57	22.92	67.71	18.7	42.43
Съгласен	8.26		20.27		30.21		16.9	
Силно Съгласен	10.09		7.63		14.58		6.83	

ТВЪРДЕНИЕ 3: ЗАОБИКАЛЯЩАТА МЕ СРЕДА МЕ КАРА ДА СЕ ЧУВСТВАМ ДОБРЕ

Скала	България		Латвия		Румъния		Испания	
Силно несъгласен	2.75	17,4	3.65	11.96	4.17	20.84	13.2	22.1
Несъгласен	2.75		3.99		6.25		1.7	
Горе-Долу Несъгласен	11.93		4.32		10.42		15.2	
Неутрален	11.09	11.1	13.95	13.95	11.42	11.42	17.2	17.2
Горе-Долу Съгласен	26.61	74,2	20.27	74.09	18.88	71.91	8.8	65.9
Съгласен	24.77		34.88		41.63		33.4	
Силно Съгласен	22.85		18.94		11.4		23.7	

ТВЪРДЕНИЕ 4: ДОСТЪПЪТ ДО МЕДИЦИНСКИ УСЛУГИ Е СРАВНИТЕЛНО ЛЕСЕН

Скала	България		Латвия		Румъния		Испания	
Силно несъгласен	4.59	23.9	2.99	6.97	2.08	18.75	13.5	23.9
Несъгласен	4.59		1.99		4.17		1.7	
Горе-Долу Несъгласен	14.68		1.99		12.50		8.7	
Неутрален	12.84	12.8	5.65	5.65	17.71	17.71	10.1	10.1
Горе-Долу Съгласен	20.18	63.3	14.29	87.38	22.92	63.54	13.5	66
Съгласен	28.44		46.51		27.08		18.6	
Силно Съгласен	14.68		26.58		13.54		33.9	

ТВЪРДЕНИЕ 5: ДОСТЪПЪТ ДО ПСИХОЛОГИЧНИ УСЛУГИ Е ОТНОСИТЕЛНО ЛЕСЕН

Скала	България		Латвия		Румъния		Испания	
Силно несъгласен	9.17	44.1	7.97	25.91	8.33	35.42	13.43	38.69
Несъгласен	15.6		8.64		10.42		13.43	
Горе-Долу Несъгласен	19.3		9.30		16.67		11.83	
Неутрален	23.9	23.9	18.94	18.94	15.62	15.62	22.2	22.2
Горе-Долу Съгласен	9.17	32.05	20.93	55.15	19.79	48.96	10.40	39.11
Съгласен	20.9		24.25		21.88		13.51	
Силно Съгласен	2.75		9.97		7.29		15.20	

ТВЪРДЕНИЕ 6: ИМАМ ВЪЗМОЖНОСТ ДА УЧАСТВАМ В РАЗЛИЧНИ ХОБИ ДЕЙНОСТИ ОКОЛО МЕН

Скала	България		Латвия		Румъния		Испания	
Силно несъгласен	2.75	22.02	3.65	13.6	7.29	16.7	11.86	27.14
Несъгласен	8.26		3.65		3.13		6.78	
Горе-Долу Несъгласен	11.01		6.3		6.25		8.50	
Неутрален	7.33	7.33	13.29	13.29	8.33	8.33	15.27	15.27
Горе-Долу Съгласен	15.60	70.65	19.60	73.09	10.42	75	11.86	57.59
Съгласен	28.44		32.89		40.63		23.73	
Силно Съгласен	26.61		20.60		23.95		22.0	

ТВЪРДЕНИЕ 7: ИМАМ ВЪЗМОЖНОСТ ДА УЧАСТВАМ В РАЗЛИЧНИ ОБРАЗОВАТЕЛНИ ДЕЙНОСТИ ОКОЛО МЕН

Скала	България		Латвия		Румъния		Испания	
Силно несъгласен	1.83	18.35	2.99	14.95	1.04	13.55	8.47	23.72
Несъгласен	4.59		3.99		3.13		8.47	
Горе-Долу Несъгласен	11.93		7.97		9.38		6.78	
Неутрален	9.18	9.18	20.27	20.27	7.29	7.29	13.25	13.25
Горе-Долу Съгласен	17.43	72.47	20.93	64.78	16.67	79.16	13.84	63.03
Съгласен	27.52		28.57		35.42		22.75	

Силно Съгласен	27.52		15.28		27.07		26.44	
----------------	-------	--	-------	--	-------	--	-------	--

ТВЪРДЕНИЕ 8: ИМАМ ДОСТАТЪЧНО ВРЕМЕ ЗА СЕБЕ СИ

Скала	България	Латвия	Румъния	Испания
Силно несъгласен	11.01	6.31	11.46	13.56
Несъгласен	11.01	13.95	10.42	15.25
Горе-Долу Несъгласен	18.38	15.95	11.46	8.47
Неутрален	9.14	14.29	10.41	20.34
Горе-Долу Съгласен	25.69	21.26	18.75	16.95
Съгласен	17.43	20.93	18.75	13.57
Силно Съгласен	7.34	7.31	18.75	11.86

ТВЪРДЕНИЕ 9: ЧУВСТВАМ СЕ В БЕЗОПАСНОСТ ДА СПОДЕЛЯМ С ХОРАТА ОКОЛО МЕН

Скала	България	Латвия	Румъния	Испания
Силно несъгласен	11.01	6.31	15.63	8.47
Несъгласен	9.17	9.97	11.46	13.56
Горе-Долу Несъгласен	13.76	9.97	11.46	8.47
Неутрален	8.25	16.61	12.50	13.56
Горе-Долу Съгласен	22.94	16.61	20.83	13.56
Съгласен	19.27	28.90	20.83	22.04

Силно Съгласен	15.60		11.63		7.29		20.34	
----------------	-------	--	-------	--	------	--	-------	--

ТВЪРДЕНИЕ 10: ЧУВСТВАМ СЕ ПРИЕТ ОТ ХОРАТА ОКОЛО МЕН

Скала	България	Латвия	Румъния	Испания
Силно несъгласен	3.67	4.65	13.54	8.47
Несъгласен	5.50	5.65	4.17	6.78
Горе-Долу Несъгласен	17.43	11.96	8.33	11.86
Неутрален	7.34	14.95	10.42	16.96
Горе-Долу Съгласен	19.27	22.26	19.79	6.78
Съгласен	22.94	28.57	27.08	22.03
Силно Съгласен	23.85	11.96	16.67	27.12

В твърденията се оценяваше благосъстоянието на участниците с цел да се видят евентуални закономерности, от които могат да се направят заключения.

Чувството за принадлежност, както и общото усещане за безопасност и позитивното отношение към хората около участниците се наблюдава във всички държави, макар и в различна степен. Заобикалящата ги среда като цяло се възприема положително. Хоби и образователните дейности изглеждат широко достъпни и разпознаваеми като такива също навсякъде. По-различни са резултатите за това доколко участниците харесват наличните образователни дейности, което може да постави под въпрос качеството на тези дейности. Това може да се свърже и с литературния преглед, свързан с непрекъснатите проблеми на младите хора с образованието, и с подхода, който получават от преподавателите.

Докато достъпът до медицински услуги изглежда достъпен за участниците, достъпът до услуги за психично здраве не се възприема толкова благоприятно. По този показател се наблюдава голям контраст, особено между Латвия и останалите държави. Тези резултати предполагат или липса на услуги за психично здраве (особено в България и Испания), или липса на информираност за наличието им.

РАЗДЕЛ 4: НАСИЛИЕ

ВЪПРОС 7: В продължение на констатациите за втората променлива на проучването, последният раздел от въпросника беше посветен на темата за насилието. Подобно на подхода на първата част на въпросника, участниците бяха помолени да създадат и представят първоначално своето определение за "насилие" и да определят различните форми на насилие. Въпросът беше оставен напълно отворен за въвеждане на отговори.

БЪЛГАРИЯ

Преобладаващо определението за насилие описва физическото насилие, докато малцина отбелязват психологическото насилие и изразяват действието "нараняване на хора", "правене на неща срещу някого", "кара другите да се чувстват застрашени и несигурни" и "прилагане на сила срещу някого". Само няколко пъти са споменати тормозът и усещането за пренебрегване - изолация от другите, като форми на насилие.

ЛАТВИЯ

Повечето участници определят насилието като физическо действие, целящо да причини физическа вреда на другите. Въпреки това в отговорите им са описани още пререкания, които са насочени към определени групи, насилие, което се е случвало в училище и по време на училище сред връстници, кибертормоз сред връстници и ситуации, в които са се сблъскали с други хора, занимаващи се с домашно насилие. Някои отговори включват и вербално насилие, сексуално насилие, както и други форми на психологическо насилие, като пренебрегване или манипулиране.

РУМЪНИЯ

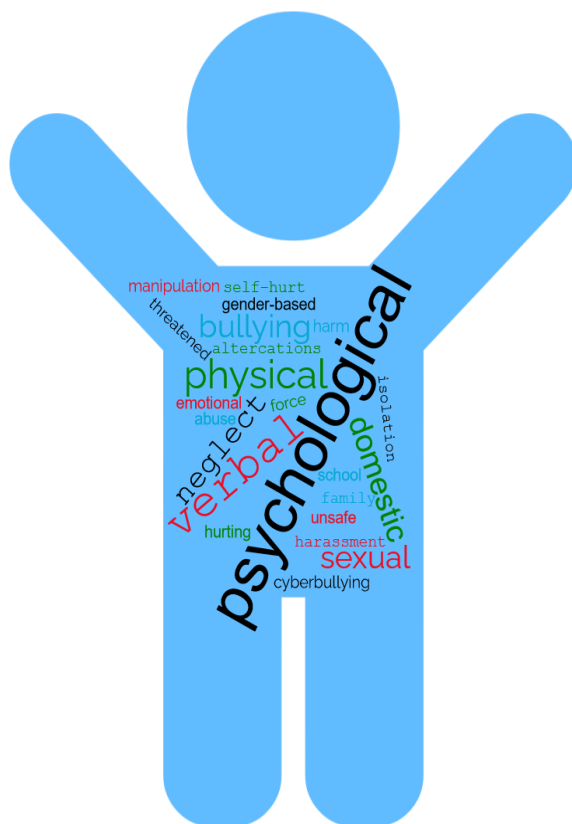
Констатациите показват, че участниците не изключват вербалното или психологическото насилие и в действителност приблизително еднакво споменават физическото насилие. Участниците изразиха мнение, че в определението им за насилие са включени тормоз от всякакъв вид и подвид, физически и вербални сблъсъци между връстници и родители, както и емоционално и психологическо насилие.

ИСПАНИЯ

Отговорите се фокусират предимно върху физическото и психическото насилие. Споменават се и други свързани форми, като вербално и сексуално насилие, насилие, основано на пола, домашно насилие и насилие в семейството. Заслужава да се отбележи, че малко участници включиха в определението си формата на тормоз в училище, като същевременно малко от тях споменаха самонараняването като част от насилието. За по-задълбочено разбиране участниците предоставиха изявления относно начина, по който възприемат насилието, включително предпочитанията на участниците да не споделят повече, отколкото им е удобно.

Облакът от думи по-долу е генериран от отговорите на участниците, за да обобщи определението за насилие, създадено от респондентите (на английски език).

ВЪПРОСИ 8, 9 и 10: Следващите три въпроса питат участниците за личния им опит с насилието - дали някога са били жертва на насилие и ако да, какво са готови да споделят и колко често се е случвало насилието. Първият въпрос имаше само две възможности за отговор - Да или Не. Вторият въпрос беше отворен и напълно свободен да се избере да остане празен, както направиха много респонденти. Третият въпрос, макар че също беше отворен за оставяне на празен от респондентите, имаше предварително избрани варианти на диапазони на честота, както и възможност респондентите да добавят свой собствен отговор.

БЪЛГАРИЯ

53,4% от участниците съобщават, че са били жертва на насилие в живота си. Някои от тях уточняват формата на насилие като изолация, тормоз от учители и връстници, подигравки заради външния им вид и физическите им качества, прояви на дискриминация като хомофобия и множество случаи на сексуално насилие.

От отговорилите на третия въпрос 54,4 % съобщават, че не са преживявали насилие през последната година. Това не може да бъде причина за пренебрегване на 11,7 % от младите хора, които са преживели насилие 1-2 пъти седмично през последната година, докато 2,9 % в момента преживяват насилие ежедневно.

ЛАТВИЯ

Мнозинството от тях - 52,82% - лично са преживели насилие; останалите 47,18% не са съобщили за никакъв инцидент. На въпроса колко често са се сблъскали с насилие през изминалата година, 55,48% посочват "изобщо не съм", 16,61% - 1-2 пъти седмично, 7,64% - 3-4 пъти седмично, 1,33% - 5-6 пъти седмично, а 1,33% - ежедневно. Останалите отговори варират по честота и съобщават за редки случаи на насилие. Участниците споделиха като опит с насилието сексуално посегателство, насилие от страна на родителите, физическо и емоционално насилие.

РУМЪНИЯ

61,7 % не са преживели никаква форма на насилие, а 38,3 % са преживели. От участниците, които са потвърдили, 1,64% са съобщили, че са преживели насилие 1-2 пъти месечно, докато 16,9% са съобщили, че са преживели 1-2 пъти седмично, 7,4% са преживели 3-4 пъти седмично, 2,46% са преживели насилие 5-6 пъти седмично. От потвърдените случаи младежите споделиха допълнителни коментари относно вида на насилието и тяхната среда, като споменаха за тормоз, сексуално насилие и посегателство, вербално насилие и агресия в училище.

ИСПАНИЯ

43,6 % от участниците съобщават, че са преживели някаква форма на насилие, а останалите 56,4 % не съобщават, че са преживели някакъв случай на насилие. Що се отнася до това колко често са се случвали инцидентите през изминалата година, 16,8 % от участниците са гласували 1-2 пъти седмично, заедно с мнозинството от 63,4 % не са съобщили за такива инциденти през изминалата година, а останалият процент е включвал различни отговори, поради което е получил ниски оскъдни проценти. Въпреки това следва да се отбележи, че 7 от тях съобщават за насилие в училищните помещения, 6 респонденти съобщават за сексистки тормоз на улицата, 2 преживяват насилие във връзка, 2 респонденти съобщават за случаи на изнасилване и недоброволни действия, 2 преживяват насилие от страна на семейството и бащата, 1 съобщава за домашно насилие и 1 за случаи на расово насилие.

5 от 10 са били подложени на насилие в България

6 от 10 са били подложени на насилие в Латвия

4 от 10 са били подложени на насилие в Румъния

4 от 10 са били подложени на насилие в Испания

ВЪПРОСИ 11, 12, 13: Следващите три въпроса повтарят по формат предишните три, като същевременно поставят в центъра на вниманието темата за свидетелството на насилие. Както беше обсъдено по време на прегледа на литературата, благосъстоянието не се влияе само от прякото насилие - животът около и с насилие също оказва отрицателно въздействие върху благосъстоянието на младите хора. От гледна точка на структурата и възможностите за избор на отговор, въпроси 11, 12 и 13 са идентични с въпроси 8, 9 и 10.

БЪЛГАРИЯ

74,8 % от респондентите съобщават, че са били свидетели на хора около тях, които са станали жертва на насилствен акт, включително тормоз в училище и извън него, тормоз заради физически характеристики, физическо и домашно насилие в интимните отношения. В сравнение с предишния въпрос обаче, въпреки че броят на отговорите остава същият, процентът на анкетираните се увеличава, когато въпросът се преформулира в друг въпрос: "Колко често сте виждали хора около вас да стават жертви на насилие", което показва, че 77,7 % са били свидетели на насилствени действия, извършени спрямо хора около тях. 24,3 % от анкетираните съобщават, че са виждали насилие 1-2 пъти седмично, 11,7 % са били свидетели на насилие 3-4 пъти седмично, 1,9 % съобщават за 5-6 пъти седмично, 3,9 % от младите хора са свидетели на насилие ежедневно. Има само няколко случая с разнообразни отговори, които са станали свидетели на насилие по-рядко от веднъж седмично.

ЛАТВИЯ

Резултатите показват, че 57,14% от участниците са станали свидетели на насилие, докато останалите 42,86% не са били свидетели на насилие. По темата за честотата на инцидентите, на които са станали свидетели, участниците имаха много и разнообразни отговори, много по-разнообразни, отколкото в други въпросници, поради възможността да добавят собствени отговори. По-голямата част от тях, 30,4 %, съобщават, че са ставали свидетели на насилие 1-2 пъти седмично. Участниците споделиха също така подробности за средата, в която са станали свидетели, и формата, като повечето от тях показаха, че техни връстници в училище са били тормозени както физически, така и вербално. Участниците предоставиха описание, което често се е случвало в училище и е довело до саморазправа; груб тормоз и бой в училище.

РУМЪНИЯ

Резултатите показват, че 65,85% от участниците са били свидетели на други хора около тях, които са станали жертви на някаква форма на насилие, като същевременно 43,44% са били свидетели на инциденти с насилие приблизително 1-2 пъти седмично, тъй като отговорът на другите за това колко често виждат насилие е разпръснат и варира. Освен това на участниците беше дадена възможност да предоставят кратко описание на инцидентите, с които са се сблъскали. Участниците описват тормоз и кибертормоз; сексуално посегателство; агресия от връстници; различни актове на физическо и вербално насилие.

ИСПАНИЯ

Констатациите показват, че по-голямата част от участниците са били свидетели на насилие от страна на други хора около тях, докато останалите 34,7% са отговорили, че не са били свидетели на насилие. По отношение на честотата на случаите на насилие, на които са станали свидетели, 23,8% споделят, че са ставали свидетели на насилие веднъж месечно, 43,6% никога не са ставали свидетели, а останалите отговори са получили ниски проценти. От общия брой на участниците, които са станали свидетели на насилие, приблизително 30 лица съобщават за пререкания на караници, тормоз, насилие във взаимоотношенията, насилие, основано на пола, насилие между връстници, домашно и вербално насилие, насилие между братя и сестри, сексуално насилие и липса на уважение. Освен това участниците споделиха коментари, които дават допълнителна представа за вида на насилието, на което са станали свидетели и което се използва спрямо други хора - насилие, свързано с хомофобия и расизъм; родителско насилие; тормоз.

7 от 10 са станали свидетели на насилие в България

6 от 10 са станали свидетели на насилие в Латвия

6 от 10 са станали свидетели на насилие в Румъния

6 от 10 са станали свидетели на насилие в Испания

ВЪПРОС 14: Въпросникът продължи с въпрос за докладване на насилие, в който се пита дали респондентите някога са докладвали за насилие, както и списък с възможни механизми за докладване (училищен съветник, спешна линия, социален работник и т.н.). Този въпрос имаше три възможни отговора - да, не и може би; а също така имаше възможност участниците да добавят различен отговор за пояснение.

БЪЛГАРИЯ

52,4% от участниците съобщават, че не използват такъв механизъм, 18,4% посочват "може би", а 22,3% съобщават, че използват механизми за докладване на насилие.

Останалите участници отговарят с разкази за неуспешна намеса, за да помогнат и да спрат акт на насилие, или за обръщане към учител за помощ, а в един конкретен отговор се съобщава "Не съм клюкар." на горния въпрос.

ЛАТВИЯ

По-голямата част от тях - 61,46% - са отговорили с "Не" относно съобщаването на акта на насилие на когото и да било, следвани от 21,26% с "Да" и 17,28% с "Може би", тъй като или не си спомнят дали са съобщили на някого, или не е ясно дали са съобщили за инцидента на съответната координационна точка.

РУМЪНИЯ

От общо 123 участници 51,22% са отговорили с "не", че са използвали какъвто и да е механизъм, 30,08% са отговорили, че са използвали такъв механизъм, а 18,70% са отговорили с "може би", тъй като не са били сигурни дали са използвали механизъм за докладване на насилие.

ИСПАНИЯ

58,4 % съобщават, че не са използвали никакъв източник или механизъм, 26,7 % потвърждават, че са използвали такива механизми, 9,9 % съобщават с "може би", а останалите самовключени отговори описват, че участниците са съобщили по подобен начин, като са информирали учителя или не са били информирани към кого е трябвало да отправят въпросите си.

2 OUT OF 10
have **reported** violence
in Bulgaria

2 от 10 са съобщили за насилие в България

2 OUT OF 10
have **reported** violence
in Latvia

2 от 10 са съобщили за насилие в Латвия

3 OUT OF 10
have **reported** violence
in Romania

3 от 10 са съобщили за насилие в Румъния

3 OUT OF 10
have **reported** violence
in Spain

3 от 10 са съобщили за насилие в Испания

Във всички страни мнозинството не са използвали никакъв механизъм за докладване, когато са станали свидетели на насилие, въпреки че от предишните отговори видяхме колко разпространено е насилието около тях. Свободната страна на въпроса (възможността да добавят собствен отговор) дава известен контекст за причините, поради които това се случва - от по-комично звучащото "Не съм клюкарка", което предизвиква множество въпроси относно културата на премълчаване на насилието; до много случаи на незнание към кого да се обърнат и много случаи на докладване, но обезкуражаване да го направят отново поради негативни реакции от страна на отделни лица (най-вече учители), които не действат подкрепящо на сигналите за насилие.

ВЪПРОС 15: Последният въпрос гласеше: "С кои форми на насилие смятате, че е най-трудно да се справим?", за да се разсъждава и да се провокира мисълта на участниците за възприетото въздействие на видовете насилие около тях. В отговорите бяха изброени 7 вида насилие, като беше дадена възможност на респондентите да изберат повече от един вариант, да добавят допълнителни отговори и да дадат разяснения.

БЪЛГАРИЯ

По-голямата част от участниците - 79,6 % - избраха психологическо насилие, 76,7 % - сексуално насилие, 70,9 % - домашно насилие, 60,2 % - емоционално насилие, 51,5 % - физическо насилие, 44,7 % - тормоз, 33 % - кибертормоз, а 7 % от участниците добавиха различни отговори, включително различни форми на "всички видове насилие". При възможността да добавят уточнения участниците добавят: "Сексуалното насилие оставя белег за цял живот."; "Тормозът не е нещо, което се преодолява лесно, независимо къде е и от кого."; "Всеки човек е различен, така че зависи от човека, а не от вида насилие."; "Всеки вид насилие има последствия за жертвата."

ЛАТВИЯ

От 301 отговора 19,23% избраха тормоза и кибертормоза, 19,15% - домашното насилие, 18,12% - сексуалното насилие, 16,58% - емоционалното насилие, 15,98% - психологическото насилие, 10,51% - физическото насилие, а 0,17% смятат, че всички гореизброени прояви на насилие са най-трудните за предотвратяване и справяне. По-долу са представени изявленията на участниците, които бяха споделени, за да се хвърли светлина върху техните възгледи: "Всички форми на насилие са трудни за справяне, всичко зависи от това колко силен психически е човек, за да започне да се справя с проблема. Би било несправедливо да се прави някоя от формите на насилие по-важна."; "Напоследък за тормоза се говори толкова много, но нищо не се променя и хората, особено децата в училищата, се сблъскват с много

случаи на тормоз, което след това оказва голямо влияние върху живота им."; "Сексуално например е трудно хората да се оправдават и да те обвиняват. И психологически, защото не винаги е лесно да се забележи, особено ако е вкъщи, защото тогава къде ще избягаш от семейството си? В сиропиталище?".

РУМЪНИЯ

27,86% избират тормоза и кибертормоза, следват сексуалното насилие - 16,50%, психологическото насилие - 15,77%, физическото насилие - 14,70%, емоционалното насилие - 12,09%, домашното насилие - 11,76% и около 1,35% избират икономическото насилие. По-долу са представени изявленията на участниците, които бяха споделени, за да се хвърли светлина върху техните възгледи: "Кибертормозът: Смятам, че е много трудно да се подходи към него поради анонимния характер, който дава на насилника"; "Смятам, че нашата образователна система, но и обществото се фокусират твърде много върху незначителни проблеми като обиди, крошета и т.н., вместо да се съсредоточат върху истинските проблеми (физическо насилие, злоупотреба с наркотици и т.н.)".

ИСПАНИЯ

Резултатите показват, че видът насилие с най-високо възприемано въздействие е 65,3% психическо насилие, 63,4% домашно насилие и 58,4% сексуално насилие. Участниците съобщават, че се борят да се намесят от страх, когато насилието се случва в техните домакинства, социална среда и среда на връстници. Следват изявленията на няколко от участниците, предоставящи тяхната собствена интернализирана гледна точка: "Мисля, че всяко насилие е трудно за справяне, разбира се, има някои, които са по-силни, и други, които са по-малко, но всички те са трудни за справяне, защото човекът, който е получил това насилие, е бил засегнат много и за него това е нещо много трудно и сложно за справяне"; "Според мен най-сложно е да се лекуват психическите/емоционалните увреждания, защото умовете могат да реагират по един или друг начин и всички са различни. "; "Домашните - защото винаги ги виждам, а психологическите и емоционалните, защото смятам, че ако се повлияе отвътре, е трудно да се изкара навън или да се говори за това".

РЕЗУЛТАТИ ОТ ФОКУС ГРУПИ С МЛАДЕЖКИ РАБОТНИЦИ

Основната цел на фокус групите с младежки работници беше да се обсъдят същите теми в по-голям мащаб - от техните наблюдения върху постоянната работа и контакт с младите хора. Младежките работници, към които беше отправен въпросът, са активни в професията и често се занимават с благосъстоянието и или с превенция на насилието, или с управление на случаи в своите общности.

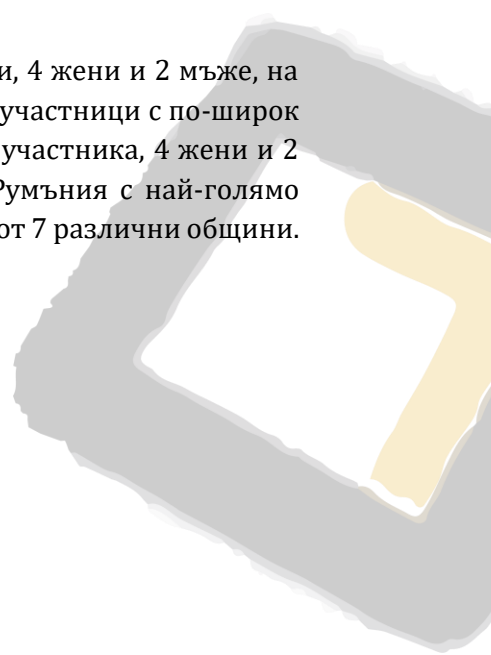
Освен това във въпросника се определят елементите, които допринасят за благосъстоянието на младежите, и как се определя и наблюдава насилието в местните общности. Опитваме се също така да определим причините, поради които младежите стават жертви на насилие, от всички гледни точки, и как те преживяват и се справят с насилието.

Съгласно плана на проучването, преди дискусията всички участници дадоха писмено съгласие след задълбочено информироване за проекта и неговите цели.

С оглед на факта, че някои от въпросите могат да бъдат малко тежки и неудобни за някои, беше препоръчано в началото фасилитаторът да опише цялостния проект и неговите цели, значението на тяхната честност и споделяне. Освен това, ако участникът не желае да отговаря на някои въпроси, той може да избере да не го прави. Участниците се съгласиха, че фасилитаторът може да взема цитати и да ги записва. Освен това беше гарантирано, че ще бъде запазена конфиденциалност както между участниците, така и по отношение на записите, бележките и стенограмите на събраните данни.

Въпреки че във всички държави е използван един и същ изследователски проект, има забележими различия в броя и размера на фокус групите, възрастовия диапазон на участниците (което не влияе на резултатите, тъй като целевата група на тези фокус групи е свързана с професионалното им развитие - да бъдат младежки работници) и начина, по който се развива дискусията.

В България имаше една фокус група, състояща се от общо 6 участници, 4 жени и 2 мъже, на възраст 21-44 години. Фокус групата в Латвия се състоеше от общо 5 участници с по-широк възрастов диапазон. Фокус групата в Испания се състоеше от общо 6 участника, 4 жени и 2 мъже, на възраст 21 години и повече. И накрая, фокус групата на Румъния с най-голямо присъствие от 11 участници, от които всички живееха в селски райони от 7 различни общини.

ВЪПРОС 1: КАКВА Е ОСНОВНАТА ВИ РОЛЯ КАТО МЛАДЕЖКИ РАБОТНИК? КАКВИ СА ЕЖЕДНЕВНИТЕ ВИ ЗАДАЧИ?

БЪЛГАРИЯ

Младежките работници във фокус групата имаха различен професионален път, затова споменаха: лидер; ментор; инструктор; възпитател; социален работник; социален медиатор. Задачите им включват: подпомагане на млади хора с проблемно минало при намирането на работа и жилище (и подкрепа при уреждането на живота им); намиране на доброволци; създаване на кампании за превенция на насилието; организиране на доброволци и управление на работата им; създаване на събития за млади хора; насърчаване на доброволството; подпомагане на младежите с кариерно консултиране; един от тях е и ръководител на младежка група.

ЛАТВИЯ

Професионалният опит на участниците във фокус групата в Латвия е разнообразен и включва следните длъжности: пробационна служба за непълнолетни; консултант по промоция на здраве; ръководител на проект; учител по история и социални науки, както и социален педагог и координатор на MOT. Описанието на техните задължения и задачи се въртеше около младежите и дейностите по промоция на здраве; лекции по теми като злоупотреба с наркотични вещества; семинари за развитие на социални и емоционални умения; сътрудничество със специалисти по психично здраве и социални служби в рамките на пробационен център за непълнолетни и рехабилитационни програми.

ИСПАНИЯ

Професиите на участниците варираха и включваха професии като: наставник; координатор; кариерен консултант; педагог и социален медиатор. В кратко описание задачите им включваха провеждане и организиране както на образователни, така и на спортни дейности, посредничество с родителите на проблемните младежи, външен психолог, насочване към намиране на работа и създаване на безопасна среда, в която младежите могат да отидат и да изразят притесненията си; един от участниците е посочен и като координатор, към когото проблемните младежи могат да се обърнат.

РУМЪНИЯ

Професионалният опит на участниците в групата беше разнообразен и включваше: наставник; психолог; координатор; фасилитатор; лидер; обучител и библиотекари. Като колектив техните задачи и ежедневни задължения се въртяха около младежите и имаха за цел да идентифицират и подкрепят потребностите на младежите, като осигуряват психологическа подкрепа, подготовка за ежедневните задължения; да фиксират безопасно пространство, в което младежът да се чувства сигурен и да не бъде съден, за да изразява себе си; да улесняват дискусии, дейности и проекти, които насърчават благосъстоянието чрез

своите образователни и културни дейности; доброволчество; да насочват и подкрепят младежа в развитието на определените умения.

ВЪПРОС 2: КАКВО ОЗНАЧАВА БЛАГОСЪСТОЯНИЕ ЗА ВАС?

БЪЛГАРИЯ

Групата определи благосъстоянието и го раздели на три отделни категории: а) физическо, включващо безопасност, основни нужди и здраве, б) психическо: приятелства и обкръжение и психично здраве, и в) социално: училище и работа. От горните категории участниците разграничиха категориите б) и в), независимо от възможността двете понякога да се припокриват.

ЛАТВИЯ

Общата дефиниция, създадена от групата, е: състояние на комфорт в собствената кожа и самочувствие. В допълнение, благосъстояние е способността да се чувстваш уверен в себе си, без да изпитваш несигурност или страх, че ще пострадаш физически или психически; то е чувството за принадлежност сред връстници, с отсъствие на психологическа и емоционална несигурност.

ИСПАНИЯ

От 6 участници 5 се съгласиха, че благосъстоянието е чувство на комфорт при липса на стрес и негативни емоции. Освен това благосъстоянието беше определено и като чувство за удовлетвореност, свобода, спокойствие и здраве както от физически, така и от психологически аспект.

РУМЪНИЯ

Повечето от участниците се съгласиха с общото определение, че благосъстоянието произтича от качеството на живота и здравето както на физическото, така и на психическото им състояние, както и от баланса между двете, без да се налага да се жертва другото. Освен това един от участниците доразвива определението си, че благосъстоянието включва достъп до образование; качествени социални услуги; материални условия и чувство на удовлетвореност от живота.

ВЪПРОС 3: КАК БИХТЕ ОПИСАЛИ СРЕДНОТО НИВО НА БЛАГОСЪСТОЯНИЕ НА МЛАДЕЖИТЕ, С КОИТО ОБЩУВАТЕ? КАКВО ОПРЕДЕЛЯ ТОВА НИВО? ИМА ЛИ СЕРИОЗНИ РАЗЛИКИ МЕЖДУ ТЯХ?

БЪЛГАРИЯ

Оценявайки по скала от 1 до 10, групата се съгласи, че благосъстоянието на младите хора в световен мащаб, в сравнение с други места по света, е средно 6-7 от 10. Техният колективен отговор беше резултат от разглеждането на настоящото състояние на страната им с отсъствие на война, с добър достъп до образование и здравеопазване. Следващото ниво на разбиране на благосъстоянието на младите хора е по-фокусирано върху индивидуалните случаи. Участниците посочиха ефекта от изолацията поради поставените от правителството мерки COVID-19, което води до влошаване на психичното здраве на младите хора. В допълнение към последиците от карантината COVID-19 младежките работници смятат, че много млади хора са пропуснали възможности за личностно развитие и образование. Беше спомената и политическата ситуация в България, която също създава голяма нестабилност.

Един от участниците искаше да раздели "оценките" им, като каза, че психическото благосъстояние е по-ниско от физическото, заради COVID и мерките, които са изтърпели от правителството. Тъй като мерките бяха непоследователни и объркващи, младите хора бяха постоянно несигурни за следващите дни, за изискванията към тях, заедно с последиците за семействата им.

Освен това има и много промени в образователната система в България, които предизвикват голям стрес. След 10-ти клас бяха добавени нови изпити, които създадоха много притеснения, отнеха много допълнително време и объркаха младите хора.

ЛАТВИЯ

Разнообразието на професионалния опит на участниците предизвика допълнителни дискусии и задълбочени разговори между тях. Някои от тях бяха учители, които работеха с добре представящи се ученици от семейства с високи доходи, други работеха с непълнолетни престъпници, поради което нямаше консенсус относно благосъстоянието на един среднестатистически младеж. Общият елемент, около който се обединиха повечето отговори на участниците, беше свързан с отрицателното въздействие, което пандемията COVID-19 оказва върху развитието на младите хора, и последиците след наложената карантина. Общо бе мнението, че а) карантината е повлияла значително на ежедневното благосъстояние на младите хора и е попречила на активни и мотивиращи дейности, които биха послужили за разсейване, и че б) състоянието на благосъстояние на младите хора често варира в зависимост от ситуацията в семейството и дома и отношенията им с връстниците, тъй като инцидентите, които биха се случили може би в училище, веднага биха променили негативно състоянието им. Освен това педагозите отбелязват, че очакванията и натискът, които

родителите оказват върху своите ученици, определят в значителна степен начина, по който младите хора възприемат себе си, и това колко бързо ще се понижи самооценката им.

ИСПАНИЯ

Всички 6 участници се съгласиха, че е трудно да се определи средното ниво на благосъстояние на младежите, тъй като техните нужди могат да варират и да изискват различни променливи. Един млад човек може да зависи от определени условия и да се изисква от него да ги създаде, за да може да постигне средното си ниво на благосъстояние, докато за други съществена роля може да играят семейната и битовата среда и статус. Освен това те твърдят, че осигуряването на достойно образование или достоен труд е достатъчно и ключово за тяхното благосъстояние. По подобен начин участниците добавиха, че участието на младите хора в образователни програми, като например "Еразъм+", предоставя възможности за учене и разширява възгледите и знанията им от пътуванията. Участниците взаимно се съгласиха, че е важно младите хора да развиват чувство за приемане и принадлежност сред връстниците си, както и да се свързват в собствената си среда, тъй като това значително би повишило нивото им на благосъстояние.

Участниците отбелязаха, че поради честите промени и преходни фази както в отношенията, така и в образованието си, младите хора често преживяват кризи, чувстват се несигурни и нестабилни. В допълнение към предизвикателствата, пандемията COVID-19 е оказала значително въздействие върху образователните им резултати и по-важно и постепенно - върху психичното им здраве. Като цяло всички, независимо от произхода - бяха съгласни, че средното ниво на благосъстояние на младежите - е доста ниско. 6 от участниците, 5 от младежките работници подчертаха, че младежите са развили нездравословни взаимоотношения в тесен кръг с връстниците си, като същевременно често са създавали конфликти между тях. Освен това групата се съгласи с често срещаната и актуална напоследък тема за това, че в днешно време родителите контролират и придружават младите хора във всяка дейност и стъпка, като по този начин не им позволяват да имат пространство за свободно изразяване.

РУМЪНИЯ

Участниците споменаха, че има разлики между средното ниво на благосъстояние за всеки млад човек в зависимост от личните му борби. Беше изказано предположението, че всеки млад човек може да има различни и трудни предизвикателства, вариращи от финансови, социални взаимоотношения, образователни резултати и психическо състояние. Според формата и вида на трудностите, с които се сблъскват младежите, участниците биха се опитали да се справят, като предоставят подходящо решение и създадат безопасно пространство.

ВЪПРОС 4: ОТ КАКВО СПОРЕД ВАС БИХА ИМАЛИ НУЖДА МЛАДИТЕ ХОРА, ЗА ДА ДОСТИГНАТ ПО-ДОБРО НИВО НА БЛАГОСЪСТОЯНИЕ? ДАЛИ Е НЕЩО КАТО ПАРИ, ХОРА, ВРЕМЕ, ДОСТЪП ДО ОПРЕДЕЛЕНИ МЕСТА? НЕЩО СЪВСЕМ ДРУГО?

БЪЛГАРИЯ

Младите хора имат нужда от сигурност. България е изправена пред продължителна политическа нестабилност и няма вяра в системата и уважение към властта.

Те трябва да имат по-голям достъп до младежки услуги и центрове. Нуждаят се от пространства като младежките групи, в които, когато имат проблеми в семействата си, например, да има към кого да се обърнат.

Трябва да има по-добър достъп и услуги, свързани с активното гражданство, за да могат младежите да се чувстват по-силни и отговорни за бъдещата стабилност.

Като цяло трябва да има промени в системата, така че тя да се грижи за хората, и трябва да има повече образование за родителите.

Ковид ни удари силно. Всичко, включително и училището, стана онлайн. Много дейности бяха преустановени. Много свободи бяха отнети. Липсваха взаимоотношения.

ЛАТВИЯ

Повечето от интервюираните се съгласиха, че не е задължително младите хора да имат нужда от пари или време, за да подобрят благосъстоянието си. Вместо това мнозинството твърдяха, че промяната трябва да дойде отвътре - според тях проявата на инициативност, желанието да излезеш от комфорта си, да положиш усилия да осъществиш някои промени в рамките на местната общност, е от ключово значение за по-доброто ниво на благосъстояние. Както посочи един от интервюираните, много млади хора нямат мотивация или интерес към нищо, което съответно се отразява на тяхното благосъстояние.

Няколко младежки работници подчертаха значението на физическите упражнения за постигане на по-високо ниво на благосъстояние. По тяхно мнение най-положително въздействие ще се постигне, ако физическите упражнения се правят в общностна среда, където младежите могат да се чувстват включени и подкрепени. Друга съгласувана идея беше за смислеността на заетостта. Както посочиха няколко младежки работници, наличието на работа и доходи осигурява на младежите усещане за свобода, независимост и по-висока самооценка.

ИСПАНИЯ

Фокус групата отбеляза, че младите хора първо трябва да задоволят нуждите си, за да могат да постигнат добро ниво на благосъстояние. Такива примери варират от достъп до работа, до образование, чувство за принадлежност, наличие на приятели и чувство за сигурност. Освен това здравословната жизнена среда, социалните умения, чувството за самооценка, както и балансираната връзка между подкрепа и автономност и достъпът до психолог и социални услуги също бяха сметнати за значими за постигането на благосъстояние. Допълнителното предложение на групата беше вашите хора да се стремят и да имат възможност да постигнат чувство за самореализация, произтичащо от пътувания, страст към работата им, дори от изучаване на нови умения и езици.

Деескалирането на онлайн присъствието и ескалирането на физическата активност в живота на младия човек е предложение, което би било от полза за живота на младия човек. Увеличаването на физическата активност се счита от групата за доста значимо. Допълнително предложение, направено от групата, е подчертало значението на това младите хора да научат и развият способността си да смекчават и управляват собствените си емоции.

РУМЪНИЯ

Според мнението им групата е отбелязала, че финансовата стабилност, достатъчна за покриване на нуждите от първа необходимост и желаните материали, е фактор, който за много млади хора би бил удовлетворителен и би допринесъл за емоционалното им състояние. Същевременно групата включи и необходимостта от включване на вътрешна и културна удовлетвореност, чувство за разбиране и здрави взаимоотношения с родителите, учителите и връстниците им, както и приобщаване в рамките на общността, които се оценяват като жизненоважни за цялостното благосъстояние на младите хора.

ВЪПРОС 5: КАКВО ВИ ИДВА НАУМ, КОГАТО ЧУЕТЕ ДУМАТА "НАСИЛИЕ" ПО ОТНОШЕНИЕ НА ВАШАТА МЕСТНА ОБЩНОСТ? ОПИТАЙТЕ СЕ ДА Я ДЕФИНИРАТЕ, ПОСОЧЕТЕ ПРИМЕРИ, ВСЯКА ФОРМА ИЛИ ВИД НАСИЛИЕ

БЪЛГАРИЯ

Участниците определиха насилието като действие, което оказва негативно физическо или психическо въздействие. Подобно на отговора на въпроса за благосъстоянието, участниците колективно оцениха от 1 до 10 доколко насилието е част от живота на младите хора. Като цяло участниците оцениха от 4 до 8, при което разликата се получава поради значимостта в условията на живот на младите хора и специфичната целева група, която участниците обсъждаха. Участниците възприемат насилието като популярна тема сред младите хора, тъй като насилието около тях се простира от училищни битки до убийства, които се случват в заобикалящата ги среда. Насилието присъства в по-голямата част от живота на младите хора

поне в една среда - вкъщи, в училище, в социалните групи или в среда на засилен заек и ксенофобия. Психологическото насилие също беше споменато като невидима и призната част от живота на младите хора.

ЛАТВИЯ

Всички интервюирани се съгласиха, че насилието включва не само физическо, но и емоционално и сексуално насилие. По време на дискусията не беше наблегнато на сексуалното и физическото насилие, вместо това всички участници обсъдиха задълбочено емоционалното насилие и тормоза. Младежките работници твърдяха, че "истинското" насилие е умишлено намерение да се причини вреда на когото и да било. Както обясни един от тях, много младите хора (7. клас и по-малко) изглежда не разбират последствията и въздействието на своите действия - т.е. те могат да дразнят някого, без да осъзнават, че другият човек е дълбоко наранен от техните действия и/или думи. Според младежките работници подобна ситуация не попада в обхвата на насилието, но определено е нещо, което трябва да се обсъди с юношата, за да се предотврати по-нататъшно насилие.

ИСПАНИЯ

Участниците изброиха следните видове насилие, които възприемат като: физическо; вербално; психологическо или небрежност; изолация; символично насилие; неуважение; омраза или нетолерантност; институционално насилие спрямо младите хора и психологическо насилие като тормоз и кибертормоз.

Един от участниците обясни лошото управление на случаите на насилие и забавянето, което съществува през целия период на защита на жертвата. Освен това беше обяснено, че извеждането на жертвата от средата, в която е била малтретирана, обикновено е последна, а не първа стъпка за осигуряване на благосъстоянието на младежа. Един от участниците обясни как служителите на социалните служби не са мотивирани да помагат на младите хора, а по-скоро да приключат колкото се може повече случаи в рамките на работното си време.

Освен това участникът разглеждаше насилието като липса на механизъм за мир, заедно с факторите, които насърчават насилственото поведение, като ниски доходи, наркотици, алкохол, натиск от връстници и младежки банди. Друг участник отбеляза, че насилието е и вербално и все пак може да причини вреда, без да причинява физическа вреда на другите. Друг отговор описва как са забелязали, че в рамките на младежкия център младите хора са склонни да нормализират насилието, тъй като се обиждат словесно, без да мислят за живота и чувствата на другия, който може да бъде наранен.

РУМЪНИЯ

Като цяло повечето участници отбелязаха, че физическото и вербалното насилие е често срещано и въздействащо в тяхната общност, училища и домове. Най-често срещаният пример за вербално насилие са обидите, наричането с имена и тормозът, особено когато има

конфликти и пререкания между общности, като например такива, в които участват млади роми. Освен това повечето от участниците посочват насилието като физическа агресия спрямо другите, но и чрез малки действия, като например бутане в училище, които биха предизвикали емоционална реакция от страна на другия човек, което води до ескалация на спора с използването на вербално насилие.

ВЪПРОС 6: БИЛИ ЛИ СТЕ НЯКОГА СВИДЕТЕЛ НА НАСИЛИЕ/ЗЛОУПОТРЕБА КАТО МЛАДЕЖКИ РАБОТНИК? КАКЪВ ВИД, КАТО НАБЛЮДАТЕЛ ИЛИ СВИДЕТЕЛ. УСПЯХТЕ ЛИ ДА ГО РАЗРЕШИТЕ И КАКЪВ БЕШЕ РЕЗУЛТАТЪТ?

БЪЛГАРИЯ

Участниците изразиха своята неспособност да предотвратят или разрешат конфликтни ситуации между млади хора. Допълнително се подчертава липсата на подкрепа от страна на съответните органи и липсата на усилия от страна на държавата. Алтернативният вариант, т.е. младежките работници, все още не са снабдени с умения за разрешаване на конфликти, за да могат да помогнат по същество.

ЛАТВИЯ

Групата се съгласи, че е неизбежно да станем свидетели на насилие и/или признаци на злоупотреба, докато работим в училищна среда и с млади хора. В допълнение към неизбежните свидетели на насилие се отбелязва, че въпреки че насилието е "норма" в тяхното общество, също така се отбелязва, че обикновено учениците от 6-7 клас, включително и гимназистите, в крайна сметка ще го надраснат, тъй като ще осъзнаят неприемливата употреба на насилие. Освен това следва да се отбележи, че групата многократно споменава чувството на безпомощност от гледна точка на младите хора, тъй като те се чувстват безпомощни и опитите им да докладват остават безсмислени поради липсата на усилия от страна на учителя за предотвратяване и намеса по време на злоупотреба и/или актове на насилие. Освен това беше отбелязано, че физическото насилие достига до крайности, при които младите хора биват физически наранявани и се нуждаят от болнична помощ, като беше добавена незначителната забележка, че в повечето случаи момчетата са склонни да проявяват повече физическо насилие, отколкото момичетата.

Специално бяха споменати младежите от ЛГБТИК+, които по-често стават обект на насилие поради сексуалната си ориентация и е по-вероятно да станат жертва на насилие сред връстниците си, отколкото други групи на тяхната възраст. Според педагозите учениците, които най-често проявяват насилие и/или се нахвърлят върху другите, са били жертви на травми и насилие в миналото.

ИСПАНИЯ

Всички участници са били свидетели на насилие, физическо или вербално, почти ежедневно в работната си среда. Всички участници се съгласиха, че начинът, по който младите хора се отнасят един към друг, е от решаващо значение, и станаха свидетели на много случаи, в които младите хора се отнасят един към друг с неуважение и емоционално насилие. Освен това един от участниците искаше да добави към дискусиата своя опит, като описа, че работното им ежедневие включва разделяне на битки и младежки банди, след като те са упражнили физическо насилие. Като същевременно се опитват да осигурят невраждебна среда за жертвите на сексуално насилие, маршрутизирано от тяхното домакинство, тъй като се стремят да предоставят подкрепа и да реагират адекватно. Предложението на групите беше да се развие навик и да се насърчи вербалното разрешаване на проблеми чрез общуване с младежите, като същевременно им се даде пространство в спокойна и подходяща среда, за да се изразят и да се изслушат техните предизвикателства и проблеми. Като допълнително предложение за разрешаване на пререкания между връстници всички участници се съгласиха, че за младите хора е по-полезно да предотвратят ескалирането на предишни прояви на агресивно поведение както във физически, така и във вербален план. Предложеният метод беше да се научат младите хора как да изразяват себе си и как да разрешават конфликтите си чрез вербална комуникация, като по този начин се предотвратява насилието, а не се решава, след като то се случи. Групата призна собствените си ограничения, като обясни как самите те може да не са адекватни да реагират правилно на определени ситуации на насилие, които могат да възникнат.

РУМЪНИЯ

Подобно на горните отговори, повечето от участниците са имали опит с насилието сред младежите и са били свидетели на иницирано или дори ескалирало насилие поради вербално и емоционално насилие. Въпреки че повечето участници са станали свидетели на насилие, някои от тях са се заели да се намесят и да предотвратят ескалацията на ситуацията и са използвали методи за комуникация, за да намалят напрежението и да стигнат до решение между кавгите на младежите. В примера на един от участниците те са използвали хумора като средство за намаляване и промяна на напрежението между двама младежи и са го намерили за доста полезен при намесата в словесни пререкания между младежи. Повечето от участниците са ставали свидетели на вербално насилие, използвано, когато младежите са имали за цел да тормозят някой от връстниците си, което в крайна сметка ескалира до физическо насилие.

ВЪПРОС 7: КАКВО СПОРЕД ВАС КАРА МЛАДЕЖИТЕ ДА ПРОЯВЯВАТ НАСИЛИЕ? ЕЛЕМЕНТИ КАТО: НЕРАВЕНСТВО, ПРЕДРАЗСЪДЪЦИ, ФАНАТИЗЪМ, ЕКСТРЕМИЗЪМ, ТОКСИЧНИ ВЗАИМООТНОШЕНИЯ И ДР. ПОМИСЛЕТЕ ЗА ИСТОРИИ НА ХОРА, КОИТО СА СЕ ПРОМЕНИЛИ ПРЕЗ ГОДИНИТЕ И ПОСТЕПЕННО СА СТАНАЛИ ПО-НАСИЛНИ.

БЪЛГАРИЯ

Основният отговор на групата е, че насилието произтича от насилието, което младите хора изпитват в своите домакинства, и от вторичното чувство за несигурност в обществото. Участниците описват, че младите хора се нуждаят от граници, а те не срещат авторитет, който да очертае границите за тях. Те тестват границите чрез физически сблъсъци и словесни схватки - крещят един на друг, ругаят се и т.н. Те обаче не срещат реакция от страна на полицията или някой друг, защото системата е бавна и неефективна, така че продължават.

Освен това участниците посочват, че в България липсват кампании за превенция и интервенция.

ЛАТВИЯ

Групата изрази мнението си, че домакинството и възпитанието на младите хора оказват влияние върху причинно-следствената връзка между насилственото поведение. Всички участници се съгласиха, че младите хора развиват насилствено поведение, след като самите те станат жертва на насилие, особено на домашно насилие, и следователно, след като приемат насилието като част от живота си, те са склонни да нормализират насилственото поведение и да действат на другите така, както другите са действали на тях. Освен това няколко участници изразиха мнение, че обикновеното възпитание е недостатъчно, ако не е съпроводено с обучение как да се управляват и контролират емоциите на детето, поради което моделът за подражание, който поставя цели, се счита за ключов съществен и определящ фактор. Освен това други няколко участници допълниха аргументите си по отношение на излагането на домашно насилие и предположиха, че допълнителен ключов определящ фактор е местната среда и насърчаването на младите връстници да проявяват насилие сред връстниците си, като по този начин младите хора нормализират насилието и му позволяват да се превърне в често срещано явление.

ИСПАНИЯ

Групата посочи три фактора, които играят ключова роля в живота на младите хора. На първо място, групата обясни как токсичните и нездравословни взаимоотношения с връстниците и родителите вкъщи играят важна роля за поведението и начина на мислене на младите хора, като ги карат да се втурват в насилствени действия. На второ място, повечето от участниците споменаха, че младежите са изразили пред тях мнението си, че използването на социалните

медии и присъствието в интернет оказват значително влияние върху тяхното благосъстояние поради постоянните критики, особено когато се изразяват различни мнения.

На трето място, липсата на модел за подражание или наличието на отрицателни модели за подражание бяха фактори, за които бе постигнато съгласие. Когато ролевите модели на младите хора реагират негативно на ситуации и/или се държат неподходящо поради липса на управление на емоциите си, младите хора се учат и развиват подобно поведение.

РУМЪНИЯ

Дискусията в групата се въртеше главно около два аргумента, докато няколко участници отбелязаха накратко, че биха се съгласили с всички горепосочени елементи като основателни причини за насилието сред младите хора. В единия аргумент се споменават токсичните взаимоотношения както с родителите, така и с връстниците, липсата на модели за подражание и нездравословните и/или насилствени взаимоотношения вкъщи като ключови елементи, които биха направили младежите по-агресивни и склонни към насилие. Причината, обяснена от участниците, е, че излагането на насилие в дома им и/или от страна на ролеви модели влошава благосъстоянието на младите хора и в някои случаи нормализира концепцията за насилие, като по този начин кара младите хора да развиват агресивно и насилствено поведение. Вторият аргумент е, че младите хора са склонни да проявяват насилие, когато са налице или отсъстват определени условия, като например липса на грижи, липса на финансова подкрепа за достоен живот, липса на психическа подкрепа, предразсъдъци и неравенство, които вероятно ще накарат младежите да избухнат и да проявят насилие поради условията на живот и предизвикателствата.

ВЪПРОС 8: ОТ КАКВИ ИНСТРУМЕНТИ, РЕСУРСИ ИЛИ ОБУЧЕНИЕ БИХТЕ ИМАЛИ НУЖДА, ЗА ДА СЕ БОРИТЕ С НАСИЛИЕТО/ДА ГО ИДЕНТИФИЦИРАТЕ ИЛИ ДА ГО ПРЕДОТВРАТИТЕ?

БЪЛГАРИЯ

Групата спомена за използването на своеобразен контролен списък, който да посочва признаци, показващи злоупотреба, като домашно насилие и други подобни насилствени действия. В допълнение към контролния списък групата описа използването на методологията на младежките групи, която се популяризира с надеждата да се достигне до по-голяма група млади хора, които се нуждаят от помощ. Интересен обрат настъпи, когато един от участниците спомена, че сегашното състояние на нормализиране на насилието в страната е ключовият проблем, а не липсата на инструменти за превенция и интервенция.

ЛАТВИЯ

Групата сподели обща позиция и се съгласи, че повечето професионални учители са били претоварени и недостатъчно платени и поради това са развивали и проявявали признаци на

прегаряне. По този начин слабо разпознават признаците на домашно насилие от страна на своите ученици и по-скоро се фокусират върху по-видимите признаци като физическото насилие. С надеждата да се пребори с това, групата предложи: а) да се осигури един вид професионално консултиране на учителите, което да им помогне да се справят със симптомите на прегаряне и да им помогне да разпознаят признаците на насилие; б) да се проведе по-интерактивно и цялостно обучение за установяване на причините за насилието, като например пристрастяване, лош контрол на импулсите и семейно възпитание, а не еднократна лекция за вредите от насилието.

ИСПАНИЯ

Всички младежки работници се съгласиха, че е необходимо да има повече обучения за младежките работници и в сътрудничество със социалните работници да се обединят и да създадат екип. Освен това те предложиха да се намали обемът на бюрократичната работа, светските доклади и други задачи, които отнемат времето, което може да бъде посветено на младежките групи, и да се използва наличното време за предотвратяване на нарастването на насилието сред младежите. Създаването на такива възможности за обединяване на социалните и младежките работници и координирането на двете мрежи тогава би осигурило по-цялостна подкрепа за младежите. Даден пример за сътрудничество беше използването на човешките ресурси в сферата на намаляване на насилието и обучението как да управляват емоциите си със съдействието на техните родители.

Освен това, поради карантината на пандемията, беше препоръчано да се осигури психологическа подкрепа и обучение, ориентирано към младежите за управление на техните емоции. Освен това беше предложено младежките работници и педагози да имат полза и да се учат, като посещават подобни налични семинари и курсове за обучение, за да подобрят уменията си. Освен това участниците обясниха, че поради свръхнатовареността и претовареността на персонала, повече човешки ресурси биха помогнали да се подкрепят нуждите на персонала. Според участниците понастоящем на всеки младежки работник и възпитател се падат по около 30-40 младежи в група, поради което те не могат да се грижат за всеки младеж поотделно.

РУМЪНИЯ

Групата имаше сходни гледни точки по отношение на това как те самите биха се борили и идентифицирали насилието, както и как младежкият център, в който работят в момента, би реагирал, за да предотврати появата на насилие. Повечето от участниците споменаха разработването на образователни програми и обучения с надеждата да се развият умения и знания за поведението и нагласите на младите хора. Това би било постижимо с необходимите съвместни усилия на родителите, училищата, младежките работници, медиите и общността. Освен това в други отговори беше отбелязано осигуряването на психологическа подкрепа, както и на социални услуги, за да се посрещнат директно предизвикателствата, пред които са изправени младите хора, както физически, така и емоционални трудности.

ВЪПРОС 9: СМЯТАТЕ ЛИ, ЧЕ ИМА АДЕКВАТНА ПОДКРЕПА ОТ СТРАНА НА ОБЩИНАТА/ДЪРЖАВАТА/ПРАВИТЕЛСТВОТО ЗА ПРЕВЕНЦИЯ НА НАСИЛИЕТО, ДОБРОТО СЪСТОЯНИЕ? КАК ПРАВИТЕЛСТВОТО МОЖЕ ДА ПОМОГНЕ?

БЪЛГАРИЯ

Участниците дадоха гореспоменатия отговор, свързан с настоящия въпрос, и още веднъж подчертаха неспособността на страната да помогне и неефективните усилия на правителствата, както и на властите да помогнат, особено поради нестабилните и непредсказуеми промени в ръководството на страната.

ЛАТВИЯ

Участниците споменаха, че според техния опит правителството не подкрепя адекватно мерките за предотвратяване на насилието. Въпреки че има организации, които имат за цел да провеждат лекции и семинари по въпросите на насилието, те сами по себе си са недостатъчни. Освен това те се съгласиха с липсата на учебна програма за насилието и благосъстоянието, както и с лошите условия и слабата превенция на насилието в домовете за сираци поради липсата на финансиране, специалисти и обучение за разпознаване на насилието.

Подобно на предишния отговор, групата подчерта значението на разрешаването на признаците на прегаряне на учителите и включването на работни срещи и семинари за обучение по разпознаване на превенцията на насилието, както и за обучение по сексуално и репродуктивно здраве.

ИСПАНИЯ

Групата силно подчерта и изрази несъгласие с начина, по който общината и правителството в момента разглеждат и управляват случаите на млади хора, изправени пред насилие, "рециклирането" на настоящия персонал, нает и работещ в администрацията, неспособността на по-възрастните служители да се отнасят към сериозността на случаите. Освен това беше предложено да се наемат служители от по-ново поколение, които да имат подготовка и опит, както и обучение. Освен това беше предложено да се ограничи бюрократичната работа, като се опрости процедурата, необходима за разрешаване и разглеждане на случаите. Многократно беше предложено да се проведе образователно обучение на младежи и социални работници, за да се създаде професионална мрежа и квалифициран персонал, като същевременно се осигури достъп до образование и психологическа подкрепа за младите хора, за да се преборят с проблемите, с които се сблъскват много млади имигранти, и да се насърчи социалното приобщаване.

За пореден път беше предложено и препоръчано увеличаване на човешките ресурси поради острата липса на квалифициран персонал и поради претоварения капацитет на настоящия персонал.

РУМЪНИЯ

Участниците бяха доста категорични по отношение на липсата на подкрепа и неефективните услуги, които държавата и властите предлагат на младите хора, жертви на насилие. Основната тема на дискусиата се въртеше около осигуряването на допълнителна подкрепа за неправителствени организации и програми, които повишават осведомеността и провеждат изследвания по тази тема. В допълнение към отговорите, няколко от участниците бяха споменали за наказване на "агресорите" с цел да се възпрат други от извършване на подобни деяния и да се намалят.

ВЪПРОС 10: КАКВО ВЛИЯНИЕ СПОРЕД ВАС ОКАЗВА НАСИЛИЕТО ВЪРХУ БЛАГОСЪСТОЯНИЕТО? ОТ ЛИЧНА ГЛЕДНА ТОЧКА, НАСИЛИЕТО СПРЯМО ТЯХ ИЛИ ХОРАТА ОКОЛО ТЯХ ВЛИЯЕ ЛИ В ПО-ГОЛЯМАТА СИ ЧАСТ НА СЪСТОЯНИЕТО ИМ? ИМАТЕ ЛИ НЯКАКВИ ПРИМЕРИ?

БЪЛГАРИЯ

Участниците описаха как насилието провокира човек да оттегли истинските си реакции и изрази ефекта на насилието върху младите хора, който ги кара да се изключат - реакция, която беше доста подчертана. Освен това те обясниха как насилието пречи на младите хора да се развиват личностно, да изграждат доверие с другите и ги кара да развиват чувство на безнадеждност.

ЛАТВИЯ

Работещите с младежи бяха единодушни, че насилието оказва сериозно влияние върху благосъстоянието на човека. Интервюираните изтъкнаха, че насилието може да увреди психологическото и емоционалното здраве на човека, като доведе до депресия, тревожност, самонараняване и продължителен престой в болница. Сексуалното насилие се възприема като още по-вредно за благосъстоянието на човека.

Според тях насилието има многостранен ефект - това, че човек е бил жертва на насилие, може да повлияе на родителските му умения, на начина, по който изгражда отношенията си, и на партньорите, които избира, както и да увеличи риска лицето да прояви насилие и към собственото си дете. Според младежките работници излагането на насилие може дори да окаже отрицателно въздействие върху социалните умения, перспективите за кариера и финансовото положение на човека. Както твърди един от младежките работници, насилието може да засегне всички, дори страничните наблюдатели, които не са преки жертви на насилие. Никой не остава незасегнат.

ИСПАНИЯ

Групата отбеляза, че насилието, както физическо, така и вербално, оказва отрицателно въздействие върху развитието на младежите и ежедневието им живот. То може да повлияе на отношенията им с родителите у дома, на самооценката и самочувствието им, на психологическата изолация, на представянето им в училище и до известна степен да накара младите хора да се самонараняват. Освен това групата смята, че в малкото случаи, в които младите хора стават жертви на насилие, те са склонни сами да проявяват насилие като реакция на преживяното.

РУМЪНИЯ

Цялата фокус група даде кратък отговор, но изрази категорично съгласие с твърдението, че насилието наистина оказва влияние върху благосъстоянието на младите хора, като добави, че насилието влияе както физически, така и психически на младите хора. Въпреки това беше споменато, че когато младите хора преживяват насилие, то не само води до превръщането на жертвата в насилник и до развиване на насилствено поведение, но и се пренася в зряла възраст, както и от поколение на поколение.

ВЪПРОС 11: АКО БЯХТЕ ПОЛИТИК, ПРЕДЛОЖЕТЕ 1 ПРОМЯНА, КОЯТО БИ УКРЕПИЛА СЪСТОЯНИЕТО, И 1 ПРОМЯНА, КОЯТО БИ ДОВЕЛА ДО БОРБА С НАСИЛИЕТО СРЕД МЛАДИТЕ ХОРА. КАКВА ПРОМЯНА БИХА ИСКАЛИ ДА ВИДЯТ ТЕ, КОЕ Е НАЙ-НЕОБХОДИМО ЗА ТЯХ?

БЪЛГАРИЯ

Участниците съставиха следния списък:

1. Обучение на родителите.
2. Бърза и адекватна реакция от страна на властите в случаи на насилие.
3. Забрана за пушене пред училищата.
4. Даване на гласност на жертвите.
5. Гражданското образование да бъде задължително и да се разшири в училищата.
6. Осигуряване на по-лесно и достъпно докладване за насилие. Облекчаване на тези процедури от бюрократична гледна точка.

ЛАТВИЯ

Един от участниците предложи повече програми за превенция в началните училища, като например STOP 4-7. Други също така посочиха, че програмите за превенция на насилието могат да бъдат успешни само ако учителите получават по-високи заплати и не са претоварени с работа. Наличието на допълнително време и пари би им позволило да предотвратяват насилието още преди то да е възникнало. По подобен начин останалите участници добавиха, че превенцията на насилието е толкова обширна тема, че не може да бъде обхваната изцяло

с малкото учебни часове, които са й отделени според учебната програма. Освен това друг участник заяви, че всички родители, независимо от техния социално-икономически статус, биха имали полза от семинарите за емоционално развитие на детето. Както те обясниха, превенцията на насилието трябва да започне от дома и ако родителите са добре обучени в разрешаването на конфликти и управлението на емоциите, е по-вероятно детето им да не стане агресивно. Интервюираните твърдят, че много често родителите забелязват, че децата им имат проблеми в училище, когато вече е твърде късно и намирането на решение би било почти невъзможно. Участието в специални семинари за родители би могло да бъде начин да се предотврати това и да се подобри бъдещото благосъстояние на младежа.

Беше предложено и друго възможно решение, свързано с прилагането на програми за наставничество, които са широко разпространени в скандинавските страни. Наставниците биха помогнали на младежите да усвоят важни социални умения, да им предложат психологическа подкрепа и по същество да действат като положителен ролеви модел за тях. В допълнение към програмите за наставничество младежките работници смятат, че допълнително финансиране също би помогнало. Както те обясниха, повечето специалисти, работещи с деца и младежи, са силно претоварени и на ръба на прегарянето. Подобряването на финансовото им състояние и повишаването на престижа на професията като цяло би им позволило да разпознават и предотвратяват насилието сред младежите. Освен това образователните кампании по телевизията и в социалните медии, както и сътрудничеството с влиятелни личности, също биха помогнали в борбата с насилието. Единственото изискване, както посочи един от интервюираните, е да се гарантира, че тези кампании не са еднократни дейности - според нея е жизненоважно те да се организират често, така че посланието да не бъде лесно забравено след края на кампанията.

ИСПАНИЯ

Първоначалното предложение на групата беше насочено към стабилността на персонала, а не към метода на "рециклиране", който прилагат правителството и общината. Междувременно провеждане на обучения за разрешаване на конфликти и за превенция на насилието както за младежки работници, така и за педагози. Освен това те предложиха родителите, възпитателите и младежките работници да си сътрудничат и да бъдат обучени в обхвата на това да станат модел за подражание за своята младежка група.

Друго допълнително предложение беше да се изгради чувство за общност, да се съберат членовете ѝ, за да си сътрудничат и да създават спортни и музикални дейности, сплотявайки общността и следователно изграждайки здрава мрежа, основана на общи дейности и цели. Освен това, като се има предвид, че правителството ще покрие финансовите разходи на младите хора за участие в програми за младежки обмен, това би могло да промени тяхната перспектива и начин на мислене, като същевременно укрепи благосъстоянието им и премахне всякакви предразсъдъци и възгледи, произтичащи от района, в който живеят.

РУМЪНИЯ

С изключение на един участник, който не беше сигурен как да отговори, групата се съсредоточи върху целта и мечтата да се изкорени тормозът и насилието в училищата. Съществува значителна нужда от образователни обучения и проекти както за органите на властта, държавните и младежките работници, така и за младите хора. Темите на образователните обучения и дейности ще бъдат ориентирани към разширяване на знанията им за емоциите на младите хора и управлението на техните емоции чрез общуване. Освен това овластяването на възрастните и младежите, обучението по емпатия, дейностите по идентифициране и предотвратяване на тормоза и психообразованието за насилието и неговия ефект върху благосъстоянието, с надеждата да научат младите хора на грижа за себе си, любов към себе си и уважение както към себе си, така и към своите връстници. Беше отбелязано, че групата е поставила като приоритет промяната на манталитета на младите хора по отношение на насилието и използването на инструменти, които да ги обучат как да комуникират проблемите си и да изразяват себе си, а не да водят до насилие.

РЕЗУЛТАТИ ОТ ФОКУС ГРУПИ С МЛАДЕЖИ

В съответствие с общите цели на проучването, основната цел на фокус групите с млади хора беше да се определят елементите, които допринасят за тяхното благосъстояние, както и да се проучат причините, поради които младите хора преживяват и продължават да преживяват насилие в такива големи размери от тяхна гледна точка.

Съгласно плана на проучването всички участници дадоха писмено съгласие преди дискусията, след като бяха подробно информирани за проекта и неговите цели.

С оглед на факта, че някои от въпросите биха могли да причинят неудобство на участниците, фасилитаторите бяха силно насърчени да подчертаят важността на получаването на честни отговори от участниците и да установят набор от основни правила по отношение на преценката и уважението един към друг. Също така фасилитаторите бяха посъветвани да напомнят на участниците, че имат право да се въздържат от отговор на някои части от зададените въпроси. Освен това беше гарантирано, че ще бъде запазена поверителността както между участниците, така и по отношение на записите, бележките и транскриптите на събраните данни.

Въпреки че във всички държави е използван един и същ изследователски план, има забележими различия в броя и размера на фокус групите, възрастовия диапазон на участниците и начина, по който се е развила дискусията.

В България беше проведена една фокус група, състояща се от общо 8 участници, 5 жени и 3 мъже, на възраст 16-17 години. В Латвия имаше две фокус групи, едната с 6 участници на възраст от 16 до 19 години; другата с 4 участници, на възраст от 14 до 16 години; общо - 10 участници. В Испания беше възприет различен подход за събиране на данни от много по-голяма група от 22 лица, на възраст 13-18 години; някои общи дискусии бяха проведени при пълно участие, докато за целите на други упражнения участниците бяха разделени на по-малки групи. И накрая, бяха проведени четири фокус групи в четири различни румънски града, които събраха общо 28 участници.

ВЪПРОС 1: КАК БИХТЕ ОПИСАЛИ БЛАГОСЪСТОЯНИЕТО? КАКВО МИСЛИТЕ ЗА НЕГО? КАКВО ОЗНАЧАВА ТО ЛИЧНО ЗА ВАС? КАКВИ ДУМИ ИЛИ ЕМОЦИИ ВИ ИДВАТ НАУМ, КАКВА Е ПЪРВАТА РЕАКЦИЯ ИЛИ МИСЪЛ?

БЪЛГАРИЯ

Участниците изтъкнаха, че има разделение между значението на благосъстоянието за тях самите и за обществото (състоящо се от родители, връстници и медийно представяне). От

гледна точка на последното благосъстоянието е свързано с богатството, успеха в работата и "перфектното" семейство. Въпреки това мнозинството от участниците смятат, че благосъстоянието е по-тясно свързано с доброто психическо здраве, възможностите за забавни дейности, достъпа до приятели и интернет, доброто здраве и щастието. Няколко души възразиха срещу това, твърдейки, че парите са важни, за да се купуват неща, които могат да направят някого щастлив, като дрехи или билети за концерти.

"Разбира се, парите са важни, но те не те правят щастлив, а само помагат".

ЛАТВИЯ

За разлика от българската група, не се споменава разграничение на концепцията за благосъстояние от различни гледни точки. Според латвийските участници в дискусиата благосъстоянието включва чувството, че човек се чувства добре и комфортно със себе си, че прави нещата, които обича, че е в добра компания и има хора, с които се чувства добре.

ИСПАНИЯ

С изключение на няколко участници, които описват благосъстоянието като просто "да си добре", чувството за сигурност и удовлетвореност от себе си, както и статусът на здрав човек, се очертават като ключови понятия, описващи благосъстоянието. Участниците бяха единодушни относно необходимостта от подобряване на общото благосъстояние на младите хора в страната.

РУМЪНИЯ

При описанието на благосъстоянието румънските респонденти поставят акцент върху следното: да се чувстват щастливи и обичани; общуване, разбирателство, мир и уважение в семейната среда; общуване и прекарване на качествено време с приятели; чувство за сигурност; оптимизъм, ентусиазъм, състояние на спокойствие и липса на тревожност; отдых и забавление (дейности през свободното време, пътуване); успех като удовлетворение от себе си (постигане на цели и амбиции, личностно развитие, самореализация); финансов успех (пари, власт, добро материално състояние); здраве.

Радост, забавление, приятелство и любов - тези четири думи са символ на благосъстояние.

ВЪПРОС 2: ПЪРВОНАЧАЛНА ОЦЕНКА: МОЛЯ, ПОСОЧЕТЕ СЕГАШНОТО СИ НИВО НА БЛАГОСЪСТОЯНИЕ (КАТО ВЗЕМЕТЕ ПРЕДВИД ПСИХИЧЕСКОТО И ФИЗИЧЕСКОТО ЗДРАВЕ, БЕЗОПАСНОСТТА, ВЗАИМООТНОШЕНИЯТА, ОБЩНОСТТА И ЦЕЛТА) И ЖЕЛАНОТО НИВО НА СЪСТОЯНИЕТО:

В КРИЗА - ПРОСТО ОЦЕЛЯВАМ – НОРМАЛНО - ДОБРЕ СЪМ - СПРАВЯМ СЕ ОТЛИЧНО

БЪЛГАРИЯ

Участниците отговориха с известна неохота на този въпрос, оставяйки в неутралната/положителната част на предоставената 5-степенна скала ("нормално", "справям се добре", "справям се отлично").

ЛАТВИЯ

Въпреки че като цяло имат добре дефинирано разбиране за благосъстояние, всички младежи съобщават за средно или под средното ниво на благосъстояние, за разлика от българските респонденти. Те признават, че общото им настроение често се променя поради дребни проблеми от ежедневието (напр. караница от учител, спор с приятел), без да навлизат в подробности.

Някои от тях посочиха образователните параметри като причина за лошото си настроение. Ученето в средното училище беше споменато като основен източник на стрес, особено изпитите за последната година. Участниците смятат, че от тях се очаква винаги да се представят добре и да имат добри оценки - натиск, идващ както от учителите, така и от родителите, които изискват високи резултати и се разстройват, когато средният успех им падне.

"Всички се опитваме да бъдем по-добра версия на себе си още от детството, но сега не можеш да се представиш по-добре. Това е извън твоя контрол. Не можеш да се изкачиш по-нагоре. Вече не е възможно да се справиш още по-добре".

Семейството, в частност, беше споменато едновременно като предлагащо подкрепяща среда, но и като източник на безпокойство.

Имам четирима по-големи братя и сестри и всички те са постигнали нещо в живота. Това е огромен натиск. Те не казват и не правят нищо. Просто са постигнали достатъчно в живота, за да няма риск да се провалят. И аз не знам дали ще успея да направя същото.

ИСПАНИЯ

В началото участниците се затрудняваха да се включат, като искаха разяснения относно значението на "в криза" и показваха нежелание да определят настоящата си ситуация. Тези, които се включиха, се идентифицираха предимно с твърденията "нормално" и "справям се добре".

Един от участниците заяви, че е "почти невъзможно" да се "справяш добре", с което се съгласиха повечето участници. На въпроса защо, един от тях отговори: "защото винаги има нещо, ако не са семейни проблеми, ще бъдат училищни или приятелски проблеми".

РУМЪНИЯ

По-голямата част от участниците (20 от 28) отговориха, че се чувстват "добре" или "отлично", за да опишат настоящото си благосъстояние. По-малко участници са посочили средно благосъстояние, а трима са почувствали, че преминават през период на оцеляване или криза.

ВЪПРОС 3: ОПИШЕТЕ КАК БИ ИЗГЛЕЖДАЛО БЛАГОСЪСТОЯНИЕТО НА ЖЕЛАНТОТО ОТ ВАС НИВО: ОПИТАЙТЕ СЕ ДА ОБЯСНИТЕ И ОПИШЕТЕ КАК БИХТЕ ИСКАЛИ ДА СЕ ЧУВСТВАТЕ (ОПИТАЙТЕ СЕ ДА ИЗБЕГНЕТЕ УТОПИЧНИ ТВЪРДЕНИЯ). КАКВО БИХА ИСКАЛИ ДА ПРАВЯТ, КАКВИ СА АМБИЦИИТЕ ИМ.

БЪЛГАРИЯ

Първоначалният отговор на участниците беше почти единодушен, като изглежда, че те се стремят да достигнат желаното ниво на благосъстояние "да се справят чудесно". Двама от тях заявиха, че не биха имали нищо против да се справят добре.

Опитвайки се да концептуализират тези две състояния на съществуване, участниците описаха "да се справяш добре" като да се чувстваш доволен, да не се чувстваш под натиск, да напредваш в живота, без да се чувстваш обременен. Тази категория беше възприета като необходима, такава, която трябва да бъде изпълнена.

От друга страна, "да се справяш отлично" беше описано като допълнителна стъпка напред към по-добро благосъстояние. Този статус като цяло се описва като наличие на повече време за отход от различни гледни точки: за сън, за забавление с приятели, за партита, за пътуване.

ЛАТВИЯ

Някои от младежите споделят, че се чувстват най-добре, когато са заедно с близките си и нямат притеснения или стрес от това, което могат да кажат или направят. Семейството и приятелите бяха често споменавани, когато описваха идеалното си ниво на благосъстояние. Физическата активност, слушането на музика и заниманията с хобита също бяха често споменаван отговор.

"Семейство и приятели - това е, което означава най-много за мен".

За отбелязване е, че образователните параметри, допринасящи за по-високо ниво на благосъстояние, изглежда се различават в зависимост от възрастта на участниците. По-възрастните участници в дискусиата (на възраст между 16 и 19 години) добавиха, че чувството на сигурност за собственото бъдеще също е важно, тъй като наближава онзи период от живота им, в който ще трябва да започнат да мислят дали ще се запишат в университет и ако да, какво ще учат. По-младите респонденти, на възраст 14-16 години, се фокусират върху това да се справят добре в училище и да получават добри оценки, а не върху това да се справят добре с конкретни зрелостни изпити. И двете възрастови групи се съгласиха, че участието в развлекателни дейности е от решаващо значение за постигане на по-добро благосъстояние.

ИСПАНИЯ

Първоначално участниците си представяха фантастични светове/реалности (най-вече свързани с притежаването на големи суми пари), затова любезно им беше напомнено, че трябва да се въздържат от описание на утопични светове и да се съсредоточат върху това как би изглеждало желаното от тях ниво на благосъстояние, адаптирано към настоящия им живот и реалности. Най-често повтарящите се отговори бяха свързани с това да имат повече ресурси (време и пари), за да подобрят оценките си в училище, и повече местни дейности, свързани с личните им интереси (градски танци, скейтпаркове, рисуване и т.н.).

РУМЪНИЯ

Като цяло участниците от Румъния правят паралели между общото си разбиране за понятието "благосъстояние" и описанието на желаното от тях състояние на благосъстояние: да се забавляват и да се занимават с развлекателни дейности (спорт, четене, изкуство, пътуване, прекарване на време с животни, практикуване на религия); да се чувстват подкрепени, разбрани и обичани от приятелите и семейството; да се чувстват щастливи, добре; да се реализират, да имат самочувствие; да нямат тревоги и напрежение; да постигнат професионален успех (да намерят работа, която да ги удовлетворява лично и финансово).

Забележителна разлика е, че много от интервюираните описват удовлетворение във всички аспекти на живота си, а не едноизмерно развитие в определена област (напр. кариера, семейство).

ВЪПРОС 4: КОЙ БИ МОГЪЛ ДА ВИ ПОМОГНЕ ДА ПОСТИГНЕТЕ ЖЕЛАНОТО НИВО НА БЛАГОСЪСТОЯНИЕ? ТОВА МОГАТ ДА БЪДАТ: БРАТЯ И СЕСТРИ, РОДИТЕЛИ, ПРИЕМНИ РОДИТЕЛИ, ПЕРСОНАЛ, СОЦИАЛЕН РАБОТНИК, ТРЕНЬОР, СЪСЕД, УЧИТЕЛ, РЕЛИГИОЗЕН ВОДАЧ, ШЕФ И Т.Н. МОЖЕТЕ ДА ПОПИТАТЕ И КАК ТЕЗИ ХОРА БИХА МОГЛИ ДА ПОМОГНАТ.

БЪЛГАРИЯ

Участниците определиха учителите и родителите като основните лица, компетентни да помогнат за по-високо ниво на благосъстояние.

Учителите биха могли да помогнат, като бъдат по-подкрепящи и грижовни, отделяйки повече време за осигуряване на разбирането на преподавания материал от учениците. Участниците споделиха опасенията си относно факта, че основният фокус на училището е върху тестовете, оценките и държавните изпити, а не върху разбирането и процеса на учене от страна на учениците.

Родителите биха могли да помогнат, като бъдат по-търпеливи, по-подкрепящи и се вслушват в нуждите на младежите.

Участниците не бяха сигурни как социалните работници или младежките работници биха могли да помогнат повече, освен да правят повече дейности, в които младежите да участват и да им е приятно.

ЛАТВИЯ

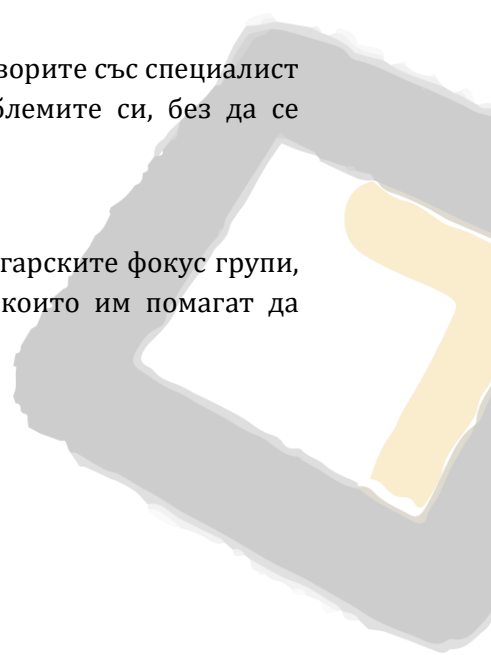
В съответствие с предишните си отговори латвийските интервюирани обясниха, че семейството и приятелите им са помогнали най-много, за да се почувстват по-добре. Някои от тях твърдят, че никога не биха се обърнали към учител, а вместо това биха говорили с родителите или приятелите си, ако имат някакви проблеми.

В същото време респондентите смятат, че разчитат твърде много на приятелите си и трябва да се научат как да се справят сами с проблемите си. В такива ситуации излизането на разходка с куче и прекарването на време насаме било достатъчно, за да се подобри благосъстоянието.

Някои младежи признаха, че посещават терапевт, и обясниха, че разговорите със специалист по психично здраве са полезни, тъй като могат да обсъждат проблемите си, без да се притесняват, че ще бъдат съдени.

ИСПАНИЯ

Испанските респонденти се съгласиха до голяма степен с тези от българските фокус групи, като определиха родителите и учителите като най-важните лица, които им помагат да повишат благосъстоянието си.

Що се отнася до родителите, изграждането на по-добри взаимоотношения с техните потомци или наличието на повече пари, за да си позволят извънкласни дейности, бяха описани като начини за оказване на помощ. Участниците споделиха и желанието си учителите им да обръщат повече внимание на техните интереси.

РУМЪНИЯ

Родителите се оказват основната група, към която румънските младежи се обръщат за помощ, заедно с други членове на семейството като братя и сестри или баби и дядовци. Извън семейната среда приятелите и учителите изглеждат са друг важен източник на подкрепа. Споменават се също ролята на експертите, бизнес отношенията, изповедта и финансовите средства. Някои участници съобщават, че предпочитат да преследват желаното ниво на благосъстояние сами, без да търсят помощ.

ВЪПРОС 5: СТРЕМИТЕ ЛИ СЕ В МОМЕНТА ДА ПОСТИГНЕТЕ ЖЕЛАНОТО ОТ ВАС НИВО НА БЛАГОСЪСТОЯНИЕ? ПРЕДПРИЕМАТЕ ЛИ НЯКАКВИ СЪПЪРНИ ЗА ТОВА, ПЛАНИРАТЕ ЛИ ДА ПРЕДПРИЕМАТЕ СЪПЪРНИ ЗА ТОВА?

БЪЛГАРИЯ

Повечето участници признаха, че в момента се чувстват твърде претоварени, за да мислят много за това. Един от тях спомена, че отделя време в деня си за доброто си настроение, като става рано преди училище и прави йога. Друг участник спомена, че играенето на компютърни игри вечер е забавление и бягство от другите проблеми.

На въпроса дали смятат, че ще започнат да полагат повече усилия за своето благосъстояние, участниците се съгласиха и казаха, че могат да започнат да мислят за по-добри дейности за себе си.

ЛАТВИЯ

Макар че всички младежи предприеха стъпки за постигане на желаното ниво на благосъстояние, от отговорите им стана ясно, че те схващат този процес по различен начин. Слушането на музика, разговорите с приятели или спортуването бяха нещо, което правеха просто защото им харесваше, а не защото бяха взели съзнателно решение да подобрят благосъстоянието си.

ИСПАНИЯ

За разлика от други страни, повечето от испанските участници смятат, че поради младата им възраст постигането на желаното ниво на благосъстояние не зависи от тях, а от техните семейства и училища. Те заявиха, че смятат, че правят "всичко, което могат", като посещават училище и се включват в различни извънкласни дейности.

РУМЪНИЯ

Преобладаващата част от участниците във фокус групите в Румъния разкриха, че полагат постоянни усилия за подобряване на благосъстоянието си. Това се постига чрез широк спектър от дейности, включително личностно развитие, усъвършенстване на знанията, общуване и взаимодействие с хора по избор, участие в предпочитани дейности и подобряване на финансовото състояние. Малцината, които отричат да споделят подобна цел, обясняват, че се чувстват като достигнали желаното ниво на благосъстояние.

ВЪПРОС 6: ОТ КАКВИ РЕСУРСИ СМЯТАТЕ, ЧЕ МОЖЕ ДА ИМАТЕ НУЖДА, ЗА ДА ДОСТИГНЕТЕ ЖЕЛАНОТО НИВО НА БЛАГОСЪСТОЯНИЕ? РЕСУРСИТЕ МОГАТ ДА ВКЛЮЧВАТ НЕЩА КАТО ПАРИ, ХОРА, ВРЕМЕ ИЛИ ДОСТЪП ДО ОПРЕДЕЛЕНИ МЕСТА. ВЕРОЯТНО ЩЕ СЕ СЕТИТЕ И ЗА ДРУГИ РЕСУРСИ, КОИТО ИМАТЕ ИЛИ ОТ КОИТО СЕ НУЖДАЕТЕ В ЖИВОТА СИ, ЗА ДА ПОСТИГНЕТЕ ЖЕЛАНАТА ПРОМЯНА В БЛАГОСЪСТОЯНИЕТО СИ И ТОВА НА ВАШИТЕ ВРЪСТНИЦИ.

БЪЛГАРИЯ

Всички бяха единодушни, че е необходимо повече лично време за отдих, освен жонглирането между училище, домашните, извънкласните дейности и отговорностите въкъщи. Повечето участници също така признаха, че прекарват много време в социалните медии, без да изпитват истинско удоволствие от това, но по навик или за да са в крак с другите, по отношение на тенденции, шеги и т.н.

ЛАТВИЯ

Значението на семейството и приятелите беше подчертано във всички дискусии във фокус групите. Други ресурси включваха ежедневни дейности, като разговор с приятел, галене на котка или куче, повече време за домашна работа, разходка в гората и слушане на музика съвсем сам в спалнята. Времето и парите също често бяха посочвани като важен ресурс.

Няколко по-възрастни младежи обясниха, че не разполагат с достатъчно време, за да свършат всички домашни и да си починат, докато други твърдяха, че парите биха им дали повече свобода и чувство за сигурност, които в момента им липсват. Времето и парите не бяха споменати сред 12-14-годишните младежи; за тях достъпът до библиотека и участието в дейности в младежкия център бяха особено важни, тъй като осигуряваха отвлечане на вниманието от ежедневните проблеми, отнемаха гнева им и повдигаха настроението им.

Някои от по-възрастните интервюирани обаче признаха, че не се чувстват така, сякаш "заслужават" някакви допълнителни ресурси за подобряване на благосъстоянието си. Те обясниха, че благосъстоянието на приятелите и семейството им е много по-важно за тях, така че вместо това младежите са се съсредоточили върху него. Други пък твърдяха, че в момента

не правят нищо, за да постигнат сериозни промени в благосъстоянието си. Те вярваха, че само с времето благосъстоянието им ще се подобри.

ИСПАНИЯ

Повечето участници посочват парите като основно средство за достъп до всички неща, които допринасят за по-добро благосъстояние, т.е. занимания след училище, посещение на предпочитани места, осигуряване на по-добро жилище или прекарване на повече време с родителите с по-малко работни часове. Малцина участници споменаха и за смяна на средата на живот в райони с по-добър транспорт и поминък.

РУМЪНИЯ

Въпреки факта, че подобно на констатациите от Испания, много румънски участници се съгласиха, че парите са важни за постигане на по-високо ниво на благосъстояние, се забелязва интересно разминаване в начина, по който финансовите средства допринасят за постигането на тази цел. Докато някои младежи възприеха потребителската перспектива, обвързвайки парите с покупката на стоки, други предвиждаха по-лесен достъп до висококачествено образование и евентуално постигане на по-добра професионална кариера.

Освен парите, като ключов ресурс за по-добро благосъстояние се очерта и времето, отделено за себе си, семейството, домашните любимци и приятелите, както и възможностите за пътуване. Определени участници наблегнаха на значението на психичното здраве, насърчаването, приемането от връстниците, силните и здрави семейни отношения.

ВЪПРОС 7: КАКВИ ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА БИХА МОГЛИ ДА ЗАТРУДНЯТ ПОСТИГАНЕТО НА ЖЕЛАНОТО ОТ ВАС НИВО НА БЛАГОСЪСТОЯНИЕ? ПОМИСЛЕТЕ ЗА НЕЩА КАТО ТОВА КОЛКО ЛЕСНО Е ДА СЕ ДОВЕРИТЕ НА ХОРАТА, ДА НАМЕРИТЕ НОВИ ПРИЯТЕЛИ, ДА ПОМОЛИТЕ ЗА ПОМОЩ, ДА НАМЕРИТЕ РЕСУРСИ ИЛИ ХОРА, КОИТО ЩЕ ВИ ПОМОГНАТ, ВКЛЮЧИТЕЛНО ЗА ФИНАНСОВОТО ПОЛОЖЕНИЕ, ФИЗИЧЕСКОТО И ПСИХИЧЕСКОТО ЗДРАВЕ.

БЪЛГАРИЯ

Отговорите на участниците в дискусиата се въртяха около общото усещане, че се чувстват претоварени от твърде много неща, с които трябва да се справят ежедневно. Умората и нежеланието да се ангажират се обясняват със сложния характер на проблемите, които възникват в живота им.

Съществува консенсус по отношение на трудността да се разчита на авторитети, тъй като лицата, на които младежите би трябвало да могат да разчитат, внушават страх чрез порицания, вместо да предлагат помощ.

Участниците не се оплакват, че им е трудно да създават приятелства, но споменават за общото чувство на самота и борбата за установяване на контакти на по-дълбоко ниво.

ЛАТВИЯ

Липсата на мотивация, липсата на време и лошото финансово състояние бяха най-често срещаните отговори по време на дискусиите в Латвия.

С парите няма да ви се налага да живеете под мост, те ще ви позволят да живеете доста добре и тогава винаги ще можете да си кажете, че се чувствате добре.

За някои младежи предизвикателствата се дължат на поведението на определени хора в живота им, чийто гняв и негативни настроения към тях служат като пречка за постигане на желаното ниво на благосъстояние. Обратно, емоционалната подкрепа от страна на близките им, макар и според съобщенията да не съществува, би подобрила значително благосъстоянието им.

ИСПАНИЯ

В съответствие с общата тема, възникнала по време на дискусиите в испанските фокус групи, парите бяха определени като най-важната пречка пред благосъстоянието на човека. По този начин финансовата стабилност беше изтъкната като ключова за воденето на по-добър живот.

РУМЪНИЯ

Румънските участници в дискусиата представиха широк спектър от предизвикателства, свързани с тяхното благосъстояние. По време на дискусиите многократно бяха споменати финансови затруднения, както и влошаване на физическото или психическото здраве на респондента или на неговите родители. Участниците обсъдиха също така ограниченията, възникващи поради чувствата на страх от провал в училищните постижения, който може да доведе до разочарование на семейството; от невъзможността да се доверяват и разчитат на хората; от загубата и скръбта по близките; както и други дълбоко вкоренени негативни чувства като гняв.

ВЪПРОС 8: КАКВО ВИ ИДВА НАУМ, КОГАТО ЧУЕТЕ ДУМАТА "НАСИЛИЕ"? ОПИТАЙТЕ СЕ ДА Я ДЕФИНИРАТЕ, ДАЙТЕ ПРИМЕРИ, ВСЯКА ФОРМА ИЛИ ВИД НАСИЛИЕ

БЪЛГАРИЯ

В общото определение на насилието участниците описват действието на нараняване на хора и причиняване на физически или психически вреди на други хора.

Дискусията беше фокусирана върху домашното насилие и тормоза в училище, като имаше и някои разкази за битки, нападения и ярост на пътя, както и за общ гняв.

Участниците свързваха насилието и с общото чувство на гняв, предизвикано от тривиални причини, заедно с безпокойство и отношение "всеки за себе си", особено по отношение на възрастните.

ЛАТВИЯ

Латвийските участници не постигнаха консенсус по отношение на определението за насилие. Някои от тях определиха насилието като превишаване на границите и причиняване на дискомфорт. За други насилието включваше физическо, сексуално и емоционално насилие. Няколко интервюирани твърдяха, че емоционалното насилие и тормозът са най-ужасните форми на насилие. Една от интервюираните изтъкна, че за нея насилието включва и цикъл на реципрочност - малтретираните хора също стават насилници. Въпреки това всички младежи, независимо от възрастта си, успяха да назоват поне две форми на насилие (като сексуално, физическо и емоционално насилие).

Като добавим и една лична бележка, повечето участници в дискусията се описват като много емоционални и чувствителни, които лесно се нараняват от думи.

Аз съм от хората, които могат да понасят физическа болка, но щом ме малтретират емоционално, усещам това много силно, дори дребни неща, така че в този смисъл съм много чувствителен човек.

ИСПАНИЯ

Спонтанното определение на насилието, дадено от един от интервюираните, е "да навредиш на някого по какъвто и да е начин".

Работейки по групи, участниците определиха четири различни вида насилие: физическо, психологическо, вербално и сексуално.

РУМЪНИЯ

Опитвайки се да дадат определение на насилието, някои участници го описаха като агресия срещу друг човек, несправедливост и зло. Един от участниците свързва думата "насилие" с червения цвят.

При прегледа на отговорите видовете насилие бяха групирани по-долу, придружени от примери, предоставени от участниците:

- Физическо насилие: побой (шамари, синини, удари), щипане и бутане, бруталност, агресия
- Вербално насилие: ругатни, псувни, обиди, използване на прякори
- Психологическо/психическо насилие: дискомфорт пр страх, чувство за превъзходство над някого, тормоз по онлайн канали (напр. социални медии), разпространяване на слухове, заплахи
- Сексуално насилие: тормоз и злоупотреба

Тормозът беше споменат от повечето участници като отделна форма на насилие, включваща елементи от всички останали видове (дразнене, щипане и бутане, използване на прякори, разпространяване на слухове, игнориране или изключване от групи от връстници).

ВЪПРОС 9: БИЛИ ЛИ СТЕ НЯКОГА СВИДЕТЕЛ НА НАСИЛИЕ? ОТ КАКЪВ ТИП? НЯКОГА ЧУВСТВАЛИ ЛИ СТЕ АГРЕСИЯ И НЕ СТЕ БИЛИ В СЪСТОЯНИЕ ДА ГО КОНТРОЛИРАТЕ?

БЪЛГАРИЯ

Всички участници разкриха, че са ставали свидетели или са били свидетели на някаква форма на насилие. Много от тях обсъждат тормоза като ежедневие в училищната среда.

От друга страна, повечето респонденти разказаха истории за домашно насилие, без да се позовават на личен опит. По подобен начин се разказваше и за инциденти с насилие на обществени места, в които са участвали лица, употребили алкохол или други вещества, без да се правят каквито и да било лични връзки.

ЛАТВИЯ

Всички младежи признават, че са наблюдавали насилие.

Не мисля, че познавам човек в днешно време, който да не е преживял насилие. На всеки се е случвало да бъде подиграван или да бъде ядосан за нещо.

По-късно тя обясни, че насилието е изключително разпространено - толкова често, че повечето хора дори не го забелязват. Други интервюирани изразиха подобно наблюдение, а именно, че насилието е нормализирано до такава степен, че е почти невидимо".

Най-често срещаните форми на насилие, на които младежите са били свидетели, са емоционалното насилие и тормозът. Някои от тях са се опитали да се намесят и да помогнат на жертвата, като същевременно са признали, че подозират, че приятелите им не биха направили същото, ако са били тормозени.

Според интервюираните емоционалното насилие може да приеме много различни форми - някои ученици са тормозени заради сексуалната си ориентация, на други се подиграват, когато си боядисват косата, и т.н. Някои от интервюираните твърдят, че нежеланите съвети и критики също са форма на злоупотреба.

Двама участници признаха, че самите те са проявявали насилие към приятел. Те обаче не пожелаха да обяснят в пълни подробности ситуацията, като само споменаха, че макар да са осъзнали простъпката си и да са се извинили, възвръщането на доверието на този човек не е било успешно.

ИСПАНИЯ

В съответствие с констатациите от предишните държави всички участници във фокус групите в Испания съобщиха, че са били свидетели на насилие под някаква форма, най-вече в ролята на наблюдател, в училищна среда или сред приятели.

Когато бяха запитани за ситуации, които биха могли да стимулират насилствено или агресивно поведение от тяхна страна към други хора, повечето участници в дискусиата се въздържаха да отговорят; малцината, които отговориха, споменаха ситуации на гняв към братя и сестри или чувство на неуважение в училище.

РУМЪНИЯ

За разлика от предишните констатации, не всички участници в Румъния твърдят, че са били свидетели на някаква форма на насилие. Сред тези, които са били свидетели, някои признаха, че не са реагирали или са се намесили поради страх или неспособност да разберат случващото се.

Някои от участниците разкриха, че са участвали в актове на насилие или като оцелели, или като извършители.

ВЪПРОС 10: КАКВО СПОРЕД ВАС КАРА ХОРАТА ДА ПРОЯВЯВАТ ПОВЕЧЕ НАСИЛИЕ? ЕЛЕМЕНТИ КАТО: НЕРАВЕНСТВО, ПРЕДРАЗСЪДЪЦИ, ФАНАТИЗЪМ, ЕКСТРЕМИЗЪМ, ТОКСИЧНИ ВЗАИМООТНОШЕНИЯ И ДР. ПОМИСЛЕТЕ ЗА ИСТОРИИ НА ХОРА, КОИТО СА СЕ ПРОМЕНИЛИ ПРЕЗ ГОДИНИТЕ И ПОСТЕПЕННО СА СТАНАЛИ ПО-НАСИЛНИ.

БЪЛГАРИЯ

Отговорите бяха насочени предимно към чувствата на безнадеждност и нуждата да се чувстваш силен. Някои участници твърдяха, че има възможност за промяна чрез самоусъвършенстване.

Хората са много разочаровани от света около тях и губят надежда, а след това стават по-насилни.

Мисля, че някои хора са по-насилни от други, но това е нещо, което виждаш, когато пораснеш и можеш да се научиш, като например да се научиш да бъдеш мил и грижовен.

Мисля, че хората проявяват насилие по много причини, но в много случаи това е така, защото се чувстват безсилни и използват сила, за да се почувстват по-силни.

ЛАТВИЯ

Повечето участници смятат, че средата, в която човек е израснал, играе решаваща роля. Всъщност насилниците сами са били малтретирани (физически или емоционално) и следователно са били "програмирани" да бъдат агресивни. Те не знаят как да се държат по различен начин, защото са имали нелюбящи и неподкрепящи ги родители, които са ги

научили, че насилието е приемливо. Други твърдяха, че страхът, гневът, неудовлетвореността и други негативни емоции водят до насилие. Желанието да се чувстваш приобщен също може да накара някого да прояви насилие.

Интервюираните жени изтъкнаха, че момчетата като цяло са много по-насилни, защото не знаят как да се справят с емоциите си. Те твърдяха, че всеки има нужда да изразява чувствата си по някакъв начин и тъй като момчетата не знаят как да го правят, е по-вероятно да станат насилници.

ИСПАНИЯ

Подобно на латвийските респонденти, участниците в дискусията в Испания твърдят, че младежите, които са били жертви на подигравки или тормоз в училище, са склонни да прибягнат до насилие.

Като цяло обаче в дискусията преобладава идеята, че насилието е личностна характеристика, която е извън избора или самоконтрола.

РУМЪНИЯ

По време на мозъчната атака за корените на насилието румънските участници посочиха следното: токсични взаимоотношения (липса на един от родителите, семейни кавги); зависимости (употреба на алкохол и наркотици, хазарт); ниско образователно равнище; лошо финансово състояние; неравенство, женомразство, несправедливост, потискане или виктимизация; токсичен начин на мислене, негативни чувства (унижение, разочарование, гняв или дори адреналин), несигурност и липса на самочувствие.

Вероятно хората са агресивни, защото са били малтретирани от други хора. Смятам, че атмосферата и околните влияят на развитието на другите в обществото.

За съжаление някои хора избират да проявят насилие, когато се чувстват осъдени, обидени, дискриминирани или когато искат да постигнат нещо и не успеят.

В посока, различна от тази на останалите респонденти, един от участниците твърди, че насилието е необходимо за оцеляване във враждебна среда, каквато е училищната.

Мога да кажа, че с годините съм станал по-агресивен, но мисля, че така трябва да бъде. Училището е като джунгла, ти си жертва или хищник, няма как.

ВЪПРОС 11: КАКВО БИ ВИ ПОМОГНАЛО НАЙ-МНОГО В СИТУАЦИЯ НА НАСИЛИЕ? ПРЕДИ, ПО ВРЕМЕ НА, СЛЕД? ПО ОТНОШЕНИЕ НА ХОРА, НАГЛАСИ, РЕСУРСИ, ИНСТИТУЦИИ И Т.Н.

БЪЛГАРИЯ

Широкият спектър от реакции включваше реакция на заобикалящата среда на насилието чрез намеса или чрез оказване на подкрепа без пряко участие; разчитане на ефективната намеса на полицейските органи; осведоменост за наличната институционална подкрепа; самоутвърждаване чрез курсове по самозащита или друго обучение по бойни изкуства.

ЛАТВИЯ

Младежите изтъкнаха, че въпреки че страничните наблюдатели винаги трябва да се намесват и да помагат на жертвата, те също така заявиха, че това е възможно само при актове на емоционално насилие. Една от интервюираните жени твърди, че макар на теория да помага на жертвата, а не просто да игнорира насилието, това би било полезно за жертвата и би я накарало да се чувства подкрепена, въвличането в боя може да бъде опасно за свидетелката.

Младежите също така твърдяха, че тийнейджърите и децата трябва да бъдат подготвени за потенциални актове на насилие и как да реагират в такива ситуации.

Иска ми се някой да ме беше предупредил предварително, когато бях по-малък. (...) Ако някой беше говорил с мен по-рано, беше ми помогнал, беше ми показал какво да правя, може би нямаше да свърши така. (...) Ако някой ми беше казал какво да правя, когато някой те нарича с имена, плюе ти в лицето, рита те... но на малките деца не се говори за това, това не е забавна тема и никой не обича да говори за това. И затова то се случва толкова често, защото никой не знае как да спре насилието. Никой не говори за него.

Твърди се, че обществената осведоменост по въпроса за насилието, определението и степента на вредата, която едно поведение може да причини, е от основно значение за затягане на общественото отношение към насилието.

ИСПАНИЯ

Отговорите на участниците бяха фокусирани върху посредничеството на близките (семейство или приятели) и самоконтрола при прекратяване на насилствения акт.

РУМЪНИЯ

Румънските респонденти са единствените, които изглежда са взели предвид времевия аспект при определянето на механизмите за подкрепа срещу актове на насилие. През тази перспектива отговорите могат да бъдат групирани, както следва:

- Преди (превенция): повишаване на обществената осведоменост чрез образователни предавания, игри без насилие и т.н.; насърчаване на по-добра комуникация и чувство на доверие; преодоляване на утвърдени социални нагласи на безразличие, дискриминация, критика
- По време на: посредничество чрез обсъждане и с двете страни в конфликта, с акцент върху подпомагането на извършителя да се изправи пред причините и да разбере последиците от поведението си; съобщаване на инцидента на някой от семейната среда или на възрастен човек като цяло, на полицейските органи, на доверени лица като учители и професионалисти с опит в областта на насилието, като психолози, за подкрепа или намеса. Един от интервюираните предполага, че конфронтацията с извършителя може да помогне за неговото успокояване и прекратяване на акта на насилие.
- След: строги процедури за наказване на извършителя, за да се предотвратят бъдещи инциденти

За отбелязване е, че един от респондентите настоява, че насилието е човешка черта и следователно не е възможно да се премахне това явление, а по-скоро да се намали степента му.

ВЪПРОС 12: ОТ КАКВИ ИНСТРУМЕНТИ, РЕСУРСИ ИЛИ ОБУЧЕНИЕ БИХТЕ ИМАЛИ НУЖДА, ЗА ДА СЕ БОРИТЕ С НАСИЛИЕТО/ДА ГО ИДЕНТИФИЦИРАТЕ ИЛИ ДА ГО ПРЕДОТВРАТИТЕ?

БЪЛГАРИЯ

Докато в началото участниците споменават повече за обучение по бойни изкуства, след това се обръщат повече към по-подкрепящите системи - на приятелите и семейството, на правителството и местните власти.

По време на дискусията беше подчертана необходимостта от повече информираност за това как да се предотврати насилието и да се идентифицират местата, предоставящи подкрепа в случаи на насилие.

ЛАТВИЯ

Участниците не посочиха конкретни политики или институции, които биха могли да предотвратят насилието. Вместо това те твърдяха, че всички - деца, родители и учители - трябва да бъдат по-добре информирани за понятието "насилие". Те обясниха, че много хора,

включително и насилниците, дори не знаят какво е насилие или смятат, че насилието може да бъде само физическо, но не и емоционално, например, така че дори не осъзнават, че са упражнявали насилие. Респондентите твърдят, че насилието е дотолкова нормализирано в латвийското общество, че дори хора с добри намерения се обръщат към насилието, защото нямат адекватни умения за разрешаване на конфликти или не знаят как да се справят с негативните си емоции. Според тях децата трябва да бъдат по-добре образовани за формите на насилие, така че постепенно да разберат, че има определени граници, които човек не може да престъпва.

Други твърдяха, че насилието започва много рано - още в детската градина - така че единственият начин то да бъде предотвратено е чрез обучение на родителите. Младежите твърдяха, че насилието е нещо, което хората научават от възрастните около тях, които учат децата, че насилието е приемлива реакция при конфликти. За да бъде избегнато насилието, усилията за превенция трябва да започнат от родителите и учителите - възрастните трябва да спрат да злоупотребяват, за да се спре цикълът на насилието. Ако обаче насилието продължи да се нормализира и хората не се научат как да обработват емоциите си по здравословен начин, злоупотребата ще продължи да бъде част от съвременното общество.

ИСПАНИЯ

Участниците бяха помолени отново да се разделят на групи и да изготвят списък с инструменти, ресурси или обучения за борба с насилието/предотвратяване на насилието. Най-често повтаряните отговори за предотвратяване на насилието в тяхната възрастова група бяха обучението по самоконтрол, предвидено като част от училищната програма, и програмите за борба с тормоза.

По отношение на насилието сред възрастните се смята, че по-строгите закони допринасят за предотвратяването на насилието. В тази светлина легализирането на оръжията също беше предвидено като вредно за тази цел.

РУМЪНИЯ

Като ключов ресурс за превенция или справяне с насилието участниците съобщиха за възможността да потърсят помощ от компетентните органи и да си осигурят достъп до професионална подкрепа от терапевт.

Други отговори включват: поведенчески качества, като търпение и разбиране, съсредоточеност и емоционална интелигентност; значението на формалното и неформалното образование за повишаване на осведомеността и осигуряване на обучение за това как да се разпознават различните видове насилие и да се обръщаме към насилниците; възможности за обсъждане с връстници, които са се сблъскали с подобна ситуация; помощ от компетентните органи; пряка и ефективна комуникация с извършителя; дълбоко разбиране за това как хората могат да се научат да съжителстват и да търпят различни мнения.

ВЪПРОС 13: СМЯТАТЕ ЛИ, ЧЕ ИМА АДЕКВАТНА ПОДКРЕПА ОТ СТРАНА НА ОБЩИНАТА/ДЪРЖАВАТА/ПРАВИТЕЛСТВОТО ЗА ПРЕВЕНЦИЯ НА НАСИЛИЕТО, БЛАГОСЪСТОЯНИЕТО? КАК ПРАВИТЕЛСТВОТО МОЖЕ ДА ПОМОГНЕ?**ЛАТВИЯ**

Всички интервюирани бяха единодушни, че не се оказва адекватна подкрепа за превенция на насилието или за подобряване на благосъстоянието. Въпреки че всички младежи си спомняха поне една лекция за насилието, която е била изнесена от гост-лектор, те твърдяха, че съдържанието е било с лошо качество и абсолютно безполезно. Обикновено лекциите са били много теоретични, като просто са обяснявали кои са различните форми на насилие със списъци с номера на кризисни телефонни линии, които младежите могат да използват. Нямаше практически упражнения, дискусии, семинари или каквото и да било взаимодействие с аудиторията. Интервюираните твърдят, че успешното обучение за превенция на насилието трябва да се провежда често - поне веднъж годишно, в него трябва да се говори за по-неудобни теми (като сексуалното насилие) и то не трябва да се използва като заместител на друг клас. Вероятно този подход създава у учениците впечатлението, че темата не е толкова важна, така че е безопасно да игнорират лектора, докато приоритизирането на лекцията и подобряването на нейното съдържание би било по-полезно.

Освен това, когато бяха попитани за подкрепата от страна на преподавателите, всички интервюирани признаха, че не получават помощ от преподавателите, когато изпитват злоупотреба. Много малко от тях биха били склонни да се обърнат към учител, защото предишният опит ги е научил, че учителите обикновено отхвърлят преживяванията им или просто им казват, че младежите "трябва да се борят" с насилника. В резултат на това липсата на подкрепа от страна на учителите кара младежите да се чувстват по-малко сигурни и защитени в училищна среда.

В същото време много от участниците похвалиха различните неправителствени и младежки организации, които работят с насилието и се опитват да подобрят благосъстоянието на младежите.

ИСПАНИЯ

Участниците не бяха сигурни каква подкрепа се предоставя от тяхната община/държава, но смятаха, че каквато и да е тя, тя не е достатъчна.

РУМЪНИЯ

Съществува широк консенсус относно липсата на адекватна институционална подкрепа в борбата с проявите на насилие. Подчертана бе необходимостта от често практическо обучение, както и желанието за по-активно участие на държавните органи в ситуациите на насилие и в социалния живот на младежите като цяло. От друга страна, беше изтъкнато, че осигуряването на правоприлагане чрез налагане на глоби или други форми на финансови

наказания може да послужи като възпиращ фактор за бъдещи актове на насилие. Беше спомената и ключовата роля на образованието и специалистите, предлагащи подкрепа под егидата на училището (като училищните съветници).

ВЪПРОС 14: КАКВО ВЛИЯНИЕ СПОРЕД ВАС ОКАЗВА НАСИЛИЕТО ВЪРХУ БЛАГОСЪСТОЯНИЕТО? ОТ ЛИЧНА ГЛЕДНА ТОЧКА, НАСИЛИЕТО СПРЯМО ТЯХ ИЛИ ХОРАТА ОКОЛО ТЯХ ВЛИЯЕ ЛИ В ПО-ГОЛЯМАТА СИ ЧАСТ НА БЛАГОСЪСТОЯНИЕТО ИМ?

БЪЛГАРИЯ

Насилието е свързано с усещането за заплаха или опасност при практикуването на определени дейности или при пребиваването на определени места. В случаите, когато присъствието на такива места е задължително (напр. в училище), преобладаващите чувства на страх могат да попречат на концентрацията върху съответните дейности.

Участниците се съгласиха, че насилието е много силен възпиращ фактор за благосъстоянието.

ЛАТВИЯ

Подобно на българските респонденти, интервюираните в Латвия се съгласиха, че насилието оказва силно негативно влияние върху благосъстоянието на човека; имаше обаче известни разногласия относно конкретното въздействие на насилието върху жертвата. Някои участници смятат, че жертвите на насилие са склонни да се обвиняват за случилото се и да започнат да се притесняват, че насилието ще се повтори. Други, изхождайки от личния си опит, твърдяха, че жертвите стават по-резервирани, тихи и срамежливи с повишена тревожност, която продължава дълго време.

Дори ситуациите, в които насилието е било наблюдавано и преживяно лично, могат да имат тежко въздействие върху благосъстоянието на човека. Свидетелството на насилие води до натрупване на гняв заради наблюдаваната несправедливост и чувство за безсилие.

ИСПАНИЯ

В съответствие с предишни констатации испанските респонденти потвърдиха идеята, че лицата, които са изложени на редовно насилие, е вероятно да окажат дълбоко въздействие върху тяхното благосъстояние.

РУМЪНИЯ

В съгласие с всички останали респонденти, румънските участници се задълбочиха върху пагубното въздействие на насилието върху благосъстоянието на човека, като поставиха акцент върху емоционалния стрес, страха, неспособността да се доверяват на другите и

намаляването на самочувствието, които жертвите на насилие често изпитват. Някои респонденти подчертаха, че травмата, последвала акт на насилие, може да беляже човека за неопределено време, като повлияе на способността му да изпитва радост или щастие, да развива лични отношения или да се освободи от негативните и тревожни мисли.

Един от интервюираните обаче се отклони, като отказа да признае неизбежната връзка между насилието и ниското ниво на благосъстояние.

ВЪПРОС 15: АКО БЯХТЕ ПОЛИТИК, ПРЕДЛОЖЕТЕ 1 ПРОМЯНА, КОЯТО БИ УКРЕПИЛА БЛАГОСЪСТОЯНИЕТО, И 1 ПРОМЯНА, КОЯТО БИ ДОВЕЛА ДО БОРБА С НАСИЛИЕТО СРЕД МЛАДИТЕ ХОРА. КАКВА ПРОМЯНА БИХА ИСКАЛИ ДА ВИДЯТ ТЕ, КОЕ Е НАЙ-НЕОБХОДИМО ЗА ТЯХ?

БЪЛГАРИЯ

Укрепване на благосъстоянието: По-малко училищен натиск чрез намаляване на броя на държавните изпити, които изискват умения за решаване на тестове, а не задълбочено учене; създаване на повече свободни възможности за релаксиращи и забавни дейности.

Борба с насилието сред младите хора: Конфигуриране на пространство, в което институционалните участници могат да стартират кампании за превенция и да предлагат подкрепа на жертвите. То трябва да се намира в центъра на града и да е много видимо и достъпно, като първа точка за контакт.

ЛАТВИЯ

Укрепване на благосъстоянието: безплатен достъп до психолог и обяснение защо сесиите са полезни за всеки.

Борба с насилието сред младежите: редовни лекции, които учат да се разпознават и да се справят с емоциите, биха предотвратили евентуални изблици на насилие сред децата, които са склонни към насилие.

ИСПАНИЯ

Укрепване на благосъстоянието: Да се отделят повече средства за извънкласни дейности, особено в по-бедните квартали, където децата може да нямат какво да правят в следобедните часове и през уикендите и може да не се чувстват в безопасност у дома.

Борба с насилието сред младите хора:

- Създаване на закон, който да задължава учителите да предприемат нещо, ако станат свидетели на насилие (това беше повторено два пъти) - някои от участниците заявиха, че понякога учителите са пасивни, когато станат свидетели на тормоз или подозират,

че ученик е подложен на насилие, и че това е много обезкуражаващо за един млад човек.

- Да се вкарват в затвора родителите, които удрят/насилват децата си, и да не им се позволява да ги виждат повече - един от участниците беше много откровен по този въпрос и смяташе, че няма значение дали са родители, ако са насилници, трябва да отидат в затвора.

РУМЪНИЯ

Укрепване на благосъстоянието: създаване на паркове и други места за отдих; промяна в подхода на образователната система - от множество изпити към други начини за развиване на уменията; увеличаване на участието в дейности, които носят щастие и укрепват самочувствието; гаранции за достоен живот, например чрез навременно получаване на заплата.

Борба с насилието сред младежите: строгост при създаването и прилагането на законодателната рамка срещу извършителите на престъпления; организиране на срещи с хора, които са преживели насилие, както и с местни и държавни участници като демонстрация на подкрепа.

ИНТЕРВЮТА С МЛАДЕЖИ ОТНОСНО ВЪЗПРИЕМАНЕТО НА НАСИЛИЕТО И БЛАГОСЪСТОЯНИЕТО

(Въпроси за интервютата в ПРИЛОЖЕНИЕ)

В този раздел на изследователския документ се анализират интервютата с младежи и младежки работници. Целта на този подход е да се придобие още по-голяма представа за възприемането на насилието и благосъстоянието. Отговорите от интервютата на младежите са обобщени, а консенсусът е описан заедно с преките цитати. Интервютата на младежките работници са с преки откъси.

БЪЛГАРИЯ

В България 6 младежи бяха помолени да отговорят на 16 въпроса относно възприятията им за насилието и благосъстоянието. Най-младият участник беше на 13 години, а най-възрастният - на 18. Трима от тях са от столицата на България, София. 3-ма от други градове в България. Интересно е, че един от участниците реши да отговори на интервюто под формата на разказ за преживяното от него насилие. Участникът отговори на всички въпроси, а части от разказа му бяха използвани при описанието на отговорите по-долу.

Младежите възприемат насилието като всичко, което поставя даден индивид в опасност в полза на друг. Също така всичко, което държи индивида под контрол на някой друг. Действия, които идват от един човек и карат друг да се чувства уплашен или наранен. То може да бъде физическо или психологическо, но винаги причинява вреда от една страна на друга, дори ако едната страна се състои от повече от един човек. Насилието има различни форми и размери. Участник № 3 отбелязва, че "свеждането му само до физическия акт на нападение подценява както неговите последици, така и първоначалните провокации".

На въпроса кои видове насилие са най-често срещани при тях, почти всички отбелязват, че физическото и вербалното е най-често срещано, като примерите са от училищния тормоз и домашното насилие. Това се вижда и в следващия въпрос, в който ги питат къде виждат случаи на насилие. Най-често срещаните места са училищата им - сред съучениците - и вкъщи, като например семейни спорове и агресия с насилие. Освен това, когато са запитани на кои видове насилие е най-вероятно да бъдат изложени в техните общности, те отново отбелязват училището и дома, а в някои случаи и на обществени места и в обществения транспорт. По-конкретно, те споменават, че психологическото/вербалното насилие е видно в училищата, където се проявява като обиди или подигравки с външния им вид и омаловажаване.

Освен това младежите бяха попитани как реагират хората около тях, когато станат свидетели на актове на насилие. В смисъл дали има някакви реакции, дали някой се намесва или съобщава за инцидентите. Всички те отговориха, че никой не реагира по начин, който да ги накара да се намесят. Те или се смеят, или се държат така, сякаш не го виждат, както и просто го наблюдават, без да действат. Участниците също така заявиха, че в повечето случаи не са се намесвали, като само двама участници заявиха, че няколко пъти са се опитвали да спрат актове на насилие физически, но не са успели. Участниците също така твърдят, че са се страхували да се намесят. Младежите също така отговориха, че не познават начини за съобщаване на подобни инциденти, освен на полицията и може би на учителя, когато те се случват в училищна среда.

Преминавайки към благосъстоянието, консенсусът от интервюто е, че младежите са наясно с концепцията за благосъстоянието и се съобразяват с нея, но не с увереност. Те го описват като това, че не трябва да се притесняват за нищо и че са в мир със себе си. Други го описват като добър дом и добри приятели. Участник 5 казва: "Това е да се чувстваш добре със себе си, да намериш нещата, които те карат да се чувстваш щастлив. Хората имат различни виждания за това, но за мен това са спокойствието, домашните любимци, четенето на книги, намирането на време за разходки. Чувствам се добре и когато съм изпълнила всички задачи, които се очаква да изпълня".

На въпроса дали е важно да се грижат за благосъстоянието и дали предприемат стъпки за неговото актуализиране, всички младежи единодушно се съгласяват, че то е важно. Изглежда обаче, че те срещат някои трудности, когато се опитват да го реализират, като например участник 4: "Опитвам се, но не мисля, че правя нещо правилно".

Може би повече информация може да се извлече от факторите, които пречат и възпрепятстват благосъстоянието на младите хора. Когато бяха запитани, те отбелязаха, че образованието отнема много от времето им и оказва голям натиск върху тях да се справят отлично, да имат извънкласни дейности и академичен успех, което може да отнеме доста време.

Въпреки това, когато бяха попитани кое е единственото нещо, което правят и което може да подобри ситуацията около тях или действие за тях самите, повечето от тях отговориха, че се опитват да правят хората щастливи, като се усмихват или са до тях, избягват конфликти и подкрепят приятелите си. Участник 2 каза: "Опитвам се да се усмихвам на хората, да ги накарам да се чувстват добре. Това кара и мен да се чувствам добре. Помагам, когато мога, например на майка ми в домакинската работа. Понякога съм бил доброволец и съм почиствал, за да помогна на околната среда". Участник 1, който се фокусира предимно върху себе си, каза: "В трудни моменти се откъсвам от себе си. Свършеното е по-добре от перфектното. Понякога си позволявам допълнителна храна, но се опитвам да не го правя, за да не развия нездравословни механизми за справяне".

И накрая, когато бяха попитани за едно нещо, което могат да направят в идеалния случай, за да подобрят нещата в общността, общата тема в отговорите беше да се образова и да се повиши осведомеността за насилието и за съпричастността. По този начин хората биха били по-чувствителни и отворени за изслушване, вместо да се стига до конфликти. Други отговори включваха хората в тяхната общност да станат по-толерантни и по-малко фанатични. Участник 6 обобщи добре въпроса, като каза:

Има неща, които можем да направим, за да бъдем по-добри към околната среда и един към друг. Хората трябва да бъдат по-чисти и да не изхвърлят боклука си в природата, а ние трябва да защитаваме дърветата, защото те са белите дробове на нашата планета. И хората трябва да се грижат един за друг, а не да се нараняват, за да може светът да бъде спокоен и приятен за живеене.

РУМЪНИЯ

В Румъния бяха проведени 6 интервюта с участници от селските райони на Румъния (подобно на събраните демографски статистически данни от въпросника). Най-младият участник беше на 13 години, а най-възрастният - на 16 години.

Когато бяха попитани за възприемането на насилието, общите отговори бяха предимно физическо и психическо/вербално и някои споменавания на сексуално насилие. След това те заявяват, че това са и най-често срещаните видове насилие, които засягат тяхната местна среда, по-конкретно на улицата и в училищата. Следователно те бяха споменати изключително, когато бяха попитани какъв вид насилие е най-вероятно да видят в тяхната общност, например в училище и в семейството.

Четирима от шестте младежи заявиха, че са се намесвали, когато са се сблъскали с актове на насилие, като твърдяха, че са се чувствали "приятно", че са се намесили, както заяви участник 1: "Направих го! Веднъж видях как едно момче удря едно момиче и отидох там, за да ѝ помогна. Чувствам се толкова добре, като знам, че съм ѝ помогнал" и участник 2 "Да, намесвал съм се при актове на насилие, най-често за да спра някой от съучениците си да пострада". Въпреки че повечето от младежите са се намесвали в актове на насилие, повечето от тях също така заявиха, че страничните наблюдатели не правят нищо, за да се намесят, и в повечето случаи се опитват да не обръщат внимание на това. Нещо повече, всички младежи заявиха, че са напълно наясно с начините за докладване на насилие.

По темата за благосъстоянието всички участници заявиха, че са наясно с него и го свързват със способността да поддържат в ред своите житейски дела и да имат приятели и семейство. Те го описват като много положително чувство, което е синоним на щастие и спокойствие. Мир в контекста на липсата на насилие. Всички те продължават, като отбелязват, че той е много важен за тях и предприемат стъпки за постигане на благосъстояние.

На въпроса кои са факторите, които възпрепятстват благосъстоянието им, младежите посочват бедността и социалната среда като най-големи проблеми. Това може да са проблеми с техни връстници или хора, които имат голямо влияние върху други хора. Бедността влияе върху нивото на образование, както и върху разглеждането на благосъстоянието като по-нисък приоритет в сравнение с храната и комуналните услуги. Въпреки това всички младежи заявиха, че единственото нещо, което всъщност правят, за да подобрят нещата, е да бъдат добри, да отделят време за себе си и, надявам се, да накарат хората около тях да се чувстват по-добре, като например участник 4: "Нещото, което правя, за да направя нещата около мен или за мен по-добри, е за себе си да бъда по-добър със света около мен".

И накрая, ако можеха да променят едно нещо, което би подобрило нещата в тяхната общност, бяха споменати образованието и комуникацията, както и значението на порицаването на извършителите, за да не повтарят актове на насилие, като същевременно се подчертаваше значението на разясняването на причините, поради които тези актове не са добри. Участник 3 също така добави: "Ако можех да направя промяна, за да подобря нещата, бих създал някои правила, при които хората да се чувстват свободни, но и защитени от хора, които могат умишлено да наранят другите в училище или извън него".

ИСПАНИЯ

В Испания бяха проведени 6 интервюта с участници от по-малките градове на Испания. Най-младият участник беше на 14 години, а най-възрастният - на 18 години.

На въпроса какво възприемат като насилие, участниците заявиха, че това е всичко, което причинява вреда или кара някой друг да се чувства зле, и уточниха, като споменаха психическо и физическо насилие, но не и други видове. Това следва отговорите им по отношение на това кои са най-често срещаните видове насилие, които засягат тяхната местна общност, където те отговарят предимно физическо, психологическо и вербално.

Младежите заявиха, че повечето случаи на насилие се случват в гимназията, на улицата и там, където се срещат тийнейджърите, като всички те са психологическо и физическо насилие. Освен това повечето от младежите твърдят, че в повечето случаи те не се намесват. Участник 4 обаче изтъква въпроса за подкрепата на общността: "Това зависи от хората. В селото, ако човекът е важен или не, познат и непознат човек, те ще защитят познатия човек. Близките групи се подкрепят една друга."

Изненадващо, въпреки че повечето хора в тяхната среда не се намесват, когато са изправени пред актове на насилие, всички младежи от това проучване заявяват, че са се намесвали или като са давали съвети на приятели, които живеят далеч от тях, или като са се учили как да разрешават конфликти и са заемали позицията на посредник. Участник 5 заявява: "В гимназията е имало тормоз, аз съм се застъпвал за другите. Ако се случи на мен, просто отминавам, защото това подхранва съзнанието на насилниците". И накрая, младежите, когато не се намесват, разчитат на своите родители/семейство и учители. Това се свързва с предишните отговори за това къде най-често виждат прояви на насилие, поради което съобщават за тях на фигурите, които са най-близо до тази среда.

Продължавайки с описанието и осъзнаването на благосъстоянието, младежите го свързват с това да се чувстват комфортно, щастливо и да са спокойни за себе си. Както заяви Участник 2: "Да си щастлив и заобиколен от хора, които те подкрепят", а Участник 1: "Усещането, че не си изключен, че искат да бъдат с теб. Да се чувстваш включен, да си спокоен, без стрес.". Освен това всички младежи установяват, че грижата за тяхното благосъстояние е много важна за тях и те предприемат стъпки за постигане на своето ниво на благосъстояние. Или чрез намиране на подкрепящи ги приятели, или като са честни с хората около тях и със себе си. Намират безопасно пространство, където не са осъждани и няма нужда да се крият. Също така участник 5 заявява: "Искам да постигна целите си и да се чувствам самореализиран. И да се наслаждавам на това, което правя."

Продължавайки нататък, младежите твърдят, че факторите, които оказват негативно влияние върху благосъстоянието им в техните общности, са най-вече социалната среда и в някои случаи фанатизмът. Те твърдят, че това, че не се чувстват приети заради своята идентичност, пречи на благосъстоянието им. Участник 4 също така заявява: "Малцинствените групи получават много обиди; те нямат социални помощи. Обществото като цяло." На въпроса какво всъщност биха могли да направят, за да подобрят нещата за хората около тях и за себе си, отговорите им бяха доста разнообразни. Участник 1 заявява: "Искам да създам канал в YouTube, който да помага на хората с диабет, хранене, съвети.", а участник 5: "Опитвам се да бъда себе си, да вдъхновявам другите, да им помагам, където мога, и да бъда член на моето общество.". Други участници казват, че проявяват уважение и помагат на хората, които са сами.

И накрая, когато бяха попитани дали в идеалния случай биха могли да променят едно нещо в своята общност, което би направило нещата по-добри, участниците се съсредоточиха върху създаването на среда, в която хората могат да бъдат гласовити и непредубедени и която няма да съди другите въз основа на икономическия статус и външния вид. Участник 2 заявява: "Да образоваме децата повече по различни въпроси: за това, че са различни един от друг, да ги образоваме как да не нараняват другите, за да осъзнаят това."

ЛАТВИЯ

В Латвия бяха интервюирани 5 младежи от градове в Латвия. Най-младият участник беше на 14 години, а най-възрастният - на 18 години.

Когато бяха попитани за това как възприемат насилието, къде го виждат най-често и кои видове насилие са най-разпространени, младежите се съгласиха, че нараняването на хора - както физическо, така и емоционално, както и изнасилването и сексуалното насилие се считат за насилие. Една от участничките обаче призна, че разбирането ѝ за насилие се върти около физическото насилие и че не ѝ е хрумвало, че дразненето, подигравката, тормозът и т.н. могат да се считат за насилие.

Говорих със сестра ми за интервюто и бях шокирана, когато тя каза, че насилието може да бъде и емоционално. Винаги съм си мислела, че думата "насилие" се използва само за описание на физическо насилие.

От друга страна, други участници изтъкнаха, че насилието е изключително широко понятие, което може да включва и болка, несигурност, ниска самооценка, както и злоупотреба. Интересно е, че сексуалното насилие беше споменато само от един участник, който го посочи като един от първите примери за насилие, за разлика от останалите участници.

След това всички участници са наблюдавали насилие в някакъв момент от живота си, обикновено в училище. Най-типичният вид насилие е бил тормозът, с изключение на един участник от мъжки пол, който е преживял и физическо насилие, когато се е сбил. Друга участничка също е била жертва на домашно насилие от страна на майка си. Както посочват участниците, емоционалното насилие е било често срещано както сред момичетата, така и сред момчетата.

На въпроса дали хората се намесват, когато станат свидетели на актове на насилие или са наясно с тях, младежите отговориха, че в Латвия актовете на насилие обикновено се игнорират - както от възрастните, така и от младежите. Така например една от участничките описва момент, в който е била подложена на тормоз, докато е пътувала в автобус. Всички около нея не са обърнали внимание и не са се намесили, което е оставило момичето да се чувства

беззащитно. По подобен начин тормозът често се пренебрегва и в латвийските училища или дори други хора могат да се присъединят и да се смеят заедно с насилника. Според младежите учителите също не се намесват - тяхната липса на ангажираност беше оценена негативно от всички участници, които изразиха мнение, че трябва да е отговорност на учителите да помогнат на жертвата.

Въпреки това повечето младежи са се намесили в актове на насилие. Понякога са го правили, защото са се подигравали на техния приятел, а в други ситуации са го правили просто защото са смятали, че така е правилно. Въпреки това младежите признават, че това не е било лесно решение: "Искам да помогна, но в този момент се страхуваш, че насилникът, който малтретира другия, ще направи същото и с теб". В същото време младежите подчертаха значението на намесата. Както твърди едно момиче, отговорност на всички е да не пренебрегват моментите на несправедливост и насилие, а вместо това да помогнат на жертвата.

Преминавайки към благосъстоянието, младежите имаха малко по-различни гледни точки относно определението за благосъстояние. За някои от тях благосъстоянието означава липса на стрес и тревожност, чувство за щастие и сигурност, а за други - възможност да се развиват в здравословна среда с хора, които те уважават. Всички участници се съгласиха, че грижата за собственото благосъстояние е от решаващо значение. Както те обясниха, пренебрегването на грижата за себе си би довело до лошо самочувствие и човек може да се почувства изключен от ежедневието. Други твърдяха, че потенциална последица може да бъде липсата на желание за живот и мисли за самоубийство. Или пък липсата на грижа за собственото благосъстояние може да доведе до намаляване на мотивацията да се прави каквото и да било.

Младежите твърдят, че са положили усилия да подобрят нивото на благосъстоянието си. Дейностите включвали разходка в гората, гледане на филми с пуканки, свирене на пиано или срещи с близки хора.

И накрая, когато младежите бяха попитани какво пречи или затруднява тяхното благосъстояние, най-често споменаваният фактор беше времето. Много младежи се подготвяха за изпитите си, затова всички те посочиха, че повече време за преговор, домашна работа и почивка би намалило нивото на стреса. Някои учеха в чужбина и им липсваха родителите и братята и сестрите. Други младежи са имали болни роднини, за които е трябвало да се грижат, така че това е изиграло определяща роля за тяхното благосъстояние. Но въпреки тези пречки всички участници оцениха благосъстоянието си като над средното, за разлика от участниците в дискусиите във фокус групите, които бяха много по-песимистично настроени към нивото на благосъстоянието си.

ИНТЕРВЮТА С МЛАДЕЖКИ РАБОТНИЦИ ОТНОСНО ВЪЗПРИЕМАНЕТО НА НАСИЛИЕТО И БЛАГОСЪСТОЯНИЕТО

Във всяка страна партньор бяха интервюирани по двама младежки работници, които отговориха на 15 въпроса. Те ще бъдат обозначени с MP1 и MP2 за всички страни.

БЪЛГАРИЯ

1. ОТ КОЛКО ГОДИНИ РАБОТИТЕ В ОБЛАСТТА НА МЛАДЕЖТА?

MP1: От две години работя професионално в областта на младежта. Но бях доброволец във фондация "ПУЛС" в продължение на 10 и повече години.

MP2: 13 години, от които работата с младежи от типа "върстници обучават върстници" беше около 6-7 години.

2. В КАКЪВ ТИП МЛАДЕЖКА ОРГАНИЗАЦИЯ РАБОТИТЕ?

MP 1: Фондация "ПУЛС" е регистрирана по Закона за юридическите лица с нестопанска цел като организация, извършваща общественнополезна дейност, насочена към развитие и утвърждаване на духовните ценности в гражданското общество, подпомагане на социалната интеграция и личностната реализация, както и към защита на човешките права. Фондация "ПУЛС" работи за свят без насилие, като предоставя помощ и подкрепа на хора, преживели насилие, и повишава чувствителността на обществото към проблема с цел премахване на формите на насилие в човешките отношения.

MP 2: Работила съм в доброволчески младежки клуб за превенция на насилието; в кризисен център за жертви на насилие; в дом за временно настаняване на деца, лишени от родителска грижа, а сега работя на денонощната национална телефонна линия за спешни случаи за деца.

3. С КОЯ ВЪЗРАСТОВА ГРУПА РАБОТИТЕ НАЙ-ЧЕСТО?

MP 1: Зависи от програмата. Понякога работя с деца в детска градина, но през повечето време работя с тийнейджъри на възраст между 13 и 17 години.

МР 2: 12-18 години

4. КЪМ КОЯ ДЕМОГРАФСКА ГРУПА ПРИНАДЛЕЖАТ (ПОВЕЧЕТО ОТ) ВАШИТЕ МЛАДЕЖИ?

МР 1: Западна България - област Перник (Перник, Брезник, Радомир), но имаме и доброволци от София.

МР 2: Повечето от тях са от малки градове и села, по-малко от големите градове и столицата.

5. МЛАДЕЖИТЕ ВЪВ ВАШАТА МЕСТНА ОБЩНОСТ СБЛЪСКВАТ ЛИ СЕ С НАСИЛИЕ? АКО СА, КАКЪВ ВИД НАСИЛИЕ?

МР 1: Мога да кажа, че младежите в моята общност се сблъскват с насилие - по-конкретно тормоз в училище (физически, емоционален, сексуален, психологически), кибертормоз и домашно насилие.

МР 2: Предимно тормоз; те се обаждат за собствените си проблеми, за проблемите на приятелите си - или че приятелите им също са подложени на тормоз, или че приятелите им може да са жертви на домашно насилие.

6. ДОВЕРЯВАТ ЛИ ВИ СЕ МЛАДЕЖИТЕ ИЛИ СЪОБЩАВАТ ЛИ ЗА ИЗВЪРШЕНО СРЕЩУ ТЯХ НАСИЛИЕ?

МР 1: По-често случаите на насилие достигат до нас чрез други възрастни, на които имат доверие - родители, учители или други възрастни, или чрез институции. Фондация "ПУЛС" работи активно в посока на това да обучава нашите доброволци как да разпознават насилието и как да се превърнат в тези доверени лица за своите връстници (как да оказват адекватна подкрепа на своите връстници). Също така в нашите обучения информираме младите хора към кого могат да се обърнат и какви са телефоните на доверие.

МР 2: Особено когато бях част от младежкия клуб за превенция на насилието, хората знаеха за това и се свързваха с мен, защото смятаха, че мога да помогна. От моя опит знам, че всеки е преживял някакъв вид насилие толкова много пъти, че това го прави десенсибилизиран към насилието, особено към по-малките актове на насилие. Подценява се психологическото насилие от страна на родителите към децата им, което се проявява в отнемане на свободи, изключително големи очаквания или строги наказания.

7. СТРАХУВАТ ЛИ СЕ МЛАДЕЖИТЕ ОКОЛО ВАС ОТ НАСИЛИЕ?

МР 1: Те често не разбират, че са в ситуация на насилие, и не винаги разбират, че са жертви на насилие. Те изпитват страх, но не знаят как да го изразят.

МР 2: Да, обикновено, поради естеството на работата ми.

8. КАТО МЛАДЕЖКИ РАБОТНИК ПРОВЕЖДАЛИ ЛИ СТЕ НЯКОГА СЕМИНАР ИЛИ УЪРКШОП, СВЪРЗАНИ С НАСИЛИЕТО?

МР 1: Да, повечето от семинарите, които съм водила, са свързани с правата на човека, различните форми на насилие и как да ги разпознаем и как да защитим себе си или другия от тях.

МР 2: Да, много. За превенцията на насилието обикновено подхождахме чрез самоанализ; дефиниране на насилието чрез дискусии и емоции; връзки между емоциите и насилствените действия. Работих с методика на фондация PULSE за работа с деца в предучилищна възраст по превенция на сексуалното насилие - тя се нарича "Моето лично тяло" и беше свързана с желаното & нежеланото докосване с акцент върху това как емоциите в тялото ни и познаването им, могат да посочат нашите граници. Друга тема, която намирам за интересна, е за срама и страха от обвинения в неправомерни действия при докладване на престъпления - това е нещо, което особено момичетата преживяват, когато са млади и уязвими; те биват обвинявани, че са виновни за сексуалното насилие, което преживяват.

9. СМЯТАТЕ ЛИ, ЧЕ ТОВА Е НЕОБХОДИМО ИЛИ НЕ?

МР 1: Да, особено когато говорим за това да научим младите хора как да го разпознават и да се предпазват.

МР 2: Проблемът е, че в много случаи това са еднократни дейности. В младежкия клуб се срещаме всяка седмица по 2 часа; след поредица от обучения в квартала с преобладаващо ромско население получихме голяма група доброволци от ромски произход в клуба. Те се присъединиха в 9-и клас и останаха до края на гимназията. Настъпиха наистина големи промени в оценките, поведението, ангажиментите и най-вече - нито едно от момичетата не се омъжи преди завършване на гимназията, въпреки че връстниците им се бяха оженили, а и родителите им правеха опити за това. Успяхме да поговорим с родителите и да им покажем обещанието в това момичетата да останат в образованието. Смятам, че всичко това имаше толкова голямо въздействие, защото това бяха непрекъснати усилия; те имаха подкрепа и имаха определен доверен възрастен, който да ги изслушва и да им дава съвети. Ако

това бяха 4 семинара, разпределени през цялата учебна година, не мисля, че щеше да има подобен ефект.

Опитахме се да направим нещо с по-добро продължение, като организирахме 2-часов семинар за превенция на насилието в класовете в училище и след това целодневно обучение с доброволци от всички класове, но се оказа изключително сложно, защото нямаше много средства. Мисля, че добрата алтернатива е смисленото проследяване, но когато нямаш одобрен, добре финансиран проект, това е трудно.

10. АКО СЪЩЕСТВУВАШЕ МЕТОДИКА, КОЯТО ПОКАЗВА НА МЛАДЕЖКИТЕ РАБОТНИЦИ КАК ДА ОБУЧАВАТ МЛАДЕЖИТЕ ПО ТЕМАТА ЗА НАСИЛИЕТО, БИХТЕ ЛИ Я ИЗПОЛЗВАЛИ?

МР 1: Да, в момента използвам този вид методология.

МР 2: В работата си комбинирам различни методологии, така че определено да.

Някои концепции като арттерапията, концепцията за резилианс, валдорфската педагогика (учене чрез природата, обучение чрез изкуство, учене в цикли; акцент върху детето като сложна личност, която се нуждае от развитие на ума, тялото и естетиката си заедно). Използвам и методики на някои организации, които следят от дълго време и знам, че ги тестват много.

11. КАК ОПИСВАТЕ БЛАГОСЪСТОЯНИЕТО НА МЛАДЕЖИТЕ?

МР 1: Всички млади хора заслужават да растат в безопасност и да се развиват добре.

МР 2: За мен благосъстояние е намиране на вътрешен остров, вътрешна стабилност, което означава, че каквото и да се случва навън, можеш да го преодолееш.

За младежите мисля, че това е най-вече външната сигурност и спокойствие. Тези, които се чувстват добре, имат доверен възрастен - било то родител, учител, член на семейството или дори някой външен, но възрастен, който ги изслушва, с когото могат да споделят и да не бъдат съдени, осмивани или подигравани. Ако нямат доверен възрастен, много деца тръгват по лош път.

12. ИМА ЛИ ДЕЙНОСТИ В МЛАДЕЖКИТЕ ОРГАНИЗАЦИИ, ЗА КОИТО РАБОТИТЕ, КОИТО ДОПРИНАСЯТ ЗА БЛАГОСЪСТОЯНИЕТО НА МЛАДЕЖИТЕ? ТВОРЧЕСКИ ЗАДАЧИ, ТЕРАПЕВТИЧНИ СЕСИИ, ПСИХОДРАМА, ДОБРОВОЛЧЕСКА ДЕЙНОСТ И ДР.

МР 1: Нашата мисия е да работим за защита и утвърждаване на правата на децата и за повишаване на тяхното благосъстояние. Ние потвърждаваме убеждението си в

правото на всички деца да бъдат защитени от всички форми на злоупотреба, negliжиране, експлоатация и насилие, както е записано в Конвенцията на ООН за правата на детето от 1989 г.

Ние работим пряко с деца и тийнейджъри, които са в риск или са жертви на всякаква форма на насилие. Нашият ЦЕНТЪР ЗА СОЦИАЛНА РЕХАБИЛИТАЦИЯ И ИНТЕГРАЦИЯ "ТАТЯНА АРСОВА" предлага комплексни услуги, насочени към подпомагане и подкрепа на младежи в риск, жертви на насилие, трафик и други рискови групи. Програмите предоставят комплексни услуги за психологическа, социална, правна и здравна грижа и подкрепа, преодоляване на последиците от преживяното насилие и мобилизиране на ресурси за преодоляване на ситуацията на зависимост, изграждане на нагласи и умения за равноправно общуване.

МР 2: Да, доброволческа дейност, арттерапия и др.

13. ОСИГУРЕНА ЛИ Е ДОПЪЛНИТЕЛНА ПОДКРЕПА ЗА ТЕЗИ ДЕЙНОСТИ? ОТ МЕСТНИТЕ ОБЩИНИ ИЛИ ДРУГИ НЕПРАВИТЕЛСТВЕНИ ОРГАНИЗАЦИИ, РЕЛИГИОЗНИ ИНСТИТУЦИИ И Т.Н.?

МР 1: Повечето услуги и програми не са делегирани от държавата или общината. Разчитаме много на подкрепата на общината (различни проекти) и на други неправителствени организации, с които работим в мрежа.

МР 2: Когато бяхме в младежкия клуб, наистина зависеше от училище до училище - някои училища никога не ни пускаха, други ни търсеха. Имахме проект, финансиран от фондация ОУК, в рамките на който пилотно бяха изградени 5 стаи на доверието в 5 училища, управлявани от доброволци на клуба. Някои от директорите толкова много го харесаха, че наистина допринесоха за стаите и ни подкрепиха да ги подобрим.

От страна на общината - не, обикновено няма подкрепа.

Други неправителствени организации са били най-големите ни поддръжници. Познаваме се взаимно, хората, които работят в тази сфера, и тъй като много пъти сме сами срещу общественото мнение, сме се подкрепяли взаимно с организации като Националния младежки форум, Националната мрежа за децата, Алианса за защита от домашно насилие.

14. КАКВА Е ВАШАТА РЕАКЦИЯ ПРИ СЛУЧАИ НА НАСИЛИЕ СРЕД МЛАДЕЖИ? УСПЯВАТЕ ЛИ ДА РАЗРЕШИТЕ КОНФЛИКТА, КОЙТО Е ДОВЕЛ ДО ТОВА?

МР 1: Реакциите на хората могат да се променят с течение на времето. Обикновено започвам да мисля какво бих могъл да направя, за да помогна, ако нямам контрол върху ситуацията. Първо, би трябвало да гледам на ситуацията от дистанция, без да се намесвам или да се опитвам да въздавам справедливост в този момент. Понякога трябва да сме неутрални в подобни ситуации, за да не добавяме още причини за борба. Ще запазя спокойствие и след това ще се опитам да ги разделя. Най-добре е да намеря подкрепа - друг човек, който може да застане до единия от младежите и да го успокои, докато аз правя същото с другия. Ще дам възможност на младежите да ми разкажат по свой начин какво се е случило (Насилието в общността кара тийнейджърите да чувстват, че не могат да се доверяват на хората и че винаги има някакъв таен план и им е трудно да се отворят). Ако и двамата младежи се успокоят, ще поговоря отново с тях заедно, за да видим къде е проблемът.

МР 2: Зависи от вида на насилието, от честотата на насилието и от това доколко детето е готово да предприеме действия.

На първо място, обикновено се фокусирам върху създаването на връзка с младежа, така че той да се чувства по-сигурен, особено когато става въпрос за домашно насилие. В моята сфера на дейност първо трябва да изслушвам и да показвам, че съм на разположение там, за да могат да се обадят обратно. Обикновено между изслушването и готовността на детето да сподели и с други хора, за да бъде случаят му открит, има разлика, защото има криза в мисълта "Ако е възможно някой да ме изслуша, защо никога досега не се е случвало?".

След това обикновено им разказвам какви стъпки могат да се предприемат, за да бъдат подкрепени, и как следват процедурите. Опитвам се да намеря доверен възрастен в живота им (чрез запитване от тяхна страна), но когато те нямат такъв, аз трябва да бъда това.

За най-сериозните случаи ги свързвам с Дирекцията за закрила на детето.

15. ПО-ВЕРОЯТНО ЛИ Е МЛАДЕЖИТЕ, КОИТО СА ЖЕРТВИ НА НАСИЛИЕ, ДА ИМАТ ПО-НИСКО НИВО НА БЛАГОСЪСТОЯНИЕ? КАК СЕ ВИЖДА ТОВА?

МР 1: Насилието над деца оказва въздействие върху здравето и благосъстоянието на децата, семействата, общностите и нациите през целия живот.

Насилието над деца може да увреди развитието на мозъка и нервната система, което води до дефицит на вниманието, хиперактивност, разстройство на поведението или други поведенчески разстройства; да доведе до негативно справяне и рисково за здравето поведение; ранно въвличане в употреба на алкохол, наркотици и тютюн; ниска интелигентност и образователни постижения; ниска ангажираност в училище и неуспех в училище; въвличане в престъпления; излагане на насилие в семейството; мисли за самоубийство; различни здравословни проблеми и хранителни разстройства и др.

МР 2: Да, особено тези, които са се сблъскали с продължително насилие или с по-тежки форми на насилие. В тези случаи виждате, че дори нямат концепция за "аз" или концепция за собственото си "аз" като стойностен човек. Например във временния дом за деца, лишени от родителска грижа, винаги можеш да разбереш кои деца са били малтретирани през целия си живот и кои - за кратък период от време, защото при продължително насилие те губят чувството си за себе си.

В случаите на тормоз в много случаи това е продължителното насилие - тъй като жертвите на насилие често пъти по-лесно стават жертви на друго насилие. Често пъти обаче училищните насилници са и жертви на насилие у дома - те се чувстват безпомощни например срещу родителите си и си го изкарват на по-слабите деца.

Има и такива, които дълго време са били жертви на домашно насилие - те започват да се бунтуват. Те растат насила и по фалшив начин - стават по-приспособими и имат "нос" за насилието, но и винаги си остават малките уплашени деца, които просто имат нужда да бъдат прегърнати и разбрани. Та как биха могли да бъдат "доверен възрастен", ако никога не са имали такъв и са станали възрастни, преди да са готови?

РУМЪНИЯ

Двама младежки работници бяха интервюирани и отговориха на 15 въпроса. Те ще бъдат обозначени с МР 1 и МР 2.

1. ОТ КОЛКО ГОДИНИ РАБОТИТЕ В ОБЛАСТТА НА МЛАДЕЖТА?

МР 1: Работя с млади хора от 2010 г. насам. Работих повече с тях през 2014-2016 г. в рамките на проекта "Мрежа от центрове за неформално образование в селските райони в Дамбовита".

МР 2: 25 години

2. В КАКЪВ ТИП МЛАДЕЖКА ОРГАНИЗАЦИЯ РАБОТИТЕ?

МР 1: Работя с млади хора в обществената библиотека в община с над 3000 жители

МР 2: Обществена библиотека

3. С КОЯ ВЪЗРАСТОВА ГРУПА РАБОТИТЕ НАЙ-ЧЕСТО?

МР 1: Работя повече с възрастовите групи 10-14 и 14-16 години.

МР 2: 8-14 Г.

4. КЪМ КОЯ ДЕМОГРАФСКА ГРУПА ПРИНАДЛЕЖАТ (ПОВЕЧЕТО ОТ) ВАШИТЕ МЛАДЕЖИ?

МР 1: Населението на община Рачиу наброява 3 464 жители. По-голямата част от жителите са румънци (98,44 %). Етническата принадлежност на 0,84 % от населението е неизвестна. От конфесионална гледна точка мнозинството от жителите са православни (97,11 %), а малцинство са адвентистите от седмия ден (1,79 %). YW 2: 12-16 години

5. МЛАДЕЖИТЕ ВЪВ ВАШАТА МЕСТНА ОБЩНОСТ СБЛЪСКВАТ ЛИ СЕ С НАСИЛИЕ? АКО СА, КАКЪВ ВИД НАСИЛИЕ?

МР 1: Да, младите хора в моята общност са изправени пред насилие! Видовете насилие, идентифицирани в общността, са: тормоз, вербално насилие, физическо насилие, домашно насилие, финансово насилие, кибертормоз. МЖ 2: Да, вербално и по-малко физическо насилие

6. ДОВЕРЯВАТ ЛИ ВИ СЕ МЛАДЕЖИТЕ ИЛИ СЪОБЩАВАТ ЛИ ЗА ИЗВЪРШЕНО СРЕЩУ ТЯХ НАСИЛИЕ?

МР 1: С времето изградих специална връзка с младите хора, с които контактувам всеки ден. Те ми се доверяват и споделят с мен преживяванията си, разказват ми как се държат колегите им с тях или как се държат различни възрастни, дали са обидени или ругани ... Обикновено чувам много истории, които не би трябвало да се случват.

МР 2: Да, младите хора се доверяват и обсъждат проблемите на групови срещи в библиотеката или насаме

7. СТРАХУВАТ ЛИ СЕ МЛАДЕЖИТЕ ОКОЛО ВАС ОТ НАСИЛИЕ?

МР 1: Да, младите хора около мен се страхуват от насилие. Някои от тях са жертви, защото са по-чувствителни, по-емоционални, нямат силата или образованието да поискат помощ, когато имат нужда от нея. Много от тях стават нападатели, без да

осъзнават, че правят нещо лошо на околните, защото не са образовани. Ако видят в семейната среда, че майката получава шамар или е проклета, те имат впечатлението, че това поведение е нормално и трябва да бъде възпроизведено.

МР 2: Младите хора се страхуват от насилието.

8. КАТО МЛАДЕЖКИ РАБОТНИК ПРОВЕЖДАЛИ ЛИ СТЕ НЯКОГА СЕМИНАР ИЛИ УЪРКШОП, СВЪРЗАНИ С НАСИЛИЕТО? АКО ОТГОВОРЪТ Е "ДА" - ЗА КАКВО Е БИЛ ТОЙ И КАКЪВ Е БИЛ ВИДЪТ НА СЕМИНАРА? АКО НЕ - ЗАЩО НЕ И БИХТЕ ЛИ ИСКАЛИ ДА ГО НАПРАВИТЕ?

МР 1: Да, организирахме семинари за насилието, имахме гости и полицейски служители, които разговаряха с децата за насилието. Организирахме ежегодни семинари, посветени на тормоза и кибертормоза.

МР 2: Организирахме няколко семинара, свързани с насилието, и два от тях бяха конкретни случаи, през които са преминали двама тийнейджъри от групата, случай на опит за сексуално насилие и случай на кибертормоз; в съответните семинари чрез ролева игра се опитахме да обясним възможно най-конкретно къде са сгрешили съответните тийнейджъри, но също и хората, които са причинили акта на насилие

9. СМЯТАТЕ ЛИ, ЧЕ Е НЕОБХОДИМ СЕМИНАР ИЛИ РАБОТНА СРЕЩА ЗА НАСИЛИЕТО/БЛАГОСЪСТОЯНИЕТО ИЛИ НЕ?

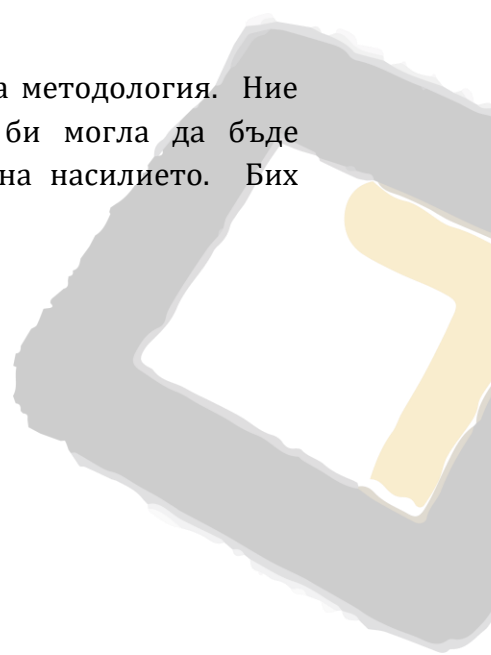
МР 1: Да, мисля, че е необходимо. Аз, като библиотекар, но и младите хора от общината, имаме нужда от повече информация за насилието!

МР 2: За да се предотвратят критичните ситуации, през които могат да преминат юношите, тези семинари са необходими.

10. АКО СЪЩЕСТВУВАШЕ МЕТОДИКА, КОЯТО ПОКАЗВА НА МЛАДЕЖКИТЕ РАБОТНИЦИ КАК ДА ОБУЧАВАТ МЛАДЕЖИТЕ ПО ТЕМАТА ЗА НАСИЛИЕТО, БИХТЕ ЛИ Я ИЗПОЛЗВАЛИ?

МР 1: Да, мисля, че всички библиотекари се нуждаят от такава методология. Ние влизаме в контакт с различни категории публика, която би могла да бъде насочвана/подпомагана чрез срещи/семинари по въпросите на насилието. Бих използвала методиката при работата с млади хора.

МР 2: Да, разбира се, че бих използвала тази методика

11. КАК ОПИСВАТЕ БЛАГОСЪСТОЯНИЕТО НА МЛАДЕЖИТЕ?

МР 1: Вярвам, че младите хора могат да достигнат ниво на благосъстояние, ако имат социално взаимодействие в живота си, ако се развиват хармонично, ако са обучени да водят здравословен начин на живот, ако им се помага да открият себе си, да опознаят собствените си силни и слаби страни.

МР 2: Бих описала това състояние на благосъстояние чрез чувството за сигурност, което децата имат, увереността, че в трудни случаи ще знаят как да се държат, и сигурността, че винаги когато имат проблем, могат да го обсъдят и решат в библиотеката.

12. ИМА ЛИ ДЕЙНОСТИ В МЛАДЕЖКИТЕ ОРГАНИЗАЦИИ, ЗА КОИТО РАБОТИТЕ, КОИТО ДОПРИНАСЯТ ЗА БЛАГОСЪСТОЯНИЕТО НА МЛАДЕЖИТЕ? ТВОРЧЕСКИ ЗАДАЧИ, ТЕРАПЕВТИЧНИ СЕСИИ, ПСИХОДРАМА, ДОБРОВОЛЧЕСТВО И ДР.

МР 1: Доста. Латвийската национална агенция има обучители, които се фокусират върху тези теми. Обучителите използват танцова терапия и изучаване на тялото. На общностно ниво са на разположение психотерапевти. Има достатъчно ресурси.

Младите хора се срамуват да поискат подкрепа, те не знаят каква е разликата между психотерапевти, младежки работници, психиатри и т.н.

МР 2: Да, има дейности, които допринасят за благосъстоянието на младите хора, терапевтични сесии, семинари, работилници чрез екскурзии, доброволчески акции.

13. ОСИГУРЕНА ЛИ Е ДОПЪЛНИТЕЛНА ПОДКРЕПА ЗА ТЕЗИ ДЕЙНОСТИ? ОТ МЕСТНИТЕ ОБЩИНИ ИЛИ ДРУГИ НЕПРАВИТЕЛСТВЕНИ ОРГАНИЗАЦИИ, РЕЛИГИОЗНИ ИНСТИТУЦИИ И Т.Н.?

МР 1: Да, в нашата общност има подкрепа за организирането на такива дейности. Библиотеката, църквата, училището и местната публична администрация са партньори, които участват и на които може да се разчита при организирането на такива семинари.

МР 2: Има подкрепа от страна на властите и икономическите оператори

14. КАКВА Е ВАШАТА РЕАКЦИЯ ПРИ СЛУЧАИ НА НАСИЛИЕ СРЕД МЛАДЕЖИ? УСПЯВАТЕ ЛИ ДА РАЗРЕШИТЕ КОНФЛИКТА, КОЙТО Е ДОВЕЛ ДО ТОВА?

МР 1: Предприемам действия всеки път, когато стана свидетел на случай на насилие, независимо от вида му. Опитвам се да изгледа нещата, да се опитам да ги накарам да

общуват, за да не се стигне до други по-сериозни неща. Когато има по-сериозни случаи, се обръщам към професионалисти, за да решат проблема.

МР 2: Когато имаше прояви на насилие, заедно с доброволния психолог се опитахме и успяхме да разрешим конфликтите и да ги сведем до минимум

15. ПО-ВЕРОЯТНО ЛИ Е МЛАДЕЖИТЕ, КОИТО СА ЖЕРТВИ НА НАСИЛИЕ, ДА ИМАТ ПО-НИСКО НИВО НА БЛАГОСЪСТОЯНИЕ? КАК СЕ ВИЖДА ТОВА?

МР 1: Да, младите хора с ниско ниво на благосъстояние могат да станат жертви на насилие. Те са нещастни, не общуват, не се социализират, пренебрегват ги, изоставят ги, не ги приемат в групите, изключват ги. И обикновено стават агресивни, опитвайки се да се защитят или да привлекат вниманието към себе си.

МР 2: Да, има младежи, които поради ниското материално или социално ниво в семейството се чувстват по-уязвими, в такъв случай се опитваме да ги приобщим към социалната държава чрез сентенцията, че могат да разчитат на нас като група, когато имат нужда.

ИСПАНИЯ

1. ОТ КОЛКО ГОДИНИ РАБОТИТЕ В ОБЛАСТТА НА МЛАДЕЖТА?

МР 1: 14

МР 2: 12

2. В КАКЪВ ТИП МЛАДЕЖКА ОРГАНИЗАЦИЯ РАБОТИТЕ?

МР 1: Градски съвет на Мадрид, социално-образователна програма Madrid Juventud. 16 района, във всеки район по едно място - някои от тях в младежки център, а други - на други места.

МР 2: НПО, Injuve като независим работник в курсове за обучение на доброволци.

3. С КОЯ ВЪЗРАСТОВА ГРУПА РАБОТИТЕ НАЙ-ЧЕСТО?

МР 1: Особено между 14 и 18 години.

МР 2: От 18 до 30 години и най-вече от 16 до 17 години.

4. КЪМ КОЯ ДЕМОГРАФСКА ГРУПА ПРИНАДЛЕЖАТ (ПОВЕЧЕТО ОТ) ВАШИТЕ МЛАДЕЖИ?

МР 1: Предимно ученици от гимназията. Разнообразие, много националности, миграционна история, родени в Испания с родители от други страни. Магреб, източноевропейски страни, латиноамериканци. По-малко хора 100% испанци. Непридружени непълнолетни от Магреба и Субсахарска Африка

МР 2: От всичко по малко, много хора в риск от изключване (необразовани, имигранти), а също и високообразовани. Двете крайности. Почти повече момичета, сравнително балансирано 60 % момичета.

5. МЛАДЕЖИТЕ ВЪВ ВАШАТА МЕСТНА ОБЩНОСТ СБЛЪСКВАТ ЛИ СЕ С НАСИЛИЕ? АКО СА, КАКЪВ ВИД НАСИЛИЕ?

МР 1: Да. Няколко от тях са имали проблеми с насилие въщи, имали са протоколи, на един му се е наложило да отиде в център ☹ Доста голям дискомфорт сред семействата.

Група със сексуално разнообразие, транссексуални хора, които са претърпели насилие на улицата. Двама от тях са се самонаранили. Веднъж една двойка във връзка с майка си. Случаи на токсични взаимоотношения на няколко места.

МР 2: Той не е засегнат от това в ежедневието. В някои от тях може да се усети, че искат да се еманципират по-рано, защото искат да си намерят работа. Те не го казват много ясно, защото не се разбират. Това е по-скоро психологическо, отколкото физическо. Има психологически тормоз, лоши отношения с родителите. Фактът, че са отпаднали от училище, е анекдотичен, защото е много често срещан.

6. ДОВЕРЯВАТ ЛИ ВИ СЕ МЛАДЕЖИТЕ ИЛИ СЪОБЩАВАТ ЛИ ЗА ИЗВЪРШЕНО СРЕЩУ ТЯХ НАСИЛИЕ?

МР 1: Всичко. Разработих дейности за свободното време, за да им дам пространство, да се опознаят и да придобият увереност, като всяко момче беше референт или аз, или моят партньор. Климат на откритост.

Без осъждане, нека се чувстват в безопасно пространство. Толерантност, време за задържане на чувствителна информация. Запазете хладнокръвие, бъдете отворени като професионалист, за да се справите с това, което ви идва наум. Не съдете. Изслушване. Задържайте човека.

В зависимост от ситуацията ежедневно, на всеки две седмици. Лесно е да се създаде климат, ако искат, те са там всеки следобед. Някои не ходеха на занимания, защото трябваше да учат, а аз идвах да говоря с тях, да бъда на разположение.

На 20-годишна възраст придружаване до други ресурси, подходящи за възрастта им. Лица, настанени в институции, които не са свикнали сами да управляват свободното си време.

МР 2: Някой пристига съвсем изгубен, приятел или партньор го е приютил, в този момент той започва да говори малко. Насочват ги към услугата на психолога-консултант. Службите за психологическо и учебно консултиране разполагат с отделни кабинети, като имат по-голяма свобода на изява.

7. СТРАХУВАТ ЛИ СЕ МЛАДЕЖИТЕ ОКОЛО ВАС ОТ НАСИЛИЕ?

МР 1: Няколко да. Не всички. Не се чувстваха в безопасност у дома, в определени моменти на улицата. Не са го изразявали много. Те дойдоха с това предупреждение. ГЖ 2: Младите хора се страхуват от насилие.

МР 2: Предполагам, че е така. Имигранти. Има неща, които усещаш, те не говорят за това открито

8. КАТО МЛАДЕЖКИ РАБОТНИК ПРОВЕЖДАЛИ ЛИ СТЕ НЯКОГА СЕМИНАР ИЛИ УЪРКШОП, СВЪРЗАНИ С НАСИЛИЕТО? АКО ДА - ЗА КАКВО Е БИЛ ТОЙ И КАКЪВ ВИД СЕМИНАР? АКО НЕ - ЗАЩО НЕ И БИХТЕ ЛИ ИСКАЛИ ДА ГО НАПРАВИТЕ?

МР 1: Повече с превенция, грижа за себе си, излизане на представления на драг кралици. Случило се е нещо, което не са нормализирали: насилие от страна на майка им, той или тя не са осъзнали, че това не е нормално. По-незабележимо, осъзнали са.

Ние сме младежки работници, а не психолози. Понякога сме ги насочвали към психолози. Тъй като те са непълнолетни, с разрешение на родителите..

МР 2: Някои конфликти в лагери с малки деца, те са живели заедно. Организиране на дейности за отразяване и пресичане на насилието, разговори за ценности като уважение. Банализирах много неща, за да могат да видят какво е насилието. Беше спонтанно, когато възникнеше конфликт. В периода преди юношеството. В младежки обмени съм работила в семинари за насилието и насилието, свързано с пола. С млади хора на възраст до 25 години.

9. СМЯТАТЕ ЛИ, ЧЕ Е НЕОБХОДИМ СЕМИНАР ИЛИ РАБОТНА СРЕЩА ЗА НАСИЛИЕТО/БЛАГОСЪСТОЯНИЕТО ИЛИ НЕ?

МР 1: Много. Специфични семинари за това, но бъдете внимателни, защото някои имена могат да отблъснат хората. Ходих на един за насилието над жени, който беше много интересен, имаше две мои приятелки, които можеха да го използват, но не се занимаваха с тази тема. Това, което е трудно, е да назовеш това, което ти се случва, по-лесно е да подсетиш хората с алтернативно име. Първо трябва да осъзнаеш какъв си и след това да се справиш с него. "Нежелана самота", за ковидното младежко население. В паралелен проект те бяха отнесени към младите хора. Да знаем как да се грижим за себе си, да откриваме, когато някой се отнася зле с нас, и да предприемаме действия.

МР 2: Да, трябва да се даде пространство. Бъдете първата стъпка, за да може детето, което се нуждае от помощ, да знае къде да отиде.

10. АКО СЪЩЕСТВУВАШЕ МЕТОДИКА, КОЯТО ПОКАЗВА НА МЛАДЕЖКИТЕ РАБОТНИЦИ КАК ДА ОБУЧАВАТ МЛАДЕЖИТЕ ПО ТЕМАТА ЗА НАСИЛИЕТО, БИХТЕ ЛИ Я ИЗПОЛЗВАЛИ?

МР 1: Разбира се. Казваме си: "Боже, как ще се справя с това?"

Екипът от психолози в градския съвет ни проведе обучение, за да ни подготви да се справим с тези ситуации.

МР 2: Като цяло да, за трудовия консултант не е толкова полезно в Младежкия дом.

Забавно занимание, обикновено е доста полезно, когато накараш някой, който не се е замислял, да участва активно и след това да се замисли критично. Тя работи в момента, в който детето се включи. "Седя и слушам реч", обикновено не е ефективно и не ги интересува. Пуснете нещо, в което те дори не се осъзнават (несъзнателно), а след това има финален размисъл. По-скоро прилича на ролева игра. В лагерите с деца, с тийнейджъри е по-директно.

11. КАК ОПИСВАТЕ БЛАГОСЪСТОЯНИЕТО НА МЛАДЕЖИТЕ?

МР 1: Като всеки друг, безопасно пространство къщи или където и да живеят, което е достойно и здраво, чисто, без синдрома на Диоген; с нормални семейни конфликти, също и спорове в юношеството. Наличие на група от връстници, успех, усещане за принадлежност към нещо, мотивация какво да правят с живота си. Здрави, с приятели, с мотивация за бъдещето. В равновесие. Дали ще се влюбят, или не, е друга история, когато не са покрити основните неща.

МР 2: Психологическо-психическо равновесие, да не се изолират. При COVID има свърхзакрила, някои са отговорни, но се изолират и това им влияе много. Работете върху социализацията, да имат здрави приятелства, да заемат свободното си време и свободното си време на физическо ниво. Сега те са прекалено зависими от технологиите. Те са пристрастени към онлайн развлеченията и т.н. с оправданието на COVID.

12. ИМА ЛИ ДЕЙНОСТИ В МЛАДЕЖКИТЕ ОРГАНИЗАЦИИ, ЗА КОИТО РАБОТИТЕ, КОИТО ДОПРИНАСЯТ ЗА БЛАГОСЪСТОЯНИЕТО НА МЛАДЕЖИТЕ? ТВОРЧЕСКИ ЗАДАЧИ, ТЕРАПЕВТИЧНИ СЕСИИ, ПСИХОДРАМА, ДОБРОВОЛЧЕСТВО И ДР.

МР 1: Дейностите за отдих, които бяха предложени, се опитах да ги осъществя от тях. Според техните нужди те сами ги подготвяха. Ако бяха с наднормено тегло, искаха да влязат в спортна форма, за да подобрят самочувствието си. Семинари за сексуалността, за да се запознаят с други профили на хората. Интересувайки се от околната среда, те организираха излети. В общността правеха различни неща: работеха върху усещането за себе си, с проект за обучение на възрастните хора как да използват новите технологии и те бяха много щастливи да си сътрудничат с това. 5 следобед в седмицата: графити, пеене на фестивал, записване на видеоклипове, ходене в приют за животни, много им харесваше. Всякакъв вид общуване и това, че ги кара да се чувстват добре. Научих три деца от Индия и Африка да плуват.

Поради вида на младежите не беше еднакво във всички центрове. На новото място те сами създадоха групата. Нито момчетата, нито инструкторът харесваха този спорт.

Деца в Китайския квартал бяха много пасивни, заниманията бяха много готини, но не бяха мотивирани. Бяха свикнали повече с настолните игри и им беше трудно да излизат навън. Съвсем обратното на децата от Лавалиес.

МР 2: Да. Не толкова сега, те искат да почувстват, че имат първия си доход. Понякога пристигат демотивирани, фактът, че преработват автобиографията, повишава самочувствието им.

В програмата Z16 има семинари, културни дейности, екскурзии... безплатно. По този начин те имат достъп до общуване и създаване на нови приятелства.

В Casas de Juventud те го правят. Бившите доброволци на международните доброволци в Сарагоса, веднъж седмично, правят пост за психическото благосъстояние, здравословните навици и предизвикателствата. Тя все още се

провежда между декември 2020 г. и юли 2021 г. Името на проекта е "Европа 4 граждани", номер 3. Това е личен проект на един от доброволците.

13. ОСИГУРЕНА ЛИ Е ДОПЪЛНИТЕЛНА ПОДКРЕПА ЗА ТЕЗИ ДЕЙНОСТИ? ОТ МЕСТНИТЕ ОБЩИНИ ИЛИ ДРУГИ НЕПРАВИТЕЛСТВЕНИ ОРГАНИЗАЦИИ, РЕЛИГИОЗНИ ИНСТИТУЦИИ И Т.Н.?

МР 1: Музеите, градският съвет вече беше там за това. Ние искахме материали, понякога ни ги даваха, а понякога не. Беше по-скоро въпрос на желание, с художниците, които да правят графити, плащахме за материалите, но не и за художниците доброволци. Някои малки неща куцаха, не достигаха. Голяма част от нещата са свързани с това, което правиш, и с контактите, които имаш. Щом Х на брой момчета отиват за статистиката, не ги интересува какво всъщност правиш или дали си седнал и т.н.

Искаме да имаме "това качество" и ще правим "това", в крайна сметка във времето и контактите включваш личния си живот.

Всичко наполовина безплатно, това е нещо много изключително. Някой път... Да можеш да отидеш на кино беше предизвикателство. Това е малко калпаво.

МР 2: В някои случаи - да. Casa de la Mujer, когато има съмнения за насилие, основано на пола, има средства

14. КАКВА Е ВАШАТА РЕАКЦИЯ ПРИ СЛУЧАИ НА НАСИЛИЕ СРЕД МЛАДЕЖИ? УСПЯВАТЕ ЛИ ДА РАЗРЕШИТЕ КОНФЛИКТА, КОЙТО Е ДОВЕЛ ДО ТОВА?

МР 1 Едно момче целуна безнаказано едно от момичетата. Излязох и го помолих да напусне, като готин полицаи. Защитете децата. В някои магазини те се чувстват много самотни.

МР 2: Има и двете крайности: те се бунтуват, ако има "какво ми правиш повече". Аз повече от насилието, виждам, че се защитават; има проблемни деца. Резултат от децата, които са преминали през този връх, те препоръчват да се появят там, за да ги пренасочат.

Детето, което се изолира, пристига изчерпано на психологическо ниво. То е по-често срещано. Много млади - пристига или с партньор, или с родители, или със законни настойници и този човек не поема юздите в обучението. Детето, което усеща, че все още няма умения, не се чувства много подготвено, не знае дали ще бъде способно. "Някой да дойде с мен". Понякога се наблюдава свръхпротекция. То не е готово да се

съсредоточи, но моята работа е да му помогна да се съсредоточи. Всичко това е много фино.

15. ПО-ВЕРОЯТНО ЛИ Е МЛАДЕЖИТЕ, КОИТО СА ЖЕРТВИ НА НАСИЛИЕ, ДА ИМАТ ПО-НИСКО НИВО НА БЛАГОСЪСТОЯНИЕ? КАК СЕ ВИЖДА ТОВА?

МР 1: Предполагам, че е така. Това е насилие от самота. Те не избират много добре компаниите. Те са нормализирали нещата, защото са ги видели и след това ще ги възпроизведат. Те са в един цикъл.

Самонараняване, ти откриваш нещо и те ти казват: "Знам, че този човек не ми носи нищо добро, но не мога да го оставя" (пристрастяване и съзависимост). Те се чувстват толкова самотни, че си мислят, че са единственият човек, който ги обича. Те признават, че това не е добре, но не си тръгват. Не знаят как да го направят по друг начин, нямат инструментите да се откъснат. При наркотиците има възходи и падения.

МР 2: Да, те са много несигурни, нерешителни. Много ниска самооценка. Задаваш им въпроси и те никога не са стигнали до тях. Нямат и много стремежи на професионално ниво, каквото се появи. Забелязвате, че няма насилствен контекст, аз го заслужавам, мога да мечтая за нещата. При насилието, напротив, не го заслужавам. Те го виждат като нещо недостъпно за тях.

ЛАТВИЯ

Двама младежки работници бяха интервюирани и отговориха на 15 въпроса. Те ще бъдат обозначени с МР 1 и МР 2.

1. ОТ КОЛКО ГОДИНИ РАБОТИТЕ В ОБЛАСТТА НА МЛАДЕЖТА?

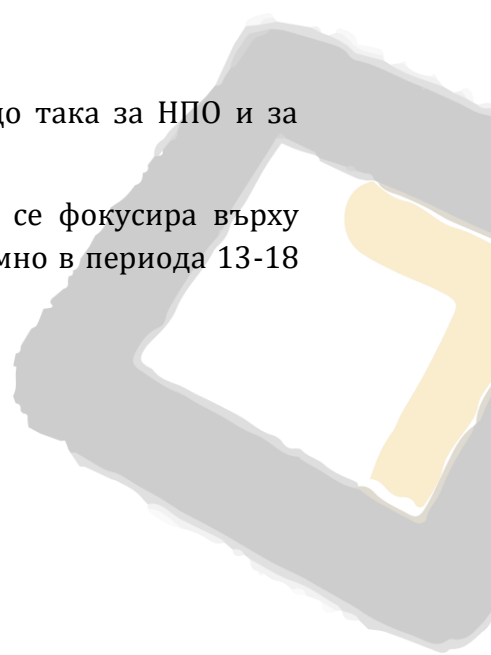
МР 1: 15 години

МР 2: 18 години, училище в селски район. 200-300 души.

2. В КАКЪВ ТИП МЛАДЕЖКА ОРГАНИЗАЦИЯ РАБОТИТЕ?

МР 1: Аз съм обучител в националната агенция и работя също така за НПО и за общината, в която живея.

МР 2: Работя в неправителствената организация IDEA, която се фокусира върху селските региони с младежи от 13 до 25 години. Работя предимно в периода 13-18 години и в публичния сектор.

3. С КОЯ ВЪЗРАСТОВА ГРУПА РАБОТИТЕ НАЙ-ЧЕСТО?

МР 1: 15-25

МР 2: 13-18. 13-16

4. КЪМ КОЯ ДЕМОГРАФСКА ГРУПА ПРИНАДЛЕЖАТ (ПОВЕЧЕТО ОТ) ВАШИТЕ МЛАДЕЖИ?

МР 1: В селските райони с ниски доходи

МР 2: Местни жители, семейства с ниски доходи. Разделено 50 на 50

5. МЛАДЕЖИТЕ ВЪВ ВАШАТА МЕСТНА ОБЩНОСТ СБЛЪСКВАТ ЛИ СЕ С НАСИЛИЕ? АКО СА, КАКЪВ ВИД НАСИЛИЕ?

МР 1: Насилие от връстници към връстници, емоционално насилие, самонараняване, негативно говорене за себе си. Самоубийство.

МР 2: Сблъскват се с насилие от страна на семейството. Майка баща, физическо и емоционално. Младежи към младежи е предимно вербално, социални медии, клюки, емоционално. Те не говорят за насилието. Те трябва да намерят доверен човек.

6. ДОВЕРЯВАТ ЛИ ВИ СЕ МЛАДЕЖИТЕ ИЛИ СЪОБЩАВАТ ЛИ ЗА ИЗВЪРШЕНО СРЕЩУ ТЯХ НАСИЛИЕ?

МР 1: Да, те са лично. Анонимно, вреди от въпросника. Прерязване на вени, ядене на лекарства. Насилие онлайн. (Всички по време на Covid)

МР 2: Те говорят повече за емоционалното насилие. Не говорят много за семейството. Говорят предимно с наставниците. Не говорят за физическо насилие. Когато намерят някой, с когото да се свържат, те говорят повече за това.

7. СТРАХУВАТ ЛИ СЕ МЛАДЕЖИТЕ ОКОЛО ВАС ОТ НАСИЛИЕ?

МР 1: Предимно от насилие от връстници. Те не искат да ходят на училище или да напускат района си. Има предимно тормоз и издевателства.

МР 2: Не са, селата са достатъчно безопасни.

8. КАТО МЛАДЕЖКИ РАБОТНИК ПРОВЕЖДАЛИ ЛИ СТЕ НЯКОГА СЕМИНАР ИЛИ УЪРКШОП, СВЪРЗАНИ С НАСИЛИЕТО? АКО ДА - ЗА КАКВО Е БИЛ ТОЙ И КАКЪВ ВИД СЕМИНАР? АКО НЕ - ЗАЩО НЕ И БИХТЕ ЛИ ИСКАЛИ ДА ГО НАПРАВИТЕ?

МР 1: Не, предпочитам да работя с Marta Centers и с хора, които са по-добри в тези теми. Може би дори да осигурят средата.

МР 2: Все още не съм го направила. С Центровете Марта, когато работеха за насилието. Бих искала да работя предимно за себе си. Да говорим за това как да не бъдем жертва. Да говорим за емоциите. Доверявам се на други асоциации и обичам да си сътруднича с тях.

9. СМЯТАТЕ ЛИ, ЧЕ Е НЕОБХОДИМ СЕМИНАР ИЛИ РАБОТНА СРЕЩА ЗА НАСИЛИЕТО/БЛАГОСЪСТОЯНИЕТО ИЛИ НЕ?

МР 1: Напълно необходимо. Нашето проучване попита младежите какъв вид обучение биха искали. Психическото благосъстояние беше най-желаното.

МР 2: Веднъж месечно, не в училища или на официални места.

10. АКО СЪЩЕСТВУВАШЕ МЕТОДИКА, КОЯТО ПОКАЗВА НА МЛАДЕЖКИТЕ РАБОТНИЦИ КАК ДА ОБУЧАВАТ МЛАДЕЖИТЕ ПО ТЕМАТА ЗА НАСИЛИЕТО, БИХТЕ ЛИ Я ИЗПОЛЗВАЛИ?

МР 1: Бих го използвала за сътрудничество. Не бих го използвала сама.

МР 2: Бих искала да се опитам да разбера дали мога да го използвам.

11. КАК ОПИСВАТЕ БЛАГОСЪСТОЯНИЕТО НА МЛАДЕЖИТЕ?

МР 1: Здравословна връзка със себе си и безопасност.

МР 2: Когато имат къде да живеят, приятели, могат да се придвижват и да ползват транспорт. Когато имат възможност за придвижване. Те имат нужда да пътуват до различни места. Финансова стабилност и произход.

В селата, където има младежки центрове/пространство дори само за общуване.

12. ИМА ЛИ ДЕЙНОСТИ В МЛАДЕЖКИТЕ ОРГАНИЗАЦИИ, ЗА КОИТО РАБОТИТЕ, КОИТО ДОПРИНАСЯТ ЗА БЛАГОСЪСТОЯНИЕТО НА МЛАДЕЖИТЕ? ТВОРЧЕСКИ ЗАДАЧИ, ТЕРАПЕВТИЧНИ СЕСИИ, ПСИХОДРАМА, ДОБРОВОЛЧЕСТВО И ДР.

МР 1: Доста. Латвийската национална агенция има обучители, които се фокусират върху тези теми. Обучителите използват танцова терапия и изучаване на тялото. На общностно ниво са на разположение психотерапевти. Има достатъчно ресурси.

Младите хора се срамуват да поискат подкрепа, те не знаят каква е разликата между психотерапевти, младежки работници, психиатри и т.н.

МР 2: Да, творчески задачи. Те са чудесни резултати. Коучинг сесии, игра с карти. Разработихме игра, в която говорим за техните цели.

13. ОСИГУРЕНА ЛИ Е ДОПЪЛНИТЕЛНА ПОДКРЕПА ЗА ТЕЗИ ДЕЙНОСТИ? ОТ МЕСТНИТЕ ОБЩИНИ ИЛИ ДРУГИ НЕПРАВИТЕЛСТВЕНИ ОРГАНИЗАЦИИ, РЕЛИГИОЗНИ ИНСТИТУЦИИ И Т.Н.?

МР 1: Младежките центрове разполагат с определен бюджет. Ако се нуждаят от повече дейности, те се обръщат към младежките работници. Младежки стратегии за благосъстояние. Местната община помага най-много. Програма NEET.

МР 2: Общината, фонд за дейности. Само три неправителствени организации. Бих искала неправителствените организации да бъдат по-независими. Не ги интересува откъде идваш, те искат дейностите. Липсват ни човешки ресурси и материали. Те разчитат предимно на училищата.

14. КАКВА Е ВАШАТА РЕАКЦИЯ ПРИ СЛУЧАИ НА НАСИЛИЕ СРЕД МЛАДЕЖИ? УСПЯВАТЕ ЛИ ДА РАЗРЕШИТЕ КОНФЛИКТА, КОЙТО Е ДОВЕЛ ДО ТОВА?

МР 1: Мога, мога да бъда посредник. Използвам драматерапия и констелации при тормоз в училище. Обяснявам на младите хора, обяснявам моята гледна точка.

МР 2: В дейност с младежи от различни села се събрахме заедно. Това беше физически конфликт. Опитавме се да не се караме, а да намерим индивидуални подходи. Опитавме се да прекъснем конфликта, като ги помолихме да ни помогнат с някаква задача. По-късно имахме групи за размисъл и го разрешихме. Не можех да направя много, когато ставаше дума за емоционално насилие.

15. ПО-ВЕРОЯТНО ЛИ Е МЛАДЕЖИТЕ, КОИТО СА ЖЕРТВИ НА НАСИЛИЕ, ДА ИМАТ ПО-СЛАБО ЧУВСТВО ЗА БЛАГОСЪСТОЯНИЕ? КАК СЕ ВИЖДА ТОВА?

МР 1: Да, със сигурност. Ниско самочувствие, лоша самооценка. Ниско самочувствие. Физически с лошо хранене. Липсва им вода; това е свързано с булимията. Те се чувстват меланхолични и апатични. Това личи по лицата им. Академично представяне. Това беше специално по време на COVID. Те намаляха драстично.

МР 2: Да, особено когато са от семейства с ниски доходи. Те се пристрастяват към наркотиците и алкохола. Те се тласкат към опасни действия. По-често влизат в конфликти. Те отразяват това, което виждат в семействата. Преодоляват борбите си и стават по-добри хора.

ОБОБЩЕНИЕ НА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ИНТЕРВЮТАТА

За обобщение на информацията от интервютата: всички младежи казват, че виждат физическо, психическо и емоционално насилие най-често в заобикалящата ги среда, като училища, къщи, клубове. То е или от членове на семейството, или от съученици. Това се потвърждава и от интервюираните младежки работници. Техните мнения сочат, че ниският социално-икономически статус често е свързан с прояви на насилие, както и с липсата на образование на настойниците или родителите. Освен това предишните части на проучването, както и интервютата, сочат, че младежите искат техните учители и родители да бъдат обучени за разрешаване на конфликти и да се съсредоточат върху по-здравословни взаимоотношения.

Що се отнася до докладването на актове на насилие, отговорите на младежите са разнопосочни. Повечето младежи твърдят, че не съобщават за актове на насилие и нямат достъп до средства за съобщаване. От друга страна, младежките работници твърдят, че младежите се доверяват на тях или на други хора. Може би е възможно младежите да не "отчитат" съобщаването на престъпление, когато усещат, че споделят с приятели. Освен това изглежда, че съобщаването на актове на насилие е по-често срещано в по-малките селски градове и села. Младежките работници имат повече възможности да изградят необходимите отношения с младежите, когато работят в тясно сътрудничество с тях в библиотеките и обществените/младежките центрове. Това също може да обясни защо повечето от младежите съобщават за насилие на младежките работници, а не на учителите.

По отношение на благосъстоянието отговорите на младежите отново са сходни. Те свързват благосъстоянието с липсата на стрес, спокойствието и щастието, чувството, че са признати и оценени, чувството, че са здрави, и благосъстоянието на хората около тях. Всички интервюирани младежки работници са отговорили приблизително същото, което са отговорили и младежите. Изглежда, че младежите и младежките работници имат общо усещане за благосъстояние и насилие, което означава, че младежките работници са внимателни към своите младежи и са съпричастни към тях.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Като се върнахме към литературата, която представихме в първата глава на изследователския документ, ние се съсредоточихме върху проучвания, които представят статистически данни за настоящата ситуация.

От направените от нас констатации става ясно, че в **България** проучването на УНИЦЕФ (2021 г.) съобщава, че 45,6 % от младежите са изправени пред емоционално насилие. Нашите констатации са сходни с тези, като 53,4 % от анкетираните твърдят, че са били жертва на насилие в някакъв момент от живота си. Някои от тях определят насилието като изолация, издевателства над тях от страна на преподаватели и ученици, подигравки заради външния им вид и физическите им особености, прояви на дискриминация като хомофобия и много случаи на сексуално насилие.

Във въпросника помолихме младежите да оценят емоционалното си състояние и благосъстояние в този момент. Подходът на УНИЦЕФ към това запитване отчита, че 81% от младежите се чувстват предимно щастливи. Макар да не използвахме термина "щастлив", използвахме като скала "В криза" и "Отлично" като двата края на спектъра. Те съобщават за своето благосъстояние: 27% като "нормално", 27% като "добро", 25% като "просто оцеляващо", 10% като "чудесно" и 11% като "в криза". Това наистина контрастира с констатациите на УНИЦЕФ, като се има предвид, че ако комбинираме "просто оцеляващи" и "в криза", се получава 36% - това са 36% от младите хора, които не биха се класифицирали като "предимно щастливи".

Като фактори за подобряване на благосъстоянието предишните проучвания показват, че децата са най-щастливи, когато са с приятели (85%), със семействата (74%) и когато играят активно. Общо 44,8% от нашите участници избраха "психичното здраве" и "приятелствата" като най-важни, а най-малко важно беше "чувството за приемане".

В друго проучване се съобщава, че 12% от респондентите са заявили, че са странични наблюдатели на физическо насилие у дома и това може би се дължи на липсата на механизми за докладване. В този изследователски документ разширихме областта, в която младежите стават свидетели на насилие. 74,8% от респондентите съобщават, че са ставали свидетели на хора около тях, които са били жертви на насилствен акт, включително тормоз в училище и извън него, тормоз поради физически признаци, физическо и домашно насилие в рамките на интимните отношения. Попитахме също

така дали съобщават за актовете на насилие, на които са станали свидетели, и 52,4% от участниците съобщават, че не използват механизъм за съобщаване за насилие.

В **Латвия**, Латвийският университет е установил в проучване, че 30% от учениците на възраст над 15 години изпитват физическо и емоционално насилие, особено в училищата. В нашето проучване установихме, че 52% от участниците са се сблъскали с насилие. Важно е да се отбележи, че въпросът беше широкообхватен; в следващия въпрос обаче се отбелязва, че участниците се сблъскват с насилие най-вече в училищна среда.

Освен това учениците, които бяха запитани в друго проучване, отбелязват, че кибертормозът е форма на насилие, която има тенденция да се разглежда като индивидуалистичен проблем. Истината е, че той има потенциала да засегне много групи едновременно. Проучването не предоставя данни за това колко младежи са засегнати от кибертормоза и какъв риск за тяхното благосъстояние може да представлява той. В нашето проучване латвийските респонденти отговарят, че преобладаващият негативен фактор (19,2%) за тяхното благосъстояние е онлайн присъствието им, а под присъствие се разбира връзката им със социалните медии и видеоигрите.

За разлика от тях в изследователски доклад на Латвийската служба за закрила на детето се посочва, че 25% от младежите се сблъскват с проблеми като социални лишения, икономическо напрежение и др. Това може да обясни защо в нашето проучване 26,3% от младежите от Латвия казват, че приятелствата и емоционалната сигурност са двата най-важни фактора, които влияят положително на тяхното благосъстояние.

Освен това младежите от Латвия описват благосъстоянието като постигане на вътрешно удовлетворение и добра самооценка, докато други са описвали благосъстоянието като абсолютно състояние, при което благосъстоянието е свършено и те са постигнали съвършенство с липсата на каквато и да е лоша ситуация.

В **Румъния** няма много ресурси и литература, които да се фокусират върху благосъстоянието на младежите. Въпреки това в нашето проучване установихме, че повече от половината участници твърдят, че се намират в състояние на добро или нормално благосъстояние. В последващите въпроси те описват благосъстоянието си

като състояние на близост с най-близките си роднини и приятели, щастие, включително липса на чувство за "лошо", тревожност и други свързани с това негативни емоционални състояния, които рискуват и нарушават благосъстоянието.

Има повече изследвания по отношение на насилието. Литературата показва, че в някои случаи поведение като пляскане, удряне, ругане и т.н. не е включено в определението за насилие. Това би могло да се обясни с голямата разлика в мненията на родителите спрямо тези на младежите по отношение на това какво е насилие. Въпреки това младежите в Румъния в това проучване отбелязват, че най-често срещаните видове насилие, с които се сблъскват, са вербалното, психологическото насилие и всъщност са приблизително еднакво споменати с физическото насилие. Участниците изразяват мнение, че са преживели тормоз от всякакъв вид и подвид, който съществува, физически и словесни пререкания между връстници и родители, както и емоционално и психологическо насилие.

И накрая, имаше проучвания, които се фокусират върху връзката между присъствието в интернет и благосъстоянието, в които се споменава, че младежите, които прекарват повече от 6 часа онлайн на ден, страдат от много проблеми. Като например: да са по-неудовлетворени от живота си, от отношенията си с близките и да се чувстват като цяло по-малко спокойни. Тези 6 часа включват и учебните дни. Това води до по-малко време, прекарано в подобряване на емоционалното им състояние и в опити за активно подобряване на благосъстоянието им. В нашето проучване румънските участници съобщават, че повечето от тях отделят по-малко от 4 часа седмично за подобряване на благосъстоянието си.

В **Испания** в литературата има някои проучвания, които са насочени към младите жени, които са подложени на насилие, и по-специално на сексуално насилие. В своите проучвания те установяват, че само 6,5% не са преживели никакъв вид сексуално насилие. В нашето проучване 6 респонденти съобщават за сексистки тормоз на улицата, 2 - за преживяно насилие във връзка, а 2 респонденти съобщават за случаи на изнасилване и акт без съгласие. Въпреки че резултатите от нашето проучване не са сходни с резултатите от споменатото по-горе изследване, отбелязваме, че този изследователски документ се фокусира върху насилието като цяло и не е насочен към насилието, свързано със сексуални посегателства.

Освен това по отношение на благосъстоянието проучванията в Испания показват, че повечето от юношите от COVID-19 имат по-висока склонност да проявяват признаци на депресия и тревожност. Особено тези, които са имали значимо житейско събитие

по време на пандемията. В нашето проучване повече от 70 % от испанските участници отговориха, че настоящото им състояние на благосъстояние е между нормално и чувстващо се добре, което контрастира с литературните данни. Въпреки това във фокус групите и в интервютата с младежките работници се споменава, че са положени много усилия за подобряване на благосъстоянието на младежите. По време на пандемията са били въведени много дейности, които може би са могли да подобрят благосъстоянието им на етап, когато то е било най-необходимо, като почти са предотвратили влошаването му.

И накрая, интервютата с младежите и младежките работници ни казват, че най-големите фактори, които могат да повлияят положително на благосъстоянието на младежите, са извънкласните дейности и достъпът до психолози. Това беше показано и в количествената част на проучването. Наличието на разнообразни образователни и развлекателни дейности, които занимават младежите и ги правят активни, е полезно и добре прието. В тези пространства могат да се провеждат лекции и семинари, които са за повишаване на осведомеността за благосъстоянието и за запознаване с всички форми на насилие. Що се отнася до предотвратяването на насилието, младежите и младежките работници вярват в силата на обучението на учителите, младежите и общностите (в по-малките райони) за разпознаване на насилието и предлагане на помощ. Бележка за бъдещи проекти и инициативи е да се намерят начини за включване на младежите в общинските заседания, когато дневният ред се отнася до тях. В повечето случаи мненията и възгледите на младежите и на младежките работници са сходни по отношение на това какво биха искали да направят, за да се предотврати насилието. Въпреки това приносът, който младежите дадоха за това проучване, реалността, която представиха, беше по-съществена и директна.

СПИСЪК НА РЕФЕРЕНЦИИТЕ

Ministry of health, consumption and social welfare (2019) *Draft Organic Law of Integral Protection of Children and Adolescents Against Violence 2019*, https://www.mscbs.gob.es/normativa/audiencia/docs/LO_proteccion_integral_violencia_menores.pdf

Dudure, K. et al. (2019) *Youth perspectives on cyberbullying in Latvia*. https://www.antropologija.lu.lv/fileadmin/user_upload/lu_portal/projekti/antropologija/Cyberbullying_research_report_2019.pdf

Government Delegation Against Gender Violence (2019) *Executive summary of the 2019 Macro-Survey on Violence Against Women*. Ministry of Equality. https://violenciagenero.igualdad.gob.es/violenciaEnCifras/macroencuesta2015/pdf/RE_Macroencuesta2019_EN.pdf

Grădinaru, C. and Stănculeanu, D. (2013) *ABUZUL ȘI NEGLIJAREA COPILOR: Studiu sociologic la nivel național [ABUSE AND NEGLECT OF CHILDREN: National sociological study]*. Save the Children Organisation. <https://www.salvaticopiii.ro/sci-ro/files/49/49ef328f-6bb0-47cd-a9b3-dcdaba0407da.pdf>

Grădinaru, C. and Stoika, T. (2018) *Studiu privind utilizarea Internetului de către copii*. Save The Children Romania. <https://www.salvaticopiii.ro/sci-ro/files/92/928f0bff-bffa-447a-9a27-df979ba1008f.pdf>

Karayancheva, T. (2019) *Report by the Ministry of Education on violence and reported cases from 2019*. <https://www.parliament.bg/pub/PK/338044954-06-393.pdf>

Krug, E. G. et al. (2002) *World Report on violence and health*. World Health Organization.

Konstantinovs, N.S. (2020) *Latvijas pusaudžu un jauniešu mentālā veselība COVID-19 pandēmijas ietekmē [COVID-19 pandemics effects on mental health of adolescents and young people in Latvia]*. Pusaudzis. https://61d65e37-01a0-426e-b0f4-fd3a092c2742.filesusr.com/ugd/9c12e9_f48f2b1239914bb7b85b88a2d14df51f.pdf

Latvian Child Welfare Network. (2019) *Well-being of young people in Baltic states: research report*. https://youthpitstop.com/app/uploads/2019/05/Well-being-of-Young-People-in-the-Baltic-States_2018_ENG_Final.pdf

MARTA Center. (2019) *Dare to Care – Prevention of violence towards and among youth in Latvia*. https://marta.lv/files/research/Research%20report_sexually%20abusive%20behaviour%20in%20Latvian%20schools_2020.pdf

Mitev, E-E., Popivanov, B., Kovacheva, S. and Simeonov, P. (2019) *БЪЛГАРСКАТА МЛАДЕЖ 2018/2019* [The Bulgarian Youth 2018/2019]. Friedrich Ebert Stiftung. https://bulgaria.fes.de/fileadmin/user_upload/Balgarskata_mladezh_2018_2019.pdf

Paricio del Castillo, R., and M. F. Pando Velasco (2020) Salud Mental Infanto-juvenil Y Pandemia De Covid-19 En España: Cuestiones Y Retos. *Revista De Psiquiatría Infanto-Juvenil*, 37(2), Asociacion Espanola de Psiquiatria del Nino y del Adolescente - Aepnya, June 2020, pp. 30-44. <https://doi.org/10.31766/revpsij.v37n2a4>

Single Step Foundation Bilitis Resource Center Foundation. (2020) *Attitudes towards LGBTI students in Bulgarian schools: National survey*. Single Step Foundation. https://singlestep.bg/wp-content/uploads/LGBTI_students_survey.pdf

Tamarit, A. et al. (2020). Psychological impact of COVID-19 pandemic in Spanish adolescents: risk and protective factors of emotional symptoms. *Revista de Psicología Clínica con Niños y Adolescentes*, 7(3), 73-80. 16.

TBT Staff (2021) *63% of young Latvians feel their mental health has deteriorated during pandemic*. The Baltic Times. https://www.baltictimes.com/63_of_young_latvians_feel_their_mental_health_has_deteriorated_during_pandemic/

Tsvetoslav, N. (2020) *Policies for ensuring a safe educational environment in the event of physical aggression*. Annual journal of scientific theory, 1(2020),102-109.

Paricio del Castillo, R. and Pando Velasco, M. F. (2020). *Salud mental infanto-juvenily pandemia de Covid-19 en España: cuestiones y retos* [Child mental health and covid-19 pandemic: questions and challenges]. *Revista de Psiquiatria Infanto-Juvenil*, 37(2), 30-44.

UNICEF (2017) *Voices of children report*, <https://www.unicef.org/bulgaria/media/2691/file/BGR-voices-of-children-report-bg.pdf.pdf>

UNICEF (2022) *Violence against children*. <https://data.unicef.org/topic/child-protection/violence/>

UNICEF (2021) *Изследване на насилието над деца в България* [Results from Research of Violence Against Children in Bulgaria, 2021.] UNICEF Bulgaria, www.unicef.org

University of Latvia, Department of Anthropology (2019) *Violence against women and children in Latvia. Summary of the situation and publicly available statistics* https://www.antropologija.lu.lv/fileadmin/user_upload/lu_portal/projekti/antropologija/Statistikas_zinojums_2020.pdf

World Health Organization. (1986) *The Ottawa Charter for Health Promotion*. Geneva, Switzerland: WHO, 1986 Nov 21. <https://www.who.int/teams/health-promotion/enhanced-wellbeing/first-global-conference>

ПРИЛОЖЕНИЕ: ВЪПРОСИ ЗА ИНТЕРВЮТА С МЛАДИ ХОРА

1. На колко години сте?
2. В коя част на страната живеете? Столица? Село? Град? Град?
3. Имате ли предвид или осъзнавате ли усещането за благосъстояние? Чували ли сте някога термина "благосъстояние"? Какви са вашите асоциации с него?
4. Как бихте го описали за себе си?
5. Смятате ли, че е важно да се грижите за благосъстояние си?
6. Предприемате ли стъпки за постигане на чувството си за благосъстояние?
7. Има ли фактори, които възпрепятстват или пречат на вашето благосъстояние? Бедност, образование, социално обкръжение? Религиозни причини, финансова подкрепа, подкрепа от страна на институциите?
8. Кое е едно нещо, което действително правите, за да направите нещата около вас или за вас по-добри?
9. Какво възприемате като насилие?
10. Кои според вас са най-често срещаните видове насилие, които засягат местната ви среда?
11. Къде го виждате най-често?
12. Кои видове насилие е конкретно най-вероятно да видите във вашата общност (училище, квартал, семейство и т.н.)?
13. Как реагират хората около вас, когато се сблъскват с актове на насилие? Имате ли някакви реакции? Намесват се? Докладват?
14. Намесвали ли сте се някога при актове на насилие? Имало ли е причини да не се намесите/да не можете да се намесите? Пречеше ли ви нещо/някой да се намесите? Беше ли по-добре, че се намесихте?
15. Наясно ли сте с начините за докладване на насилие? Бихте ли изброили няколко, които са ви известни? Кой би бил първият ви контакт или човек, на когото да кажете?
16. Кое е едно нещо, което в идеалния случай би могло да се случи, за да се подобрят нещата като цяло за вашата общност? Защо? Какво би означавала тази промяна?